

Съдържание

ПОЯСНЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ	4
1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО	4
2.1. База за изготвяне на финансовия отчет и счетоводни принципи	16
2.2. Сравнителни данни	22
2.3. Функционална валута и признаване на курсови разлики	22
2.4. Промени в счетоводната политика	23
2.5. Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки	23
2.6. Дефиниции	25
2.7. Принципи на консолидацията	27
2.8. Сравнителни данни	31
2.9. Функционална валута и признаване на курсови разлики	31
2.10. Приходи	32
2.11. Разходи	33
2.12. Имоти, машини и оборудване	34
2.13. Нематериални активи	36
2.14. Инвестиционни имоти	37
2.15. Инвестиции в асоциирани дружества	38
2.16. Инвестиции на разположение и за продажба	39
2.17. Активи, държани за продажба	39
2.18. Материални запаси	40
2.19. Търговски и други вземания	41
2.20. Лихвоносни заеми и други предоставени финансови ресурси	41
2.21. Парични средства и парични еквиваленти	42
2.22. Търговски и други задължения	42
2.23. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси	43
2.24. Капитализиране на разходи по заеми	43
2.25. Лизинг	44

2.26.	Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство	45
2.27.	Акционерен капитал и резерви.....	48
2.28.	Финансови инструменти.....	49
2.29.	Провизии	50
2.30.	Данъци върху печалбата	51
2.31.	Дарение /финансиране/от публични институции	52
2.32.	Доходи на акция	52
2.33.	Сегментно отчитане	53
2.34.	Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на Групата. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.	54
3.	КОНСОЛИДИРАНИ ПРИХОДИ.....	57
4.	ДРУГИ КОНСОЛИДИРАНИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	64
5.	КОНСОЛИДИРАНИ РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ.....	65
6.	КОНСОЛИДИРАНИ РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	68
7.	КОНСОЛИДИРАНИ РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	72
8.	БАЛАНСОВА СТОЙНОСТ НА ПРОДАДЕНИ СТОКИ	75
9.	КОНСОЛИДИРАНИ ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	77
10.	ОБЕЗЦЕНКА НА АКТИВИ.....	79
11.	КОНСОЛИДИРАНИ ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	79
12.	ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ.....	83
	УЧАСТИЕ В РЕЗУЛТАТА НА АСОЦИИРАНИ ДРУЖЕСТВА	86
	Разход за данък върху печалбата.....	86
13.	ДРУГИ КОМПОНЕНТИ НА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД.....	88
14.	ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	88
15.	НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ.....	88
16.	ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ.....	89
17.	ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА	90
18.	ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	90

19.	МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	90
20.	ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ	91
21.	Търговските вземания включват:.....	91
22.	ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	94
23.	ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ	96
24.	ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	101
25.	СОБСТВЕН КАПИТАЛ	103
26.	ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ.....	105
27.	АКТИВИ И ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ.....	105
28.	ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ.....	105
29.	ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ	110
	ДРУГИ НЕТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ.....	111
30.	КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ.....	111
31.	ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ.....	112
32.	ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	114
33.	ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ	118
34.	ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ	120
35.	ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	121
37.	УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК.....	126
38.	ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ И АСОЦИИРАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	132
39.	ДАНЪЦИ ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА И ДАНЪЧНО ПРЕОБРАЗУВАНЕ.....	133
40.	ПРИДОБИВАНИЯ И УВЕЛИЧЕНИЯ НА УЧАСТИЯ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА	134
41.	ОСВОБОЖДАВАНЕ ОТ ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА И НАМАЛЕНИЯ НА УЧАСТИЯТА В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА	134
42.	СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА.....	134
43.	СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД.....	134
	Приложение 1:	135
	Приложение 2:	137
	Приложение 3:	138

ПОЯСНЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

1.1. Предмет на дейност и управление

„СИРМА ГРУП ХОЛДИНГ“ АД заедно с нейните дъщерни предприятия („Групата“) е водеща ИТ група в България, осъществяваща почти всички дейности от софтуерния бранш – софтуерни разработки за търговски клиенти, финансовия сектор и публичната администрация, вкл. с повишени изисквания за сигурност, разработки за клиенти от социалната сфера, софтуерни продукти, вкл. продукти на знанието, аутсорсинг, изследователска и развойна дейност, вкл. с водещи световни научни организации, софтуерни технологии за телекомуникационния сектор, продажби на хардуер и експертиза в изграждането на сертифицирани центрове за съхранение на данни, облачни услуги, специализирани високотехнологични CAD/CAM системи за опаковки и печатарската индустрия, производство на режещи плотери и др.

Предприятието майка „СИРМА ГРУП ХОЛДИНГ“ АД има за основна дейност: придобиване, управление, оценка и продажба на участия в български и чуждестранни дружества, придобиване, оценка и продажба на патенти, отстъпване на лицензи за ползване на патенти на дружества, в които холдинговото дружество участва, финансиране на дружества, в които холдинговото дружество участва, организиране на счетоводно отчитане и съставяне на финансови отчети по реда и закона за счетоводството.

Дружеството е регистрирано като акционерно дружество в Търговския регистър на Република България. Седалището и адресът на управление на Дружеството е София, 1174, България, бул. Цариградско шосе, 135.

Системата на управление на предприятието майка е двустепенна.

Надзорен съвет

Момчил Николов Зарев –	Член на Надзорния съвет, ръководител на БЗ на „Сирма Солюшънс“ АД.
Явор Людмилов Джонев –	Член на Надзорния съвет, Изпълнителен директор на на дружество крайна собственост „Сирма Ай Ти Ти“ АД, Председател на СД на дъщерно дружество Сирма Медия АД;
Красимир Невелинов Божков -	Член на Надзорния съвет
Боряна Георгиева Стоименова -	Член на Надзорния съвет, Член на Управителния съвет на дъщерното дружество „ЕнгВю Системс София“ АД
Петър Николаев Коняров	
Росен Василев Върбанов	
Огнян Пламенов Чернокожев	

Мандат на Надзорния съвет – до 01.07.2013 г.

Надзорният съвет не участва в управлението на дружеството. Той представлява същото само в отношенията му с управителния съвет.

Надзорният съвет приема годишния финансов отчет, годишния доклад, доклада на експерт счетоводителя и заедно с предложението за разпределение на печалбата го представя на общото събрание за одобрение.

Управителен Съвет

Консолидиран финансов отчет на „Сирма Груп Холдинг“ АД за 2012 г.

Георги Първанов Маринов –	Председател на Управителния съвет, Изпълнителен директор на дъщерното дружество „ЕнгВю Системс София“ АД, Зам. Председател на СД на дружество крайна собственост „Сирма Бизнес Консултинг“ АД
Атанас Костадинов Киряков –	Член на Управителния съвет, Изпълнителен директор на дъщерното дружество „Онтотекст“ АД, Председател на СД на дружество крайна собственост „Намерими“ АД, Член на Управителния съвет на дъщерното дружество „Сирма Солюшънс“ АД
Цветомир Ангелов Досков –	Член на Управителния съвет, Изпълнителен директор на дружество крайна собственост „Сирма Бизнес Консултинг“ АД.
Чавдар Велизаров Димитров –	Член на Управителния съвет, Изпълнителен директор на дъщерното дружество „Сирма Солюшънс“ АД, Член на Управителния съвет на дружество крайна собственост „Датикум“ АД,
Цветан Борисов Алексиев –	Изпълнителен директор на СГХ, Изпълнителен директор на дъщерното дружество „Сирма Солюшънс“ АД, Председател на Управителния съвет на дружество крайна собственост “СИРМА АЙ ТИ ТИ” ЕАД, Председател на Управителния съвет на дружество крайна собственост „Датикум“ АД‘

Мандат на Управителния съвет – до 01.07.2013 г.

Управителният съвет ръководи оперативната дейност на дружеството самостоятелно и изцяло. За инвестиционни решения над 50 хил. лева, Управителният съвет уведомява всички акционери.

Дружеството се представлява от Изпълнителния директор Цветан Алексиев.

Броят на персонала на дружеството – майка към 31 декември 2012 г. е 35 души.

„Сирма Груп Холдинг“ АД е краен собственик на дружествата от групата.

1.2. Основни показатели на икономическата среда

Основни показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на дружеството и Дружеството за периода 2010 – 2012 г., са представени в таблицата по-долу:

Показател	2012	2011	2010
БВП в млн. лева	77 582*	75 265	70 511
Реален растеж на БВП	0.8%*	1.70%	0.39%
Инфлация в края на годината	4,20%	2.8%	4.50%
Основен лихвен процент в края на годината	0.03%	0.22%	0.18%
Безработица (в края на годината)	11.40%	10.4%	9.20%
USD/BGN средно за годината	1,52783	1,4065	1,4779
USD/BGN в края на годината	1,51263	1,5116	1,4728
GBP/BGN средно за годината	2,4096	2,25443	2,27433
GBP/BGN в края на годината	2,45076	2,34147	2,27369

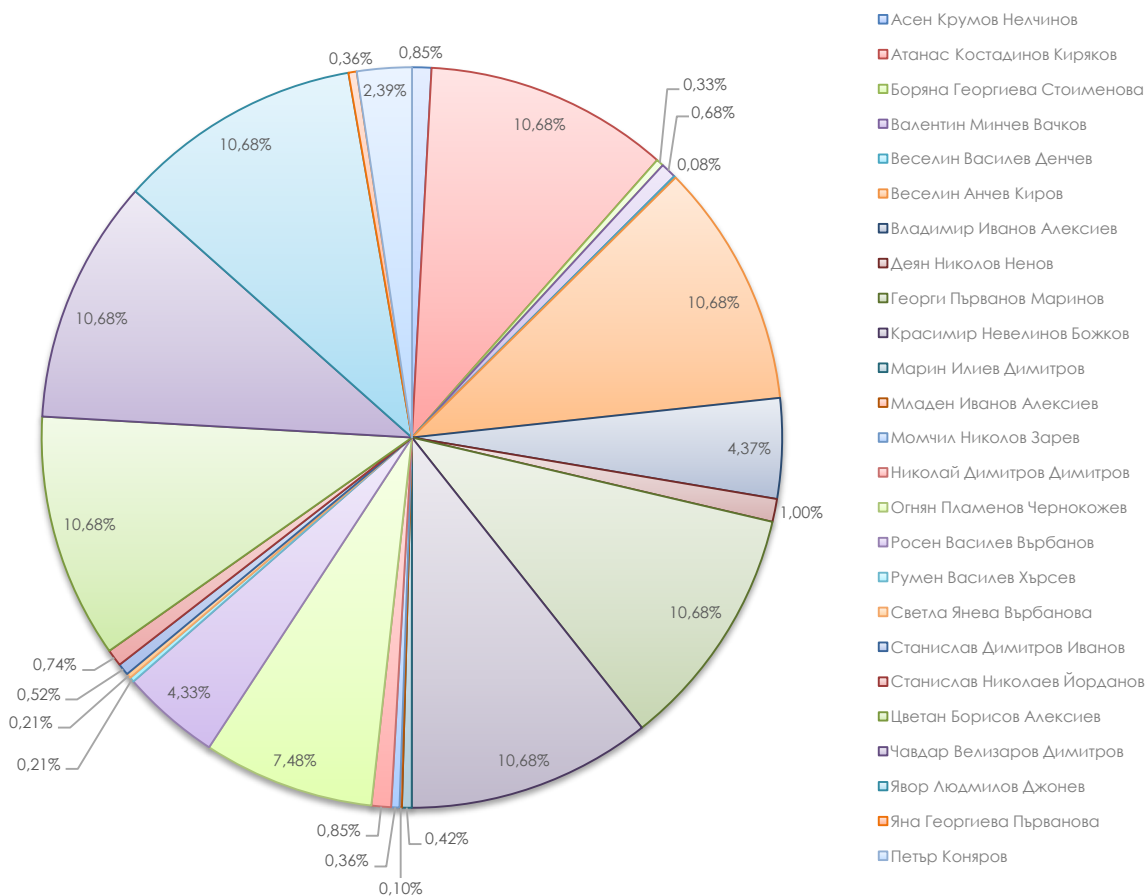
* Предварителни данни за 2012 г., източник: БНБ

1.3. Собственост

Сирма Груп Холдинг е собственост, както следва:

Акционерна структура на капитала

1.4. Информация за групата

1.5. Дъщерни и асоциирани дружества

СГХ има дъщерни и асоциирани дружества, както следва:

Дъщерни компании		
Сирма Солюшънс	ИТ консултантски услуги, разработка на софтуер и системна интеграция	
Онтотекст	Изследователска лаборатория за семантични технологии	
Сирма Медия	Издателство на мултимедийни електронни знания	
Енгвю Систем	CAD/CAM софтуер за опаковъчната индустрия	
Пирина Технологии	Производство на специализирани режещи плотери за опаковъчната промишленост.	

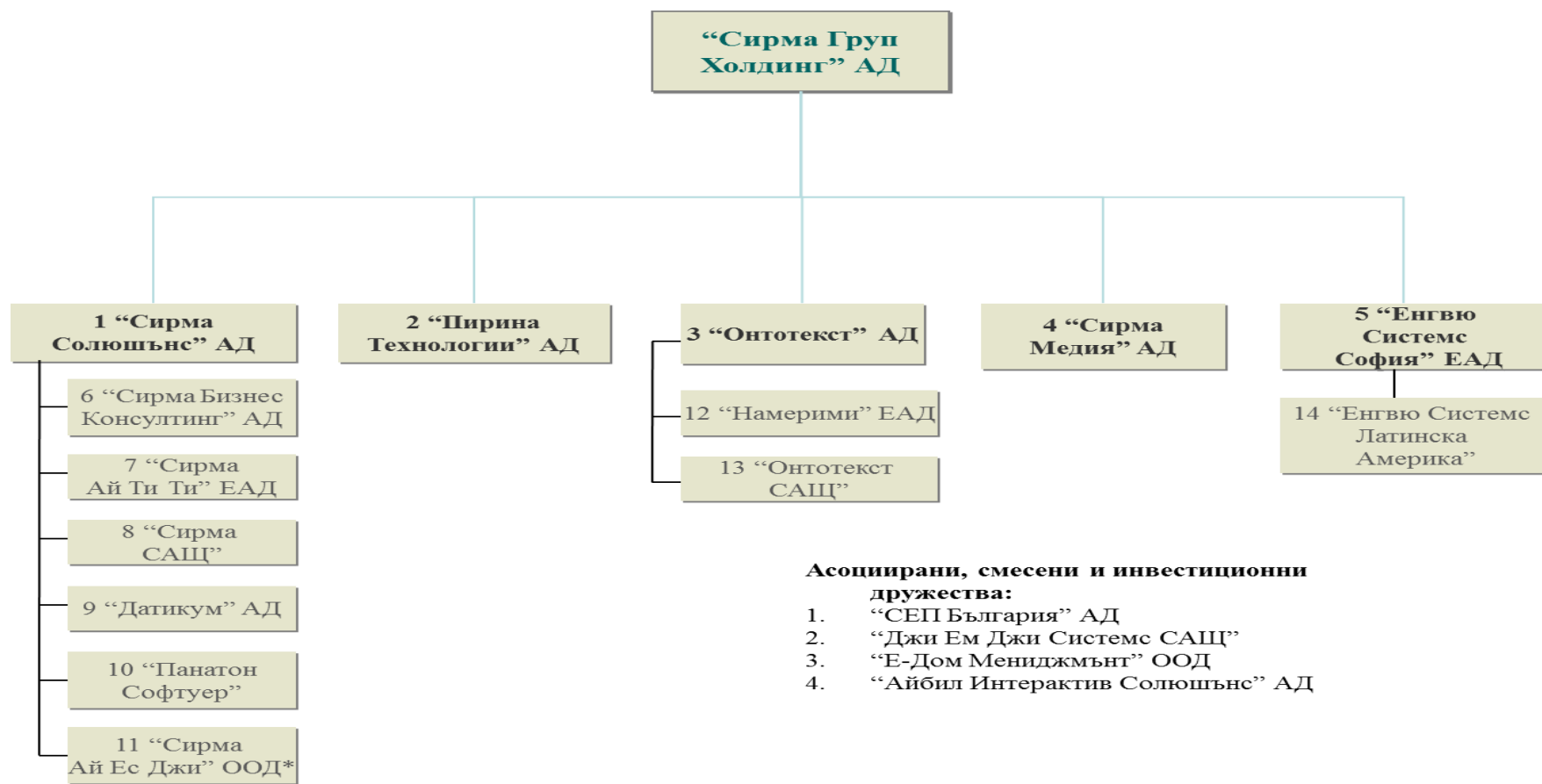
СГХ е краен собственик на:

Фирми с краен собственик СГХ		
Датикум	Дата център, отговарящ на най-високите технологични стандарти в индустрията. Дъщерна компания на «Сирма Солюшънс» АД	
Сирма Ай Ес Джи	Застрахователен софтуер Дъщерна компания на «Сирма Солюшънс» АД	
Сирма Ай Ти Ти	Данъчни & митнически & акцизни системи Дъщерна компания на «Сирма Солюшънс» АД	
Сирма USA	Държател на ИП Дъщерна компания на «Сирма Солюшънс» АД	
Panaton Soft. Inc.	Аутсорсинг Дъщерна компания на «Сирма Солюшънс» АД	
ЕнгВю Латинска Америка	CAD/CAM софтуер за опаковъчната индустрия Дъщерна компания на ЕнгВю Системс София АД	
Онтотекст USA	Семантични технологии Дъщерна компания на Онтотекст АД	
Намерими	Дъщерна компания на Онтотекст АД	

Асоциирани предприятия		
GMG Systems (USA)	Проектиране, производство и инсталация на паркинг системи	
EyeBill	Софтуер за билинг и обслужване на клиенти на VoIP, интернет доставчици и телеком компании	
Panaton (USA)	Иновационно решение за мобилен конференсинг	
„Е-дом Мениджмънт ООД“	Софтуер за домоуправители и управление на етажна собственост	
Сирма Бизнес Консултинг	Водещи ИТ решения за банковия и финансовия сектор. Дъщерна компания на «Сирма Солюшънс» АД	

Консолидиран финансов отчет на „Сирма Груп Холдинг“ АД за 2012 г.

Към 31.12.2012 г. разпределението на акционерния капитал на дружеството-майка е както следва:

	ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА	Реални % на собственост	Преизчислени % участие на СГХ в дружествата	% малцинствено участие
Сирма Груп Холдинг АД	Пирина Технологии АД	63,80%	70,52%	29,48%
	Енгвю Системс София ЕАД	100,00%	100,00%	0,00%
	Сирма Солюшънс АД	88,93%	89,91%	10,09%
	Онтотекст АД	56,26%	56,26%	43,74%
	Сирма Медия АД	96,84%	96,84%	3,16%
Сирма Солюшънс АД	Сирма Ай Ти Ти ЕАД	100,00%	88,93%	11,07%
	Сирма Бизнес Консултинг АД*	55,36%	49,24%	
	Датикум АД	60,50%	53,80%	46,20%
	Сирма USA	100,00%	88,93%	11,07%
	Pananton Software Inc	90%	80,04%	19,96%
Онтотекст АД	Намерими АД	100%	56,26%	43,74%
	Онтотекст USA	100%	56,26%	43,74%
Участия на СГХ в асоциирани дружества от групата 2011г.				
Сирма Солюшънс АД	Ай Бил	38,00%	33,79%	
	СЕП	6,50%	5,78%	
	Ексел Мениджмънт	20,00%	17,79%	
	Сирма Ай Ес Джи	51,00%	45,35%	
Сирма Груп Холдинг АД	GMG	34,20%	34,20%	
	Е Дом	35%	35%	
Онтотекст АД	Fairwayconsultants	42,74%	24,05%	

*За групата е асоциирано предприятие, тъй като тя има под 50% собственост в капитала.

1.5.1. Предмет на дейност на дъщерните и асоциираните предприятия

Сирма Солюшънс АД (БГ) - проектиране, разработване, маркетинг, продажба, внедряване, обучение и съпровождане на софтуерни продукти и цялостни решения, включително управление на софтуерни проекти, консултантски услуги в софтуера на информационните и комуникационни технологии.

Онтотекст АД (БГ) - Основната дейност на „Онтотекст“ АД се състои в (i) извършване на научноизследователска дейност; (ii) разработване на технологии, свързани с представяне на знания (KR) и компютърна лингвистика (CL/NLP); (iii) доставяне на софтуер за управление на знания (KM), семантичен уеб (Semantic Web) и уеб услуги (Web Services).

Енгвю Системс София ЕАД (БГ) - разработване и разпространяване на софтуерни пакети за структурен дизайн на опаковки от картон и велпапе и автоматизация на цялостния процес по производството на такива опаковки (CAD/CAM системи), разработване на нестандартен софтуер за видеоизмервателната индустрия и управлението на прецизни видеоизмервателни машини (Метрология).

Сирма медия (БГ) - Дружеството има следния предмет на дейност: проектиране, разработване, маркетинг, продажба, внедряване, мултимедийни електронни знания-енциклопедии, речници, образователни игри, инструменти за работа на български език, уеб базирани бази знания, съпровождане на софтуерни продукти и цялостни решения, включително управление на софтуерни проекти, консултантски услуги в сферата на информационните и комуникационни технологии; и всяка друга, незабранена от закона дейност.

Пирина Технологии АД (БГ) - Разработване и търговия с електромеханични технически средства, автоматични изпълнителни устройства, режещи плотери и базови праграмни прадукти за тях, търговско представителство, посредничество и агентство на български и чуждестранни физически и юридически лица, всякаква друга дейност, незабранена от закона.

«Сирма Бизнес Консултинг» АД (БГ) - Основната дейност на „Сирма Бизнес Консултинг“ АД е доставка и внедряване на интегрирани софтуерни решения: проектиране, разработка и поддръжка на информационни системи, електронни регистри и технически решения, обмен на протоколи, данни и тяхната трансформация, проектиране, разработка, внедряване и поддръжка на системи за създаване на отчети, справки и информация необходима за управлението; ИТ консултантски услуги и обучение, проектиране, анализи, консултантска дейност, разработване на програми и управление на проекти за Oracle и Flex Cube базирани продукти и системи, банкови системни консултации и обучение, всички те базирани на Oracle с i-Flex.

СИРМА АЙ ТИ ТИ АД (БГ) - Предметът на дейност на ДРУЖЕСТВОТО е: разработка внедряване и поддръжка на софтуерни продукти и системи; покупка на вещи и стоки с цел продажба в първоначален, преработен или обработен вид; външноикономическа и външнотърговска дейност; маркетингова, мениджърска, лизингова дейност; търговско представителство и

агентство на български и чуждестранни физически и юридически лица; транспортна дейност - превози в страната и чужбина на товари и пътници; вътрешен и международен туризъм; хотелиерство и ресторантьорство / при спазване на установения разрешителен режим;/ рекламна, импресарска, информационна и програмна дейност; извършване и организиране на разрешените от закона услуги на български и чуждестранни физически и юридически лица; сделки с недвижими имоти и наемни отношения; строително-ремонтна, проектантска дейност, както и всички други дейности, които не са забранени изрично от закона.

ДАТИКУМ АД (БГ) Дружеството има следния предмет на дейност: Оперирание на център за данни. Предоставяне на услуги по колокация, хостинг, виртуализация и консолидация на сървърни системи, отдаване под наем на хардуер, комуникационни и мрежови услуги, изграждане и опериране на резервни центрове за данни, услуги по архивиране и съхраняване на информация. Предоставяне на услуги по изграждане и поддръжка на хардуерни и софтуерни системи, изграждане на центрове за данни, системна интеграция, изграждане на тестови среди и всяка друга незабранена от закона дейност.

„Сирма Ай Ес Джи ” ООД (БГ) - Основната дейност на „Сирма Ай Ес Джи ” ООД е разработка на информационни технологии в областта на финансовата и застрахователна сфера, системи за управление на застраховането и свързаните с него системи за управление и работа с документи, квалифицирана информация, финансова информация и управление на транзакции, системна интеграция, изграждане на тестови и производствени среди, консултации в областта на информационните системи за застраховане, комуникационни услуги, както и извършване на всяка друга дейност, незабранена от закона, след снабдяване с необходимите разрешения, в случаите, в които се предвиждат такива от действащото законодателство на Република България. Дружеството е регистрирано като Дружество с ограничена отговорност в гр. София. Седалището и адресът на управление на Дружеството е гр.София, бул."Цариградско шосе" №135.

Сирма USA Държател на ИП, дъщерна компания на «Сирма Солюшънс» АД;

Panaton Soft. Inc. (САЩ)- Аутсорсинг, дъщерна компания на «Сирма Солюшънс» АД;

Намерими АД (БГ) - изработване и поддръжка на софтуер, уеб дизайн, уеб хостинг и уеб поддръжка, реклама в интернет, електронна търговия, информационна програмна, продуцентска и импресарска дейност, сделки с патенти и лицензии, вътрешно и външнотърговска дейност, търговско представителство и посредничество на местни и чуждестранни лица.

Онтотекст USA – семантични технологии и продукти и търговска дейност на американския пазар.

1.6. Основни показатели на икономическата среда

Основни показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на дружеството и Дружеството за периода 2010 – 2012 г., са представени в таблицата по-долу:

Показател	2012	2011	2010
БВП в млн. лева	77 582*	75 265	70 511
Реален растеж на БВП	0.8%*	1.70%	0.39%
Инфлация в края на годината	4.20%	2.8%	4.50%
Основен лихвен процент в края на годината	0.03%	0.22%	0.18%
Безработица (в края на годината)	11.40%	10.4%	9.20%
USD/BGN средно за годината	1,52783	1,4065	1,4779
USD/BGN в края на годината	1,51263	1,5116	1,4728
GBP/BGN средно за годината	2,4096	2,25443	2,27433
GBP/BGN в края на годината	2,45076	2,34147	2,27369

* Предварителни данни за 2012 г., източник: БНБ

2. ПРИЛОЖЕНИ СЪЩЕСТВЕНИ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ НА СГХ

2.1. База за изготвяне на финансовия отчет и счетоводни принципи

Финансовият отчет на СГХ е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по

Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2012 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

2.1.1. Стандарти и разяснения, влезли в сила и приложени през текущия отчетен период

За текущата финансова година Дружеството е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респективно от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за нейната дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2012 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на Дружеството освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени – в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

2.1.2. Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени

Към датата на одобряване за издаване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2012 г., няколко стандарти, променени стандарти и тълкувания, които не са били приети за по-ранно приложение от Дружеството. От тях ръководството на Дружеството е преценило, че следните биха имали евентуално потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на Дружеството за следващи периоди:

- **МСС 1 (променен) Представяне на финансови отчети (в сила за годишни периоди от 01.07.2012 г. – приет от ЕС на 5 юни 2012).** Промяната въвежда изискване за представяне на компонентите на други всеобхватни доходи в отчета за всеобхватния доход в две отделни групи, в зависимост от това дали те потенциално в бъдеще биха могли последващо да се рекласифицират, или не към отчета за доходи в текущите печалби и загуби, вкл. и техния данъчен ефект.

- **МСС 12 (променен) Данъци върху дохода (в сила за годишни периоди от 01.01.2012 г. – не приет от ЕК).** Промяната е свързана с изричното пояснение, че оценката на отсрочените данъци (актив или пасив), свързани с определен актив, следва да се направи през призмата на намеренията на съответното предприятие как ще възстановява инвестираните средства в балансовата стойност на този актив – чрез продажба или през продължаваща употреба. Конкретни правила са дадени в случаите на нетекущи активи, преоценени по реда на МСС 16, но най-вече за инвестиционните имоти, оценявани по справедлива стойност по МСС 40, вкл. придобити по реда на бизнес-комбинации, т. е. приема се презумцията, че те ще се възстановяват през продажба за целите на определяне на отсрочените данъци. ПКР 21 е инкорпориран в МСС 12, поради което е отменен с датата на влизане в сила на промяната в МСС 12.

- **МСС 19 (променен) Доходи на наети лица (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕС на 5 юни 2012 г.)**

• Промените са свързани с плановете с дефинирани доходи и доходите при напускане. Фундаменталната промяна е отпадането на метода на „коридора“ и въвеждането на правилото за признаване на всички последващи оценки (до сега наричани – актюерски печалби или загуби) на задълженията по дефинирани доходи и на плановете от активи в момента на възникването им, през компонент на „други всеобхватни доходи“, както и ускореното признаване на разходите за минал стаж.

- **МСС 27 (изменен 2011 г.) Индивидуални финансови отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – не е приет от ЕК).** Стандартът е преиздаден с променено наименование, като частта от него, която засягаше консолидирани финансови отчети, е изцяло обособена в нов стандарт – МСФО 10 Консолидирани финансови отчети. По този начин в стандарта са останали включени само правилата за отчитане на инвестиции в дъщерни, асоциирани и съвместни предприятия на ниво индивидуални отчети.

- **МСС 28 (изменен 2011 г.) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – не е приет от ЕК).** Стандартът е с променено наименование и включва правила за отчитане по метода на собствения капитал както на инвестициите в асоциираните, така и в съвместните предприятия, които досега са били под обхвата на МСС 31 Съвместни предприятия в съответствие на новите МСФО 11 и МСФО 12. МСС 31 спира да бъде приложим от 01.01.2013 г.

- МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестяване“ – нетиране на финансови активи и финансови пасиви – в сила от 1 януари 2013 г., все още не е приет от ЕС

Новите оповестявания са свързани с количествена информация относно признати финансови инструменти, нетирани в отчета за финансово състояние, както и онези финансови инструменти, за които има споразумение за нетиране независимо от това дали те са нетирани.

- **МСФО 9 (издаден м.11.2009 г. и м.10.2010 г.) Финансови инструменти: Класификация и оценяване (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г., и ревизирано приложение за годишни периоди от 01.01.2015 г. – не е приет от ЕК).** Този стандарт замества части от МСС 39, като установява принципи, правила и критерии за класификация, оценка и отписване на финансовите активи и пасиви, вкл. хибридните договори. Той въвежда изискване класификацията на финансовите активи да бъде правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични потоци на съответните активи. Въвеждат две основни категории оценки – по амортизируема и по справедлива стойност. Новите правила ще доведат до евентуални промени основно в отчитането на финансови активи като дългови инструменти и на финансови пасиви приети за отчитане по справедлива стойност през текущите печалби и загуби (за кредитния риск).

- **МСФО 10 Консолидирани финансови отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – не е приет от ЕК).** Този стандарт заменя в значителната му част МСС 27 Консолидирани и индивидуални финансови отчети и ПКР Разяснение 12 Консолидация – предприятия със специално предназначение). Основната му цел е да се установят принципите и начина на изготвяне и представяне на финансови отчети, когато едно предприятие контролира едно или повече други предприятия. Той дава ново определение на понятието „контрол“, съдържащо три компонента и определя контролът като единствена база за консолидация. Стандартът установява и основните задължителни правила по изготвянето на консолидирани финансови отчети.

- **МСФО 11 Съвместни споразумения (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – не е приет от ЕК). Този стандарт заменя МСС 31 Дялове в съвместни предприятия), вкл. и ПКР 13 Съвместно контролирани предприятия – непарични вноски от контролиращите съдружници.** Той въвежда само два типа съвместни споразумения – съвместни дейности и съвместни дружества, като установеният критерий за класификация не е правната форма, а видът на правата и задълженията на всяка страна в конкретното споразумение, т.е. дали са права върху активите и пасивите, респ. разходите и приходите от съвместното споразумение /съвместна дейност/, или са права върху нетните активи от съвместното споразумение /съвместно дружество/. Стандартът премахва опцията за прилагане на метода на

пропорционална консолидация и налага ползването на метода на собствения капитал при консолидация на съвместно контролирани дружества.

- **МСФО 12 Оповестяване на участия в други предприятия (в сила за годишни периоди от 1.01.2013 г. – не приет от ЕК).** Този стандарт въвежда изисквания за оповестяване и към информацията в оповестяванията във финансовите отчети относно всички видове участия на отчитащото се предприятие в други дружества и предприятия, вкл. и ефектите и рисковете от тези участия.

- **МСФО 13 Измерване на справедлива стойност (в сила за годишни периоди от 1.01.2013 г. – не приет от ЕК).** Този стандарт се явява единен източник с методологически насоки, съдържащ прецизирано определение на понятието „справедлива стойност“, правила и методика за нейното измерване, както и по-широки изисквания за оповестяване относно справедливата стойност и нейното измерване за целите на всички МСФО. Той покрива както финансовите инструменти, така и нефинансовите активи и пасиви, за които МСФО изискват или разрешават прилагането на справедлива стойност.

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2012 г., Дружеството е преценило, че следните по-скоро не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на Дружеството, доколкото нейната дейност не е в посочваните стопански сектори, нито има такава практика или извършва подобни сделки и операции.

- **МСС 32 (променен) Финансови инструменти: Представяне (в сила за годишни периоди от 01.01.2014 г. – не приет от ЕК) – относно нетиране (компенсиране) на финансови активи и финансови пасиви.** Тези промени са свързани с уточнение относно приложението на правилата за нетиране на финансови инструменти.

- **МСФО 1 (промяна) Прилагане за първи път на международните стандарти за финансово отчитане – в сила за годишни периоди от 1.07.2011 г. – не е приет от ЕК.** Облекчение за тези, които прилагат МСФО 1 за първи път относно транзакции, които са се случили преди датата на преминаването по МСФО, както и насоки към предприятия, които излизат от период на свръхинфлация – дали да подновят представянето на отчети по МСФО или да представят финансови отчети по МСФО за първи път.

- **МСФО 1 (променен) Прилагане за първи път на МСФО (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – не е приет от ЕК).** Тези промени са свързани с унифициране на подхода относно перспективното прилагане на МСС 20, за получени държавни заеми, на или след датата на преминаване по МСФО.
- **МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно нетиране (компенсиране) на финансови активи и пасиви (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – не е приет от ЕК).** Тези промени са свързани с разширяването на оповестяванията за всички финансови инструменти, които ще се нетират (компенсираат) в съответствие с МСС 32 (пар. 42), както и според допълнителни споразумения за нетиране, които са извън обхвата на МСС 32.
- **МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (в сила за годишни периоди от 01.01.2015 г. – не е приет от ЕК).**
- **КРМСФО 20 Разходи за отстраняване на инертна маса във фаза производство на открита мина (в сила за годишни периоди от 1.01.2013 г. – не е прието от ЕК).** Това тълкуване дава разяснение относно разграничението на счетоводното третиране на разходи за отстраняване на инертна маса с цел производство и разходи с цел за подобряване на достъпа до други количества минна маса за производство в бъдещи периоди.

Консолидираният финансов отчет е изготвен на база историческа цена. Българските дружества от Групата водят своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приемат като тяхна функционална и отчетна валута на представяне. Задграничните дъщерни, асоциирани и съвместни дружества организират своето счетоводство и отчетност съгласно изискванията на съответното местно законодателство.

Данните в консолидирания финансов отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева освен ако не е оповестено изрично нещо друго, като българският лев е приет за отчетна валута на представяне на Групата. Отчетите на задграничните дружества се преизчисляват от местна валута в български лев за целите на всеки консолидиран финансов отчет съгласно политиката на Групата.

Представянето на консолидирания финансов отчет съгласно Международните стандарти за

финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на консолидирания финансов отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за консолидирания финансов отчет, са оповестени.

2.2. Сравнителни данни

Групата представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.3. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната валута на Групата е българският лев. Левът е фиксиран по Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс за деня на сделката (обявен фиксинг от Българската народна банка). Те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в индивидуалния отчет за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за всеобхватния доход в момента на възникването им, като се третират като "други доходи/(загуби) от дейността" и се представят нетно.

2.4. Промени в счетоводната политика

През отчетния период няма промени в счетоводната политика.

2.5. Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки

2.5.1. Приложението на МСФО изисква от Ръководството да направи някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки при изготвяне на финансовите отчети, с цел определяне стойността на някои активи, пасиви, приходи и разходи. Те се извършват въз основа на най-добрата преценка на Ръководството, базирана на историческия опит и анализ на всички фактори, оказващи влияние при дадените обстоятелства към датата на изготвяне на финансовите отчети. Действителните резултати биха могли да се различават от представените в настоящите финансови отчети.

2.5.2. Признаване на данъчни активи

При признаването на отсрочените данъчни активи от ръководството на Групата е оценявана вероятността отделните намаляеми временни разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на Групата да генерира в перспектива достатъчно данъчни печалби за тяхното компенсиране срещу тези печалби.

2.5.3. Материални запаси

В края на всяка финансова година Групата извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, Групата обезценява материалните запаси до нетна реализируема стойност.

2.5.4. Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки отчет, на индивидуална база за всяко вземане. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в индивидуалния отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като загуба от обезценка.

След 180 дни закъснение вече се счита, че може да има на лице индикатори за обезценка. При преценката на събираемостта на вземанията ръководството на дружеството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от общата сума, дължима от контрагента. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него (тях) е обезпечена (залог, ипотека, поръчителства) и по този начин е гарантирана събираемостта им (чрез бъдещо възможно реализиране на обезпечението или плащане от поръчител). Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват до 100 %.

2.5.5. Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани всяка година изчисления на комисиия, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор.

2.5.6. Вътрешно създадени нематериални активи и разходи за научно-изследователска дейност

Ръководството контролира вътрешните проекти за научно-изследователска и развойна дейност, използвайки система за управление на проекти. Значима преценка е необходима при разграничаването на научно-изследователската от развойната фаза. Разходите за развойна дейност се признават като актив, когато отговарят на всички критерии, докато разходите за научно-изследователска дейност се отразяват в момента на възникването им.

За разграничаването на научно-изследователската фаза на даден проект от развойната дейност, счетоводната политика на Групата изисква подробна прогноза за продажбите или намаляването на разходи, които се очаква да се реализират от нематериалния актив. Прогнозата се включва в общата бюджетна прогноза, когато капитализацията на разходите за

развойна дейност започне. По този начин се гарантира, че управленското счетоводство, тестовите за обезценка и осчетоводяването на вътрешно създадените нематериални активи се базира на едни и същи данни.

Ръководството на Групата също съблюдава дали разходите за развойна дейност продължават да отговарят на критериите за признаване. Това е необходимо, тъй като успешната пазарна реализация на разработвания продукт е несигурна и може да подлежи на бъдещи технически проблеми след момента на признаване.

2.5.7. Провизии за съдебни дела

По открити заведени съдебни дела срещу Групата ръководството, съвместно с юристконсулта от Групата, прави анализ и за тези, за които към съответния етап вероятността и рисковете за негативен изход от тях е над 50 % се начисляват провизии. За 2012 г. няма такива начислени провизии.

2.6. Дефиниции

Дружество-майка

Това е дружеството, което притежава контрола върху стопанската и финансова политика и дейност на дъщерните дружества чрез притежанието на повече от 50% от дяловете от капитала му и/или правата на глас или по силата на сключено писмено споразумение за контрол между акционерите.

Дружеството-майка е СИРМА ГРУП ХОЛДИНГ АД, България.

Дъщерни дружества

Това са дружества, включително предприятия, неюридически лица, в които дружеството-майка, пряко или косвено, притежава повече от 50 % от правата на глас в Общото събрание (в акционерния капитал) и/или има правото да назначи повече от 50 % от Управителния съвет на съответното дружество или по силата на сключено писмено споразумение за контрол между акционерите и може да упражнява контрол върху тяхната финансова и оперативна политика (вкл. по силата на сключено споразумение за контрол между акционери). Дъщерните дружества се консолидират от датата, на която ефективният контрол е придобит

от Групата и спират да се консолидират от датата, на която се приема, че контролът е прекратен и е прехвърлен извън Групата. За тяхната консолидация се прилага **методът на пълната консолидация**.

Съвместно дружество

Съвместно дружество се създава по силата на договорно споразумение, на база на което две или повече страни (дружества) се заемат с обща стопанска дейност, която подлежи на съвместен контрол.

Съвместен контрол представлява договорно споделяне на контрола (50:50) върху дадена стопанска дейност. Той се определя от установеното изискване вземането на стратегически финансови и оперативни решения, свързани със стопанската дейност и развитието на съвместното дружество, да става със задължително единодушно съгласие на контролиращите съдружници.

Контролиращ съдружник в съвместно дружество е страната (дружеството), която (което) участва в съвместното дружество и споделя съвместния контрол върху последното.

За консолидацията на съвместното дружество се прилага методът на пропорционалната консолидация. Съвместното дружество се консолидира от датата, на която ефективният съвместен контрол е придобит от контролиращия съдружник (конкретно - дружеството-майка) и спира да се консолидира чрез този метод или от датата, когато съвместното дружество се трансформира в дъщерно, или от датата, на която се приема, че съвместният контрол е прехвърлен от контролиращия съдружник на трети лица.

Асоциирано дружество

Това е дружество, в което инвеститорът (конкретно - дружеството-майка) упражнява значително влияние, но което не представлява нито дъщерно дружество, нито съвместно дружество на инвеститора.

Значително влияние е правото на участие при вземането на решения, свързани с финансовата и оперативната политика на предприятието, в което е инвестирано, но не е контрол или съвместен контрол върху тази политика. Обичайно то е налице при: а) притежаване, пряко или косвено от страна на инвеститора на дялове (акции) от 20% до 50 % от капитала на дружеството, в което е инвестирано (вкл. по силата на споразумение между акционери) и, б) в допълнение, инвеститорът има представителство в управляващия орган на дружеството, в което е инвестирано и/или участва в процеса на вземане на решенията по

отношение на политиката и стратегията на дружеството, в което е инвестирано, и/или са налице съществени операции между инвеститора и дружеството, в което е инвестирано.

Асоциираното дружество се включва в консолидирания финансов отчет на Групата, като се прилага методът на собствения капитал - от датата, на която е придобито значително влияние от инвеститора (конкретно - дружеството-майка) и спира да се включва чрез този метод или от датата, когато дружеството се трансформира в дъщерно, или от датата, на която се приема, че значителното влияние е прехвърлено от инвеститора на трети лица.

Асоциираните дружества са: Ай Бил; СЕП; Ексел Мениджмънт; Сирма Ай Ес Джи; GMG; Е-Дом; Fairwayconsultants, Сирма Бизнес Консултинг АД.

2.7. Принципи на консолидацията

Консолидираният финансов отчет включва финансовите отчети на дружеството-майка, дъщерните дружества, съвместните дружества и асоциираните дружества, изготвени към 31 декември, която дата е датата на финансовата година на Групата. При консолидацията е прилаган подходът на "икономическо предприятие", като за оценката на неконтролиращото участие при бизнес-комбинации и други форми на придобивания на дъщерни дружества, е избран методът на "собствения капитал".

Финансовите отчети на дъщерните, съвместните и асоциираните дружества за целите на консолидацията са изготвени за същия отчетен период, както този на дружеството-майка и при прилагане на единна счетоводна политика.

2.7.1. Консолидация на дъщерни дружества

В консолидирания финансов отчет, отчетите на включените дъщерни дружества са консолидирани на база на метода "пълна консолидация", ред по ред, като е прилагана унифицирана за съществените обекти счетоводна политика. Инвестициите на дружеството-майка са елиминирани срещу дела в собствения капитал на дъщерните дружества към датата на придобиване. Вътрешно-груповите операции и разчети са напълно елиминирани, вкл. нереализираната вътрешногрупова печалба или загуба. Отчетен е и ефектът на отсрочените данъци при тези елиминиращи консолидационни записвания.

Дяловете на съдружници - трети лица в дъщерните дружества, извън тези на акционерите на дружеството-майка, са посочени самостоятелно в консолидирания отчет за финансовото състояние, консолидирания отчет за всеобхватния доход и отчета за промените в собствения капитал като "неконтролиращо(маалцинствено) участие". Неконтролиращото участие съдържа: а) сумата на дела на акционерите (съдружниците) - трети лица към датата на

консолидацията за първи път в справедливата (намерената стойност) на всички разграничими придобити активи, поети пасиви и условните (изкристализирали) задължения на всяко от съответните дъщерни дружества, определена (на база дела) чрез пропорционалния метод, и б) изменението на сумата на дела на тези лица в собствения капитал на всяко от съответните дъщерни дружества от първата им консолидация до края на текущия отчетен период.

2.7.2. Придобиване на дъщерни дружества

При придобиване на дъщерно дружество (предприятие) от Групата при бизнес- комбинации се използва методът на придобиване (покупко-продажба). Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност към датата на размяната на предоставените активи, възникналите или поети задължения и на издадените инструменти на собствен капитал от придобиващото дружество, в замяна на получаването на контрола над придобиваното дружество. Тя включва и справедливата стойност на всеки актив или пасив, който се явява резултат от споразумение за възнаграждение под условие. Преките разходи, свързани с придобиването, се признават като текущи за периода, в който те са извършени, с изключение на разходите за емисия на дългови или инструменти на собствения капитал, които се признават като компонент на собствения капитал.

Всички придобити разграничими активи, поети пасиви и условните (изкристализирали) задължения в бизнес-комбинацията, се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност към датата на размяната. Всяко превишение на сбора от прехвърленото възнаграждение (оценено по справедлива стойност), сумата на неконтролиращото участие в придобиваното предприятие и, при придобиване на етапи, справедливата стойност на датата на придобиване на по-рано притежаваното капиталово участие в придобиваното предприятие, над придобитите разграничими активи и поети пасиви на придобиващото дружество, се третира и признава като репутация. Ако делът на придобиващото дружество в справедливата стойност на нетните придобити разграничими активи надвишава цената на придобиване на бизнес-комбинацията, това превишение се признава незабавно в консолидирания отчет за доходите на Групата в статията "печалби/(загуби) от придобиване на/(освобождаване от) дъщерни дружества". Всяко неконтролиращо участие при бизнес комбинация се оценява на база метода "пропорционален дял в нетните активи" на придобиваното дружество.

Когато бизнес комбинацията по придобиването на дъщерно дружество се осъществява на етапи, на датата на придобиване всички предишни инвестиции, държани от придобиващия, се преоценяват до справедлива стойност, като получените ефекти от тази преоценка се признават в текущата печалба или загуба на Групата, съответно към "финансови приходи" и

“финансови разходи” или „печалби/(загуби) от асоциирано дружество”, вкл. всички предишно отчетени ефекти в другите компоненти на всеобхватния доход се рециклират.

2.7.3. Продажба на дъщерни дружества

При продажба или друга форма на загуба (трансфер) на контрол върху дъщерно дружество:

- Отписват се активите и пасивите (вкл. ако има принадлежаща репутация) на дъщерното дружество по балансова стойност към датата на загубата на контрол;
- Отписва се неконтролиращото участие в това дъщерно дружество по балансова стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние към датата на загубата на контрола, вкл. всички компоненти на друг всеобхватен доход, свързани с тях;
- Признава се полученото възнаграждение по справедлива стойност от сделката, събитието или операцията, довела до загубата на контрол;
- Рекласифицират се към “печалби или загуби за годината”, или се трансферират директно към натрупани печалби всички компоненти на собствения капитал, представляващи нереализирани доходи или загуби – съгласно изискванията на съответните МСФО, под чиито правила попадат тези компоненти на собствения капитал;
- Признава се всяка резултатна разлика като “печалба или загуба от освобождаване (продажба) на дъщерно дружество” в консолидирания отчет за всеобхватния доход, принадлежаща на дружеството-майка.
- Останалите за държане дялове, формиращи инвестиции в асоциирани дружества или инвестиции на разположение и за продажба се оценяват първоначално по справедлива стойност към датата на продажбата и в последствие се оценяват по реда на приетата от Групата счетоводна политика.

Методът на придобиване (покупко-продажба) се прилага и при операции за обединение и/или реструктуриране на предприятия под общ контрол, в случай че те се явяват преки придобивания от позицията на дружеството-майка.

2.7.4. Сделки с неконтролиращото участие

Операциите с неконтролиращото участие се третират от Групата като сделки с лица, притежаващи инструменти на общия собствен капитал на Групата. Ефектите от продажби на

дялове на дружеството-майка, без загуба на контрол, към притежатели на неконтролиращи участия не се третират като компоненти на текущата печалба или загуба на Групата, а като движения директно в компонентите на собствения ѝ капитал, обикновено към компонента-резерв „натрупана печалба“. И обратно, при покупки от дружеството-майка, без придобиване на контрол, на допълнителни дялове от участието на притежатели на неконтролиращи участия всяка разлика между платената сума и съответния придобит дял от балансовата стойност на нетните активи на дъщерното дружество се признава също директно в консолидирания отчет за собствения капитал, обикновено към компонента-резерв „натрупана печалба. Когато Групата престане да притежава контрол и значително влияние, всяка оставаща малцинствена инвестиция като дял в капитала на съответното дружество, се преоценява по справедлива стойност, като разликата до балансовата стойност се признава в текущата печалба или загуба, като съответно всички суми преди признати в други компоненти на всеобхватния доход се отчитат така както при операция на директно освобождаване на всички асоциирани с първоначалната инвестиция (в дъщерното или асоциираното дружество) компоненти.

2.7.5. Консолидация на съвместни дружества

За включване на съвместните дружества в консолидирания финансов отчет е използван методът на пропорционална консолидация.

2.7.6. Консолидация на асоциирани дружества

За включването на асоциираните дружества в консолидирания финансов отчет е приложен методът на собствения капитал, според който инвестицията на дружеството-майка в него първоначално се отчита по цена на придобиване (себестойност), а впоследствие се преизчислява, за да отрази промените на дела на инвеститора (конкретно – дружеството-майка) в нетните активи на асоциираното дружество след придобиването. Инвестицията на Групата в асоциираното дружество включва и репутациите, идентифицирани при придобиването им, нетно от всяка призната обезценка.

Печалбата или загубата след придобиването за Групата (чрез дружеството-майка) от асоциираното дружество, за съответния отчетен период, представлява нейния дял в нетните му финансови резултати (след данъци) от неговата стопанска дейност за този период, който дял се признава и представя на отделен ред в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

Аналогично, делът на Групата в измененията след придобиването на другите компоненти на всеобхватния доход на асоциираното дружество (предприятие), също се признава и

представя като движение в другите компоненти на всеобхватния доход в отчета за всеобхватния доход съответно консолидираните резерви на Групата в отчета за измененията в собствения капитал

Групата признава своя дял в загуби на асоциираното дружество до размера на нейната инвестиция, в т.ч. и включени предоставените му вътрешни заеми.

Вътрешните разчети между Групата и асоциираното дружество не се елиминират.

Нереализираната печалба или загуба от сделки между тях се елиминира до процента на груповото участие в асоциираното дружество, като включително се проверява за обезценка в случаите на загуба. Отчетен е и ефектът на отсрочените данъци при тези консолидационни процедури.

2.8. Сравнителни данни

Групата представя сравнителна информация в този консолидиран финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.9. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната валута на дружествата от Групата в България и отчетната валута на представяне на Групата е българският лев. Левът е фиксиран по Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в консолидирания отчет за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се

преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход в момента на възникването им, като се третират като "други доходи/(загуби) от дейността" и се представят нетно.

Функционалната валута на дружествата в САЩ / Онтотекст САЩ и Сирма САЩ/е щатски долар.

За целите на всеки консолидиран финансов отчет се извършва преизчисление на валутата на финансовите отчети на дъщерните дружества в чужбина: от функционалната валута на съответното чуждестранно дъщерно дружество във валутата на представяне (BGN), приета в консолидирания финансов отчет, като:

а) всички активи и пасиви се преизчисляват в груповата валута по заключителен курс на местната валута спрямо нея към 31 декември;

б) всички приходни и разходни позиции се преизчисляват в груповата валута по среден курс на местната валута спрямо нея за периода на отчета или по заключителен валутен курс на местната валута спрямо груповата валута - за дружествата, чиито отчети са преизчислени за свръхинфлация ;

в) всички получени курсови разлики в резултат на преизчисленията се признават и представят като отделен компонент на собствения капитал в консолидирания отчет за финансовото състояние, нетно от ефектите на отсрочените данъци – „резерв от преизчисление във валутата на представяне на чуждестранни дейности", и

г) курсовите разлики получени в резултат на валутното преизчисление на нетната инвестиция в задграничните (чуждестранните) дружества, заедно със заемите и други валутни инструменти, приети за хеджиране на тези инвестиции, се представят директно в собствения капитал.

При освобождаване (продажба) от чуждестранна дейност (дружество) кумулативната сума на курсовите разлики, които са били отчетени директно като отделен компонент в капитала, се признават като част от печалбата или загубата в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред "печалби/(загуби) от придобиване на и освобождаване от дъщерни дружества, нетно", получена при освобождаването (продажбата).

Репутацията и корекциите до справедливи стойности, възникнали при придобиване на задгранично (чуждестранно) дружество се третират аналогично както активите и пасивите на това дружество и се преизчисляват във валутата на представяне по заключителен курс.

2.10. Приходи

Приходите в Групата се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която и по начина, по който стопанските изгоди се придобиват от Групата и респ. стопанските рискове се носят, както и доколкото приходите могат надеждно да се измерят

При продажбите на продукция, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността на стоките преминават у купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към края на отчетния период, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставени отстъпки иrabati.

Положителните и отрицателни разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят нетно към "други доходи/(загуби) от дейността, нетно".

При продажби на изплащане, приходът се признава на датата на продажбата без инкорпорираните лихви.

Финансовите приходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход, когато възникнат, и се състоят от: приходи от лихви по предоставени заеми и срочни депозити, приходи от лихви по вземания по специални договори, приходи от лихви по просрочени вземания, приходи/печалби от сделки с инвестиции в ценни книжа на разположение и за продажба, в т.ч. дивиденди, нетна печалба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута, приходи от операции по уреждане на дълг, печалба от оценка по справедлива стойност на акции при поетапно придобиване на дъщерно дружество. Те се представят отделно от финансовите разходи на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход.

2.11. Разходи

Разходите в Групата се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост (до степента, до която не би довело до признаване на актив или пасив, неотговарящ на определенията за активи и пасиви в Общата (концептуална) рамка към и в самите МСФО).

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Загубите, възникнали в резултат на преоценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на ред „други доходи/(загуби) от дейността“.

Финансовите разходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход, когато възникнат, като се посочват отделно от финансовите приходи и се състоят от: разходи за лихви по получени заеми, банкови такси по заеми и гаранции, нетна загуба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута, разходи/загуби от сделки с инвестиции в ценни книжа на разположение и за продажба, разходи от операции по уреждане на дълг, загуба от оценка по справедлива стойност на акции при поетапно придобиване на дъщерно дружество.

2.12. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени в консолидирания финансов отчет по историческа стойност, намалена с натрупаната амортизация.

Първоначално придобиване

При първоначално придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др.

Имотите, машините и оборудването на придобити дъщерни дружества се оценяват по справедлива стойност към датата на сделката (бизнес комбинацията), която се приема за цена на придобиване за целите на консолидацията.

При придобиване на имоти, машини и оборудване при условията на разсрочено плащане, покупната цена е еквивалентна на сегашната стойност на задължението, дискантирано на база на лихвеното равнище по привлечените от Групата кредитни ресурси с аналогичен матуритет и предназначение.

Методи на амортизация

Групата използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването.

Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Ползният живот по групи активи е съобразен с физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване.

Срокът на годност по групи активи е както следва:

- сгради – 20-70 г.
- машини и оборудване – 7-15 г.
- съоръжения – 7-10 г.
- компютри – 2-5 г.
- транспортни средства – 7-17 г.
- стопански инвентар – 5-7 г.

О

пределените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат от ръководството на всяко дружество в Групата и респективно, и от дружеството-майка в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите.

Печалби и загуби от продажба

Имотите, машините и оборудването се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очаква от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на "имоти, машини и оборудване" се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към "други доходи/(загуби) от дейността, нетно" на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Частта от компонента "преоценъчен резерв", отнасяща се за продадения актив, се прехвърля директно към компонента "неразпределена печалба" в консолидирания отчет за промените в собствения капитал.

2.13. Нематериални активи

Репутация

Репутацията представлява надвишението на цената на придобиване (предоставеното възнаграждение) над справедливата стойност на дела на Групата в нетните разграничими активи на придобитото дружество към датата на придобиването (бизнес комбинацията).

В консолидирания финансов отчет тя първоначално се оценява по цена на придобиване (себестойност), а последващо - по цена на придобиване минус натрупаните загуби от обезценки.

Репутацията не се амортизира.

Репутацията, възникнала при придобиване на дъщерно предприятие се представя в консолидирания отчет за финансовото състояние към групата на "нематериалните активи", а тази възникнала при придобиване на асоциирано дружество (предприятие) е инкорпорирана в общата стойност на инвестицията и се посочва към групата на "инвестициите в асоциирани предприятия".

Репутацията по придобиването на асоциирани дружества (предприятия) се тества като част от общото салдо (стойност) на инвестицията. Самостоятелно признатата репутация по придобиването на дъщерни дружества (предприятия) се тества задължително за обезценка поне веднъж годишно. Загубите от обезценки на репутацията не се възстановяват в последствие.

Печалбите или загубите от продажба (освобождаване) на дадено дъщерно дружество (предприятие) от Групата включва и балансовата стойност на репутацията, приспадащата се за продаденото (освободеното) дружество (предприятие).

На всяка призната репутация се определя принадлежност към даден обект генериращ парични постъпления още при реализирането на дадена бизнес комбинация, и този обект се прилага при извършването на тестовете за обезценка. При определянето на обектите, генериращи парични потоци се вземат предвид обектите, от които се е очаквало бъдещи стопански изгоди при придобиването при бизнес комбинацията и по повод, на които е възникнала самата репутация.

Загубите от обезценка на репутация се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към позицията "разходи за амортизация".

Други нематериални активи

Нематериалните активи са представени в консолидирания финансов отчет по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Нематериалните активи основно включват права върху интелектуална собственост и програмни продукти.

В Групата се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 2 - 10 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход за амортизации в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или сепродадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на "нематериалните активи" се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към "други доходи/(загуби) от дейността, нетно" на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.14. Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са тези имоти, които дългосрочно се държат от Групата за доходи от наеми и/или заради вътрешното увеличение на тяхната стойност. Те са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната историческа стойност.

Инвестиционните имоти се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на "инвестиционните имоти" се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към статията "други доходи/(загуби) от дейността, нетно" в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Трансфери от и към групата "инвестиционните имоти" се прави, когато има промяна във функционалното предназначение и употребата на даден имот. В случай на прехвърляне от "инвестиционни имоти" към "имоти за използване в собствената дейност" активът се завежда в новата си група по намерена историческа цена, която представлява справедливата му стойност към датата на прехвърлянето.

Тъй като дружеството – майка ползвава притежавания недвижим имот основно за офиси на дружества от групата, в настоящия консолидиран отчет имотът е реквалифициран от инвестиционен в групата на обикновените имоти.

2.15. Инвестиции в асоциирани дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи участия в асоциирани дружества, са представени в консолидирания финансов отчет по метода на собствения капитал – стойност, която включва цената на придобиване, представляваща справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, вкл. преките разходи по придобиване на инвестицията, коригирана с дела на дружеството-инвеститор в печалбите или загубите и респективно другите резерви на асоциираното дружество след датата на придобиването му.

Делът в печалбите и загубите след датата на придобиване на асоциираното дружество се представят на отделен ред в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), а делът в другите компоненти на всеобхватния доход на съответния ред в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в другите компонентите на всеобхватния доход) и като самостоятелно движение на отделните компоненти на резервите в консолидирания отчет за промените в собствения капитал.

Притежаваните от Групата инвестиции в асоциирани дружества, в т.ч. включената репутация, подлежат на преглед за обезценка към датата на всеки отчет. При установяване на условия за обезценка и като се определи нейният размер, същата се отразява в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията "печалби/(загуби) от малцинствено участие".

При покупка и продажба на инвестиции в асоциирани дружества се прилага "датата на

сключване" на сделката.

Инвестициите в асоциирани дружества се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от инвестициите. Доходът от продажбата им се представя към статия "печалби/(загуби) от асоциирани дружества" на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.16. Инвестиции на разположение и за продажба

Инвестициите (финансовите активи) на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, представляващи акции и дялове от капитала на други дружества (малцинствено участие).

Първоначално оценяване

Първоначално инвестициите (финансови активи) на разположение и за продажба се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията – (финансовия актив).

Групата за отчетния период няма такива активи.

2.17. Активи, държани за продажба

Активи (и групи за освобождаване) се класифицират като държани за продажба, ако намеренията и очакванията са тяхната балансова стойност ще бъде възстановена основно чрез сделка за продажба, отколкото чрез продължаваща употреба в дейността на Групата.

Активи (и групи за освобождаване), класифицирани в тази група, са налични за незабавна продажба в тяхното настоящо състояние. Целта на ръководството на Групата е реализиране на сделка за продажба, която да бъде изпълнена в рамките поне на една година от датата на класифициране на актива в тази група и такава продажба е високо вероятна.

При ангажимент с план за продажба, включващ загуба на контрол над дъщерно дружество, Групата класифицира всички консолидирани активи и пасиви на това дъщерно предприятие като държани за продажба, независимо дали ще задържи неконтролиращо участие в своето

бивше дъщерно предприятие след продажбата.

Активи (и групи за освобождаване), класифицирани като държани за продажба, се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние отделно и се оценяват по по-ниската от балансовата им стойност (първоначално, цена на придобиване) и справедливата им стойност, намалена с преките очаквани разходи по продажбата (нетна продажна цена). Всяка загуба от обезценка се разпределя между тези активи на дадена група за освобождаване на база pro rata, които активи са в обхвата на МСФО5.

За активите от групите „имоти, машини и оборудване“ и „нематериални активи“, когато се класифицират в групата „нетекучи активи държани за продажба“, се спира амортизацията им докато останат в тази група.

2.18. Материални запаси

Материалните запаси са оценени в консолидирания финансов отчет по по-ниската от: цена на придобиване (себестойност), и нетната им реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността), както следва:

- суровини, материали в готов вид и стоки – всички доставни разходи, които включват покупната цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други
 - разходи, които допринасят за привеждане на материалите и стоките в готов за тяхното използване (реализация) вид;
- готова продукция и незавършено производство – преките разходи на материали и труд и приспадащата се част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

Включването на постоянните общопроизводствени разходи в себестойността на произвежданата продукция се извършва на базата на нормален капацитет.

Избраната от Групата бази за разпределението им по продукти е пряк труд, оценен въз основа на трудови норми.

При употребата (продажбата) на материали и готова продукция се използва методът на средно-претеглената цена (себестойност), а при продажбата на стоки – първа входяща, първа изходяща стойност (FIFO).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително

определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.19. Търговски и други вземания

В консолидирания финансов отчет търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, вземанията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност.

Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят. Изписването става за сметка на формирания коректив и/или като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.20. Лихвоносни заеми и други предоставени финансови ресурси

Всички заеми и други предоставени финансови ресурси се представят първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на предоставеното по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и предоставени ресурси. След първоначалното им признаване, лихвоносните заеми и други предоставени ресурси, последващо се оценяват и представят в консолидирания финансов отчет по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други суми, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи (лихви) или разходи през периода на амортизация или когато вземанията се погасят, отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други предоставени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която Групата има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период .

2.21. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и наличностите по разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - краткосрочните депозити в банки и в Холдинга, средствата за които са свободно разполагаеми от дружествата в Групата съгласно условията на договореностите по време на депозита, независимо от оригиналния срок /матуритет/ на съответния депозит.

За целите на изготвянето на консолидирания отчет за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите, свързани с кредити, обслужващи текущата дейност (за оборотни средства), се включват в оперативна дейност;
- краткосрочно блокираните парични средства (до 6 месеца) са третираны като парични средства и еквиваленти. Трайно блокираните парични средства (над 3 месеца) не се включват в състава на паричните средства в консолидирания отчет за паричните потоци, а се посочват като "други постъпления/(плащания), нетно";
- получените лихви от краткосрочни депозити в банки се включват в състава на паричните потоци от инвестиционна дейност;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи от чуждестранни доставчици се посочва на ред "платени данъци", а при доставка на дълготрайни активи от страната се посочва на ред "плащания към доставчици" към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружествата от Групата за съответния период (месец).

2.22. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения в консолидирания финансов отчет се представят по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната

справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (Приложение № 2.27).

2.23. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

В консолидирания финансов отчет всички заеми и други привлечени финансови ресурси се представят първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното им признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, последващо се оценяват и представят в консолидирания финансов отчет по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва.

Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи или разходи (лихви) през периода на амортизацията или когато задълженията се отпишат или редуцират (Приложение № 2.27).

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която Групата има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.24. Капитализиране на разходи по заеми

Разходите по заеми, които пряко се отнасят към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се капитализират като част от стойността на този актив. Отговарящ на условията /квалифициран/ актив е актив, който непременно изисква поне 12-месечен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба.

Размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират в стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се определя чрез коефициент /норма/ на капитализация. Коефициентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите, които са непогасени през периода, с изключение на заемите, извършени специално с цел придобиване на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив.

Капитализирането на разходите по заеми като част от стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив започва, когато са изпълнени следните условия: извършват се разходите за актива, извършват се разходите по заеми и в ход са дейности, които са необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба.

Разходите по заеми се намаляват и с всякакъв инвестиционен доход от временното инвестиране на средствата от тези заеми.

2.25. Лизинг

Финансов лизинг

Лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към Групата съществена част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска – по сегашната стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и припадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като “финансови разходи” - лихва, на база ефективен лихвен процент.

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

Лизингодател

Финансовият лизинг, при който се трансферира извън Групата съществена част от всички рискове и стопански изгоди, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се изписва от състава на стоките на лизингодателя и се представя в отчета за финансовото състояние като вземане със стойност, равна на нетната инвестиция от лизинга.

Нетната инвестиция в лизинговия договор представлява разликата между сбора от минималните лизингови плащания по договора за финансов лизинг и негарантираната остатъчна стойност, начислена за лизингодателя, и незаработения финансов доход.

Разликата между балансовата стойност на отдадения под финансов лизинг актив и незабавната (справедливата му продажна) стойност се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в началото на лизинговия договор (при предаването на актива) като доход от продажба на активи.

Признаването на заработения финансов приход като текущ лихвен приход се основава на прилагането на метода на ефективната лихва.

Оперативен лизинг

Лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на неговите имоти, и машини и оборудване като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.26. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в Групата се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство за дружествата, извършващи своята дейност в България и на съответните трудово-правни разпоредби за дружествата в САЩ.

За България

Основно задължение на дружествата – работодатели в България е да извършват задължително осигуряване на наетия персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ), фонд "Гарантиране вземания на работниците и служителите" (ГВРС) и здравно осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Осигурителните и пенсионни планове, прилагани от Групата в качеството ѝ на работодател за дружествата в България, се основават на българското законодателство и са планове с дефинирани вноски. При тези планове работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", фонд "ГВРС", както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по

закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналот е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от Групата вноски по

социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на всеки консолидиран финансов отчет дружествата от Групата правят оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсирани отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Изчислението на размера на тези задължения налага консултирането с квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние, коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, а респективно изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби - в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Разходите за минал стаж се признават веднага в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации в съответните страни, в които функционират дружествата от Групата.

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Тези, които надвишават коридора от 10% спрямо сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи в края на годината се признават незабавно в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) за периода, в който възникват.

Измененията в размера на задълженията на Групата към персонала за обезщетения при пенсиониране, вкл. и лихвата от разгръщането на сегашната стойност и признатите актюерски печалби или загуби, се отчитат към "разходи за персонала" в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Доходи при напускане

Съгласно местните разпоредби на трудовите и осигурителни законодателства на дружествата от Групата, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор, преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.27. Акционерен капитал и резерви

СГХ (дружеството-майка) е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството-майка отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава, дружеството-майка е длъжно да формира и резерв "фонд Резервен" (законови резерви), като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, определена по решение на Общото събрание на акционерите;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

Обратно изкупените собствени акции са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние по себестойност (цена на придобиване) като с брутната им покупна цена е намален собственият капитал на Групата. Печалбите или загубите от продажбата на обратно изкупени собствени акции се представят директно в собствения капитал на Групата към компонента "неразпределена печалба".

2.28. Финансови инструменти

2.28.1. Финансови активи

Групата класифицира своите финансови активи в следните категории: “заеми (кредити) и вземания” и “активи на разположение и за продажба”. Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството на дружеството-майка заедно с това на съответното дъщерно дружество определя класификацията на финансовите активи за целите на Групата към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно дружествата от Групата признават в отчета си за финансовото състояние финансовите активи на “датата на търгуване” - датата, на която те са поели ангажимент да закупят съответните финансови активи. Всички финансови активи се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и Групата е прехвърлила съществена част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице) извън нея. Ако Групата продължава да държи съществена част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то тя продължава да признава актива в консолидирания си отчет за финансовото състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на съответното дружество от Групата, а останалите - като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, и паричните средства и парични еквиваленти от консолидирания отчет за финансовото състояние.

Лихвеният доход по “кредитите и вземанията” се признава на база ефективна лихва, освен

при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), към статията „финансови приходи“.

На датата на всеки отчет за финансовото състояние дружествата от Групата оценяват дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на техните кредити и вземания, включени в консолидирания отчет за финансовото състояние.

Финансови активи на разположение и за продажба

Групата няма финансови активи на разположение за продажба.

2.28.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Групата класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договора със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва.

2.29. Провизии

Провизии се признават, когато Групата има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие и е вероятно, че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството на съответното дружество и на Групата към датата

на консолидирания отчет за финансовото състояние за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен. Когато се очаква част от ресурсите, които ще се използват за уреждане на задължението да бъдат възстановени от трето лице, съответното дружество от Групата признава вземане, ако е налице висока степен на сигурност на неговото получаване, стойността му може надеждно да се установи и отчита доход (кредит) по същата позиция в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), където е представена и самата провизия.

2.30. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата на българските дружества от Групата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка в България за 2012 г. е 10 % (2011 г.: 10%).

Дъщерните, съвместните и асоциираните дружества в чужбина се облагат съгласно изискванията на съответните данъчни законодателства.

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия пасивен метод за всички временни разлики на всяко консолидирано дружество към датата на консолидирания финансов отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви, вкл. за породените от консолидационните корекции.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степеня, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на баланса и се редуцират до степеня, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на

всеобхватния доход или друга позиция в консолидирания отчет за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите се очаква да се реализират, а пасивите – да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата, в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Към 31.12.2012 г. отсрочените данъци върху печалбата на дружествата от Групата са оценени при ставка, валидна за 2013 г., която за българските дружества е в размер на 10%. Отсрочени данъчни активи на едно дружество от Групата се представят нетно срещу отсрочени данъчни пасиви на това дружество, когато то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция, и то тогава и само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данък върху дохода.

2.31. Дарение /финансиране/от публични институции

Дарение от публични институции се признава първоначално като приход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от Групата, и че последната е спазила и спазва условията и изискванията по дарението.

Дарение от публични институции, свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Дарение от публични институции, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, обичайно пропорционално на размера на призната в разходите амортизация.

2.32. Доходи на акция

Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели нетна печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите на дружеството-майка, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, допълнителна емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Доходи на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност в Групата.

2.33. Сегментно отчитане

Групата идентифицира своите отчетни сегменти и оповестява информация по сегменти в съответствие с организационната и отчетна структура, използвана от ръководството на дружеството-майка за текущо общо наблюдение и управление на групата и нейните компоненти.

Оперативните сегменти са компоненти на бизнеса, които се оценяват редовно от ключовите членове на ръководството, вземащи оперативни решения - като се използва финансова и оперативна информация, изготвена конкретно за сегмента, за целите на текущото наблюдение и оценяване на резултатите от дейността (изпълнението) и разпределението на ресурсите на Групата.

Оперативните сегменти на Групата текущо се наблюдават и направляват поотделно, като всеки оперативен сегмент представлява отделна бизнес област, която е носител на различни бизнес ползи и рискове. Оперативните сегментите, по които ръководството на Групата наблюдава, измерва и контролира рисковете и възвръщаемостта за нея са обособени според основните бизнес дейности, а именно:

Групата използва един измерител - брутен марж (печалба) при оценяването на резултатите в оперативните сегменти и за разпределянето на ресурси между тях. Тя се определя като разлика между сегментните приходи и сегментните разходи, пряко съотносими към съответния сегмент.

Сегментните активи, пасиви, респективно приходи, разходи и резултати включват тези, които са и могат да бъдат директно относими към съответния сегмент, както и такива, които могат да бъдат разпределени на разумна база, вкл. междусегментни. Обичайно това са: а) за приходите - продажби на услуги, продукция и стоки, както и финансиране; б) за разходите -

за основни суровини и материали, за амортизации и за възнагражденията за персонал, балансова стойност на продадените стоки; в) за активите - материални запаси, вземания от свързани предприятия, търговски вземания; г) за пасивите – текущи задължения към персонала и за социалното осигуряване, задължения към свързани предприятия и търговски задължения.

Капиталовите разходи (инвестиции) по бизнес сегменти са отграничени разходи, извършени през периода за придобиване или изграждане на секторни нетекущи активи, които се очаква да бъдат използвани през повече от един период.

Резултатите от дейности, които се считат за случайни спрямо основните типове операции (дейности) на Групата, както и неразпределяемите приходи, разходи, пасиви и активи, се отчитат отделно в позиция „обща на ниво Група“. Тези суми по принцип включват: други доходи от дейността, освен ако не произтичат от дейността на конкретен сегмент, административни разходи, лихвени приходи и разходи, реализирани и нереализирани печалби и загуби от сделки с валута и инвестиции, инвестиции в други дружества, други вземания, получени заеми, разчети по данъци, производствено и административно оборудване с общо предназначение.

Междусегментните трансфери: приходите на сегментите, разходите на сегментите и резултатите на сегментите включват вътрешни трансфери между бизнес сегменти. Тези трансфери са отчетени по конкурентни пазарни цени, начислявани на несвързани клиенти за сходни стоки и са елиминирани на ниво консолидиран финансов отчет.

Инвестициите в асоциирани дружества, отчетани по метода на собствения капитал са изключени от активите по сегменти и приходите по сегменти. Те са представени като част от неразпределяемите активи, а доходът от тях е представен в статията "печалби/(загуби) от асоциирано дружество, нетно".

Прилаганата счетоводна политика за отчитането по сегменти, се основава на тази, използвана от Групата за изготвяне на публичните ѝ отчети по закон.

2.34. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на Групата. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

2.34.1. Обезценка на репутация

Ръководството на Групата е направило за всяка отчетна година необходимите процедури за извършване на задължителния годишен тест за обезценка на признатите в консолидирания отчет за финансовото състояние репутации. За целта е прието, че всяко отделно дружество се явява в качеството на "обект генериращ парични потоци". Изчисленията са направени от

ръководството на Групата.

Като база за прогнозите на парични потоци (преди данъци) са използвани финансовите бюджети, разработени от ръководствата на съответните дружества и на Групата като цяло, покриващи от три до пет годишен период, както и други средносрочни и дългосрочни планове и намерения за развитието и реструктурирането на дейностите в рамките на Групата.

Паричните потоци след три, респективно пет годишния период са екстраполирани при нарастване на 1-20 % спрямо предходната година – рамките на дългосрочната прогноза на инфлация за страната и границите на отрасъла. Възстановимата стойност на всеки обект, генериращ парични потоци, е определена на база "стойност в употреба".

Ключовите предположения, използвани при изчисленията на възстановимата стойност са следните:

- Норма на растеж – от 1 % до 20 % (2011 г.: от 2 % до 5 %);
- Дисконтова норма (на база средно-претеглена цена на капитала - WACC) - от 9.4 % до 23.9 % (2011 г.: от 9.8 % до 20.8%).

Дисконтовата норма е определена конкретно за всяко дружество, носител на репутация, по години и съобразно неговата специфика на дейността и бизнес среда.

Като алтернативен подход за определяне на възстановимата стойност са приложени методите за установяване на пазарни стойности на инвестицията в отделното дружество като носител на съответната репутация. Източниците за определяне на тези пазарни стойности са били договори и оферти на аналогични обекти.

Тестовите и преценките на ръководството на Групата за обезценка на признатите репутации са направени през призмата на неговите прогнози и намерения относно бъдещите икономическите изгоди, които Групата очаква да получи от дъщерните дружества, вкл. чрез използването на техните вътрешно-създадени търговски марки, търговски и промишлен опит и генерираните и очакваните в бъдеще от тях обеми приходи, осигуряване на позиции на български и чуждестранни пазари (разработване и запазване), очакванията за бъдещи продажби и реструктуриране на дейността и пр.

Признаване на данъчни активи

При признаването на отсрочените данъчни активи от ръководството на Групата е оценявана вероятността отделните намаляеми временни разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на всяко от дружествата от Групата да генерират в перспектива достатъчно данъчни печалби за тяхното компенсиране срещу тези печалби. За дъщерни дружества, които продължават да отчитат загуби през последните години, ръководството на Групата е

преценило към датата на издаване на консолидирания отчет значителните несигурности, които съществуват относно дали и доколко в рамките на крайния период, определен със съответните местни данъчни законодателства за пренасяне на данъчни загуби, тези дружества ще могат да генерират достатъчна облагаема печалба.

2.34.2. Материални запаси

Обезценка

В края на всяка финансова година дружествата от Групата извършват преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, дружествата от Групата обезценяват материалните запаси до нетна реализируема стойност.

2.34.3. Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки консолидиран отчет, на индивидуална база за всяко вземане. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като загуба от обезценка.

След 180 дни закъснение вече се счита, че може да има на лице индикатори за обезценка. При преценката на събираемостта на вземанията ръководствата на дружествата от Групата правят анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от общата сума, дължима от контрагента, включително потенциалните възможности за събиране на евентуални лихви за компенсиране на просрочията. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него (тях) е обезпечена (залог, ипотека, поръчителства) и по този начин е гарантирана събираемостта им (чрез бъдещо възможно реализиране на обезпечението или плащане от поръчител).

Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват до 100 % (Приложения №

За 2012 г. размерът на признатите обезценки (нетно от възстановените) е 1274 х.лв.

2.34.4. Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани всяка година изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор.

2.34.5. Провизии за съдебни дела

Към 31.12.2012 г. няма начислени провизии за задължения по съдебни дела в консолидирания отчет за финансовото състояние.

Към 31.12.2012 г. по откритите заведени съдебни дела срещу Групата ръководството, съвместно с адвокатите от Групата, е направило анализ и няма начислени провизии за задължения по съдебни дела в консолидирания отчет за финансовото състояние.

3. КОНСОЛИДАНИ ПРИХОДИ

През изтеклия период, независимо от тежката икономическа криза, групата генерира значителен ръст на приходите. Независимо от показаното по-долу за сравнение с 2011 г., следва да се иума предвид, че за разлика от 2011 г. в консолидацията за 2012 г. не участва фирмата на трето място по приходи в групата – „Сирма Бизнес Консултинг“ АД, която за текущия период има 3 411 х. лв. консолидирани приходи спрямо 2811 х.лв. за 2011 г.

Ето как биха изглеждали приходите на групата с изключена СБК и през 2011 г.

Приходи от дейността	2012 BGN'000	2011 BGN'000 Без СБК	Изменение	%
Приходи от услуги	16842	13327	3515	26,38%
Приходи от стоки	2067	2187	-120	-5,49%
Приходи от продукция	487	138	349	252,90%

Приходи от продажба на ДМА	9		9	
Приходи от финансиране	150	168	-18	-10,71%
Общо	19555	15820	3735	23,61%

С включени приходи на СБК за 2012 г. консолидираните приходи са:

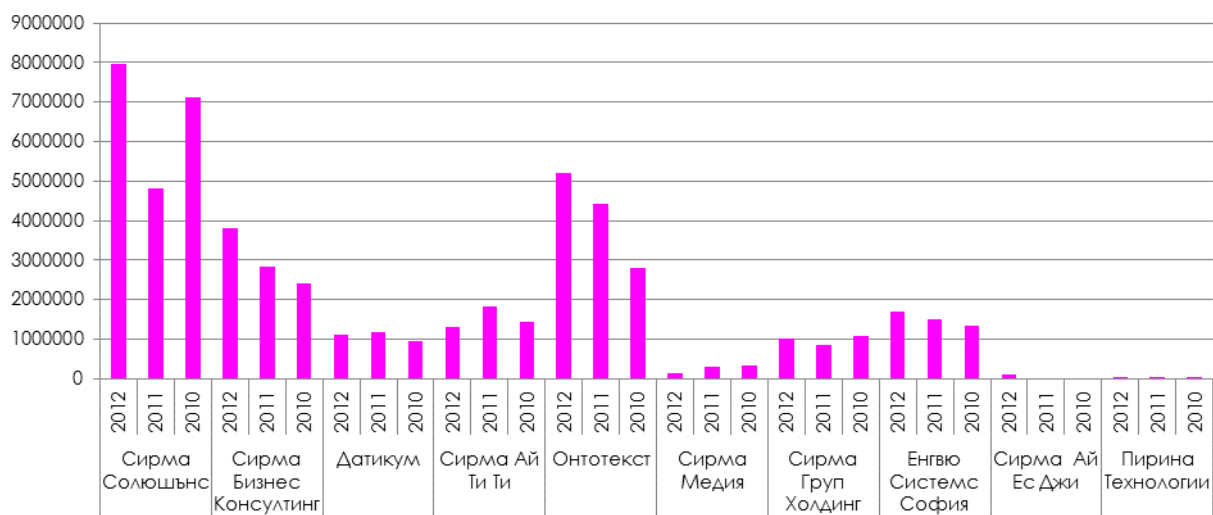
Приходи от дейността	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
Приходи от услуги	20253	16138	4115	25,50%
Приходи от стоки	2067	2187	-120	-5,49%
Приходи от продукция	487	138	349	252,90%
Приходи от продажба на ДМА	9		9	
Приходи от финансиране	150	168	-18	-10,71%
Общо	22966	18631	4335	23,27%

Реалните консолидирани приходи на Групата с изключена СБК за 2012 г. включват:

Консолидирани приходи от дейността	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
Приходи от услуги	16842	16138	704	4,36%
Приходи от стоки	2067	2187	-120	-5,49%
Приходи от продукция	487	138	349	252,90%
Приходи от продажба на ДМА	9		9	
Приходи от финансиране	150	168	-18	-10,71%
Общо	19555	18631	924	4,96%

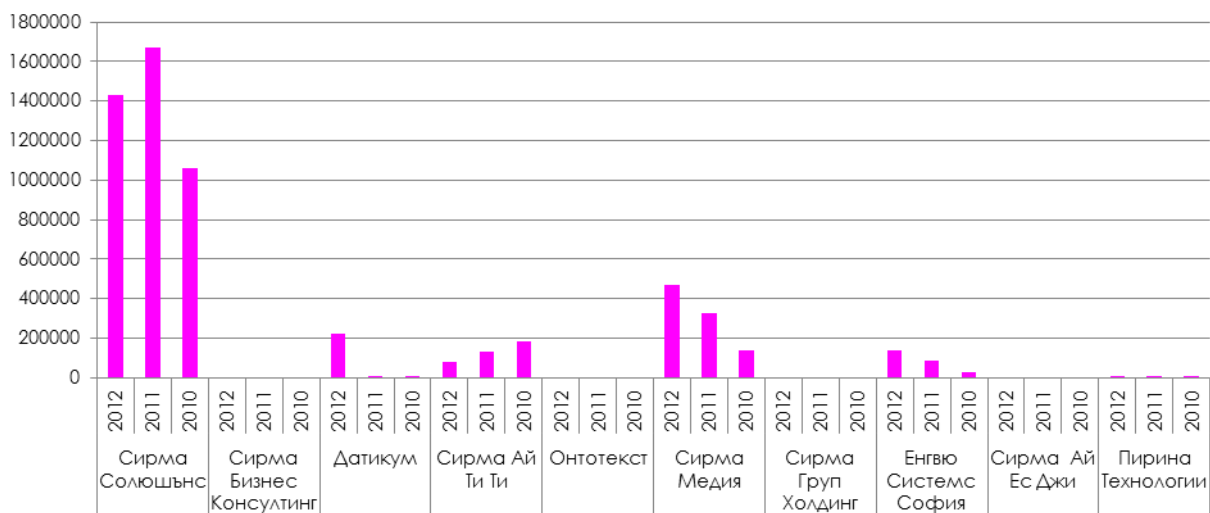

Услуги

Стоки

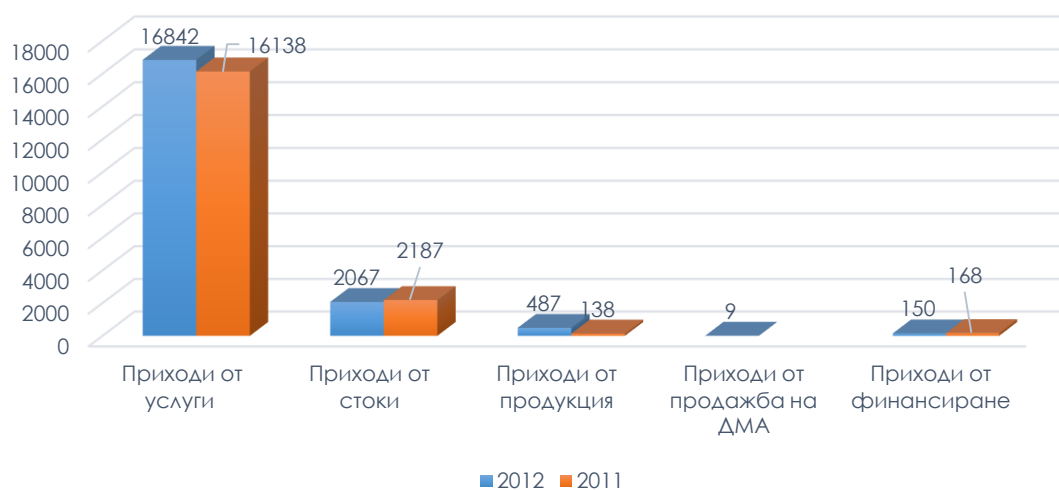
Продукция

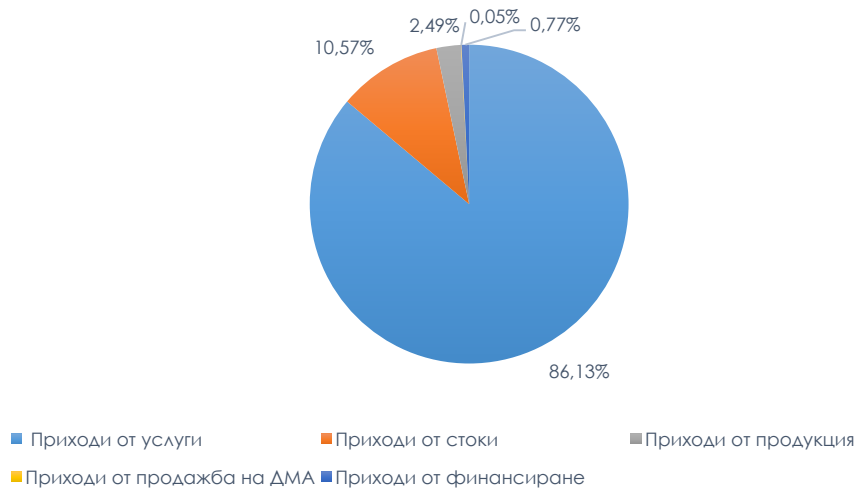

Видно от първите две таблици, реалният ръст на приходите на Групата е в порядъка на 23,5 %.

КОНСОЛИДАНИ ПРИХОДИ

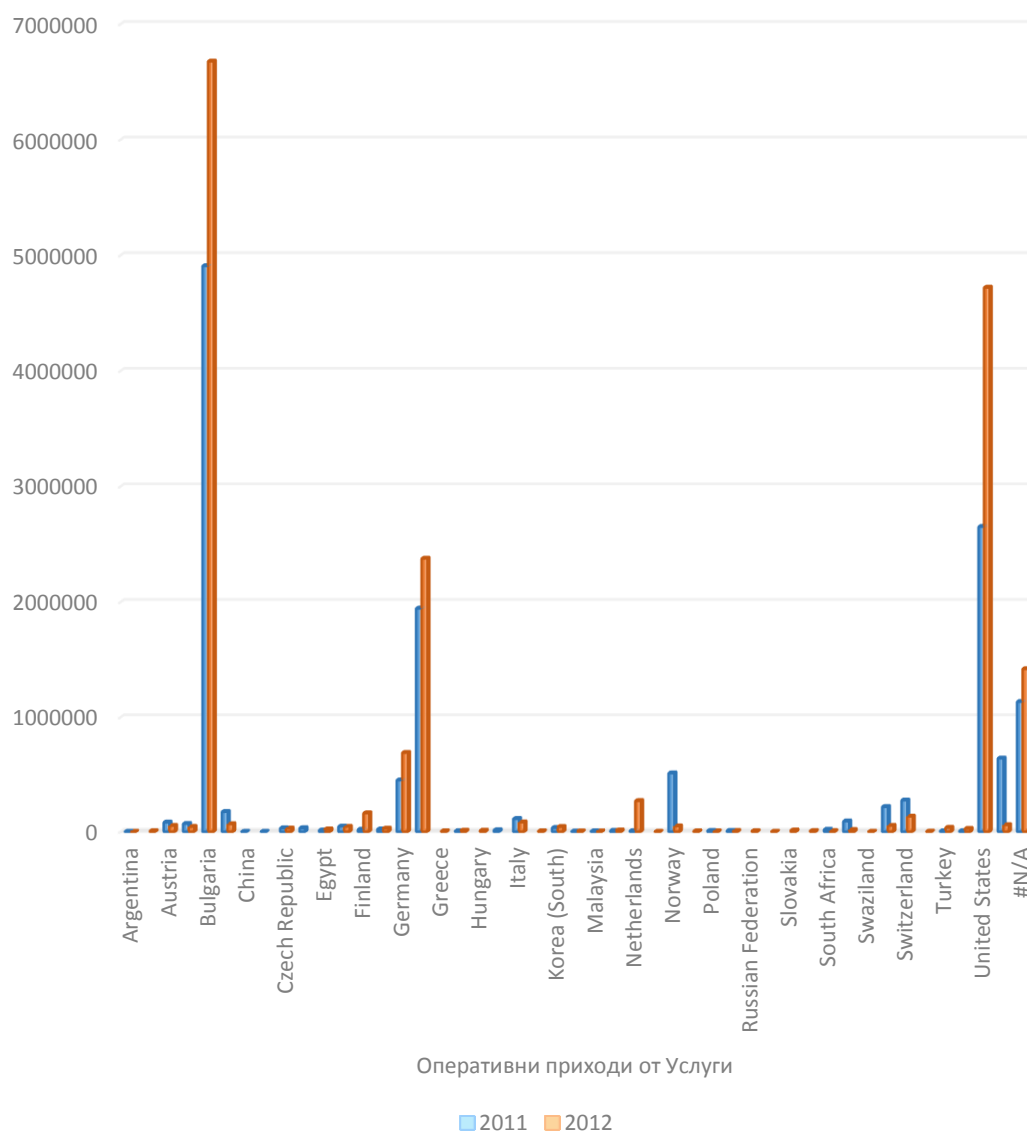

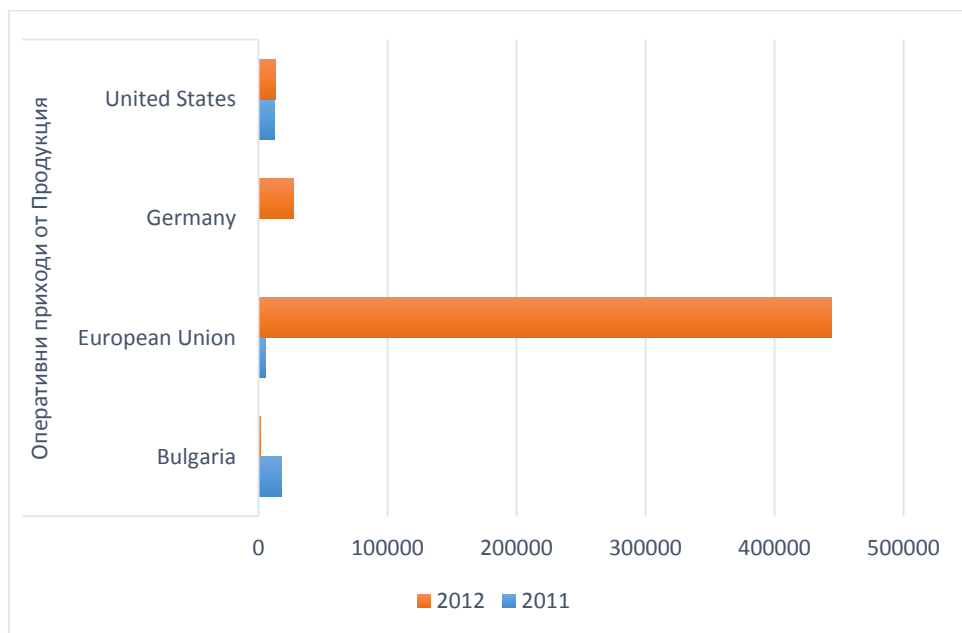
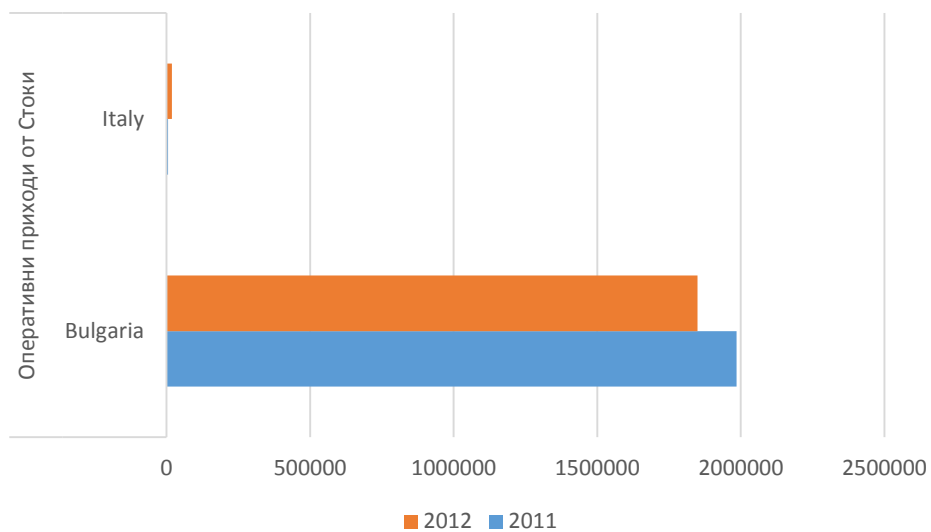
СТРУКТУРА НА КОНСОЛИДИРАНИТЕ ПРИХОДИ 2012

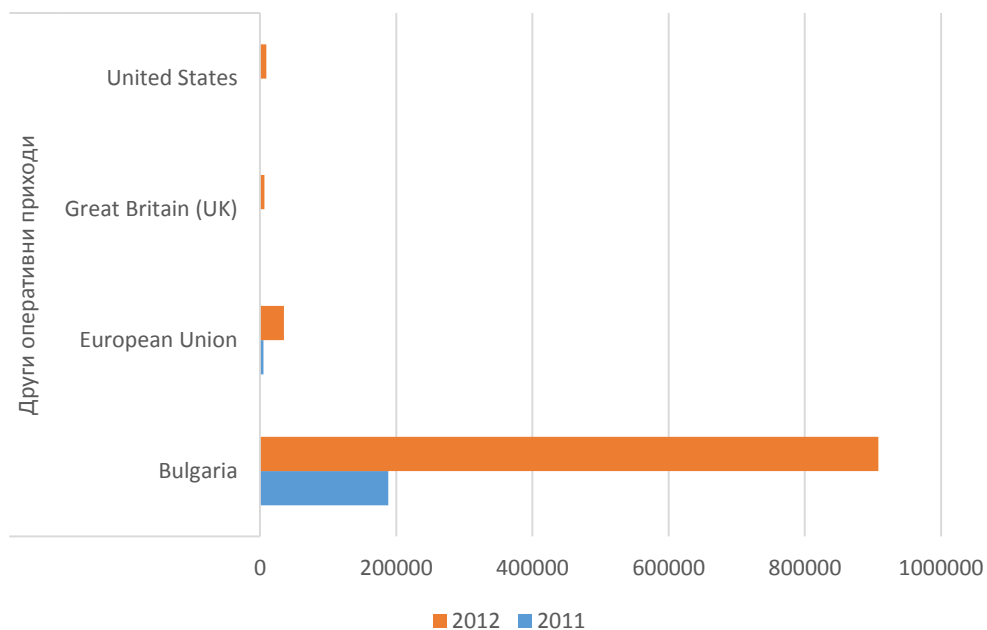

Консолидираните приходи по структура и по държави (взети са по-значителните) са, както е показано на графиките:

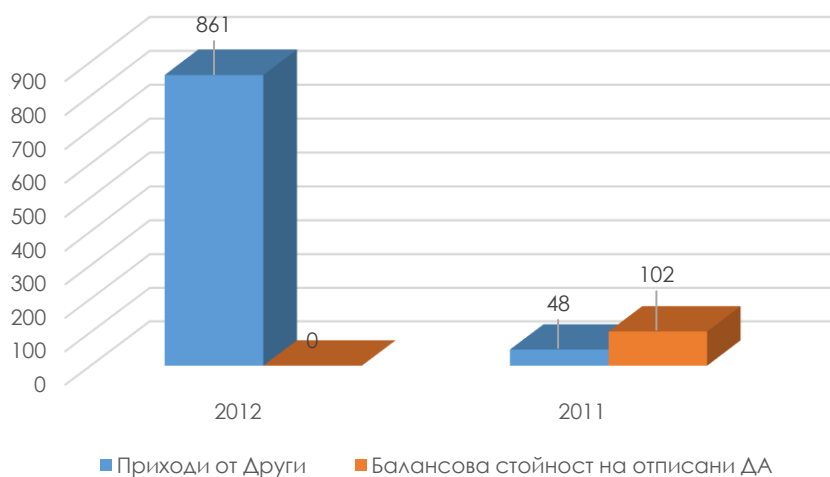
4. ДРУГИ КОНСОЛИДАНИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО

Другите консолидирани доходи и загуби от дейността, нетно включват:

Други консолидирани приходи/разходи	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
Приходи от Други	861	48	813	1693,75%
Балансова стойност на отписани ДА	0	102	-102	-100,00%
Други приходи/разходи общо	117	150	-33	-22,00%

ДРУГИ КОНСОЛИДИРАНИ ПРИХОДИ

5. КОНСОЛИДАНИ РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

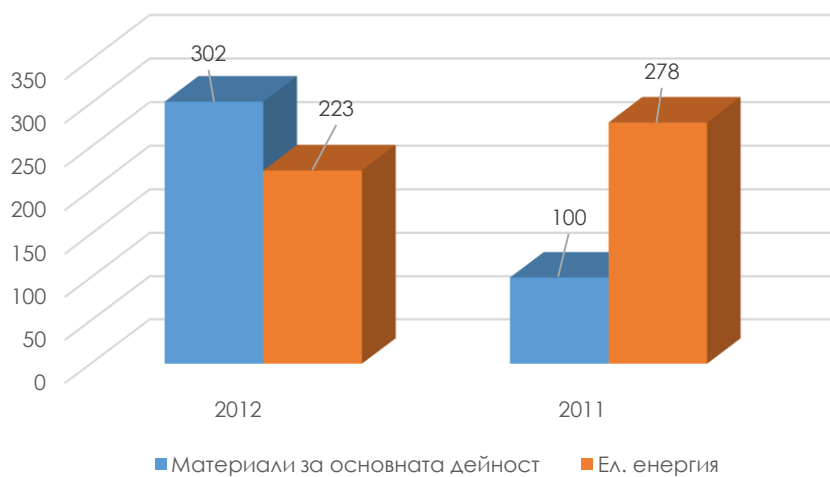
Консолидираните разходи за материали включват:

	2012	2011	Изменение	%
	BGN'000	BGN'001		
Консолидирани разходи за материали				
Материали за основната дейност	302	100	202	202,00%
Ел. енергия	223	278	-55	-19,78%
Вода	3	3	0	0,00%
Отопление	9	5	4	80,00%
Офис консумативи	15	22	-7	-31,82%
Хигиенни материали	13	15	-2	-13,33%
Материали за поддръжка и ремонт на офиса	20	37	-17	-45,95%
Компютърни компоненти	31	45	-14	-31,11%
Гориво за автомобили - основна дейност	9	7	2	28,57%

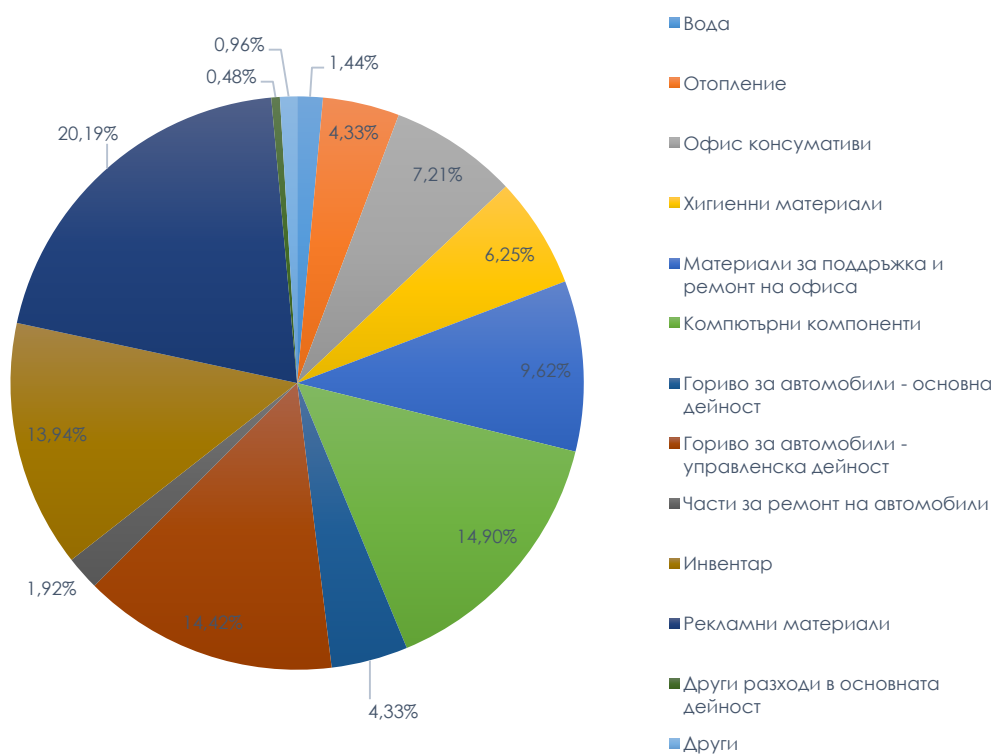
Гориво за автомобили - управленска дейност	30	27	3	11,11%
Части за ремонт на автомобили	4	7	-3	-42,86%
Инвентар	29	30	-1	-3,33%
Рекламни материали	42	27	15	55,56%
Други разходи в основната дейност	1			
Други	2	5	-3	-60,00%
Общо	733	608	125	20,56%

КОНСОЛИДИРАНИ РАЗХОДИ ЗА ОСНОВНИ МАТЕРИАЛИ

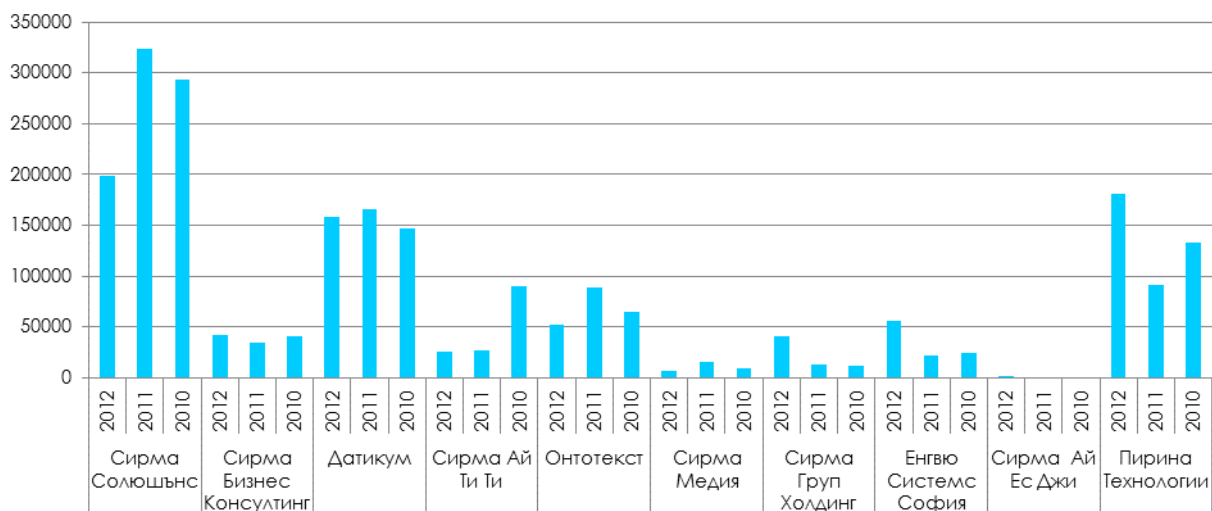

СТРУКТУРА НА КОНСОЛИДИРАНИТЕ РАЗХОДИ ЗА СПОМАГАТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ 2012

Неконсолидирани разходи за материали

6. КОНСОЛИДАНИ РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Консолидираните разходи за външни услуги включват:

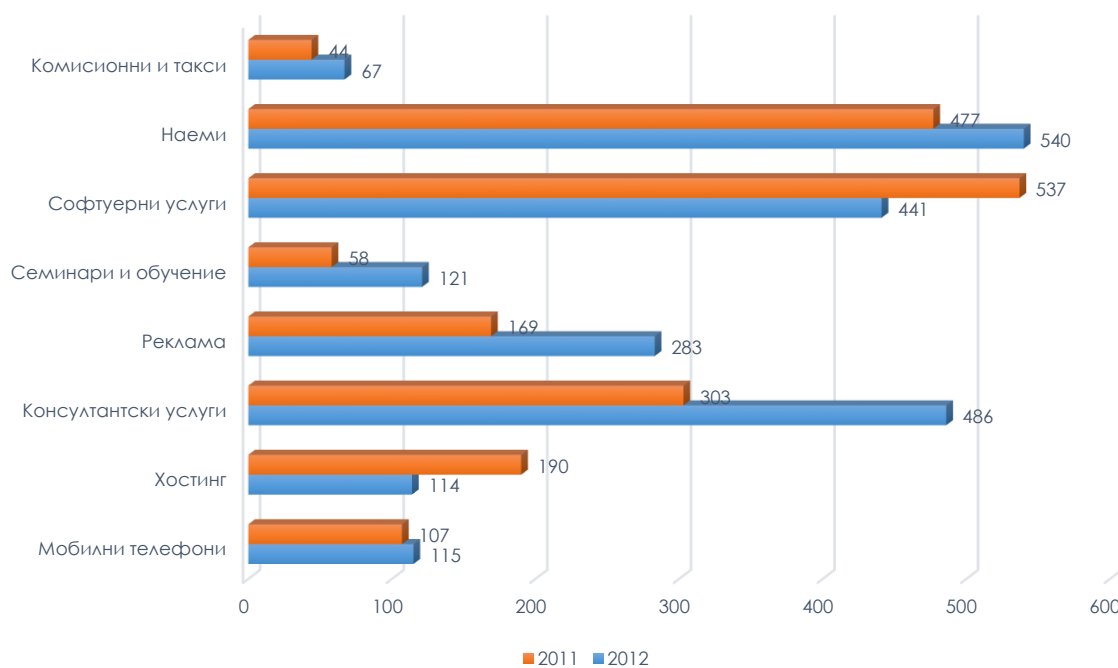
	2012	2011	Изменение	%
Консолидираните разходи за външни услуги	BGN'000	BGN'001		
Мобилни телефони	115	107	8	7,48%
Стационарни телефони	13	11	2	18,18%
Интернет	46	145	-99	-68,28%
Хостинг	114	190	-76	-40,00%
Консултантски услуги	486	303	183	60,40%
Одит	42	28	14	50,00%
Охрана	43	43	0	0,00%
Почистване	3	3	0	0,00%

Поддръжка и ремонт на автомобили	11	11	0	0,00%
Поддръжка и ремонт на офиса	39	11	28	254,55%
Ремонт на комп. и офис техника	2	2	0	0,00%
Паркинг	9			
Застраховки	35	39	-4	-10,26%
Абонаменти	36	17	19	111,76%
Куриерски, транспортни	28	27	1	3,70%
Реклама	283	169	114	67,46%
Семинари и обучение	121	58	63	108,62%
Набиране на персонал	14	21	-7	-33,33%
Софтуерни услуги	441	537	-96	-17,88%
Наеми	540	477	63	13,21%
Звукозаписни	4	6	-2	-33,33%
Наем на софтуерен лиценз	4	133	-129	-96,99%
Комисионни и такси	67	44	23	52,27%
Преводни услуги	19	4	15	375,00%
Други разходи в основната дейност	20			
Други	46	42	4	9,52%
Общо	2581	2428	153	6,30%

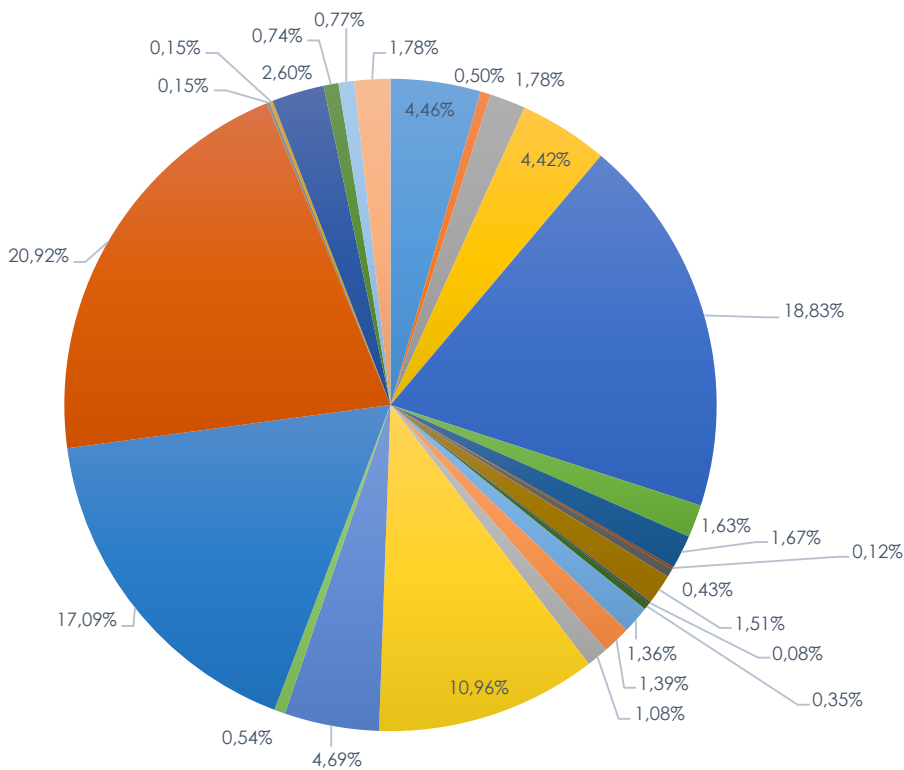
Съществени консолидирани разходи за външни услуги

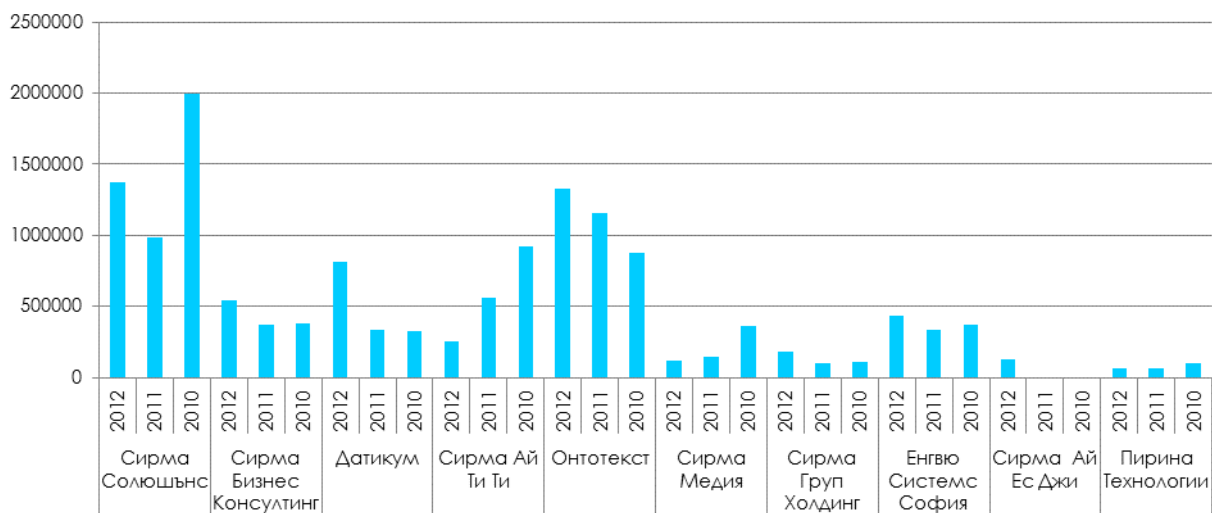
Структура на консолидираните разходи за външни услуги 2012

■ Мобилни телефони	■ Стационарни телефони
■ Интернет	■ Хостинг
■ Консултантски услуги	■ Одит
■ Охрана	■ Почистване
■ Поддръжка и ремонт на автомобили	■ Поддръжка и ремонт на офиса
■ Ремонт на комп. и офис техника	■ Паркинг
■ Застраховки	■ Абонаменти
■ Куриерски, транспортни	■ Реклама
■ Семинари и обучение	■ Набиране на персонал
■ Софтуерни услуги	■ Наеми
■ Звукозаписни	■ Наем на софтуерен лиценз
■ Комисионни и такси	■ Преводни услуги
■ Други разходи в основната дейност	■ Други

Неконсолидирани разходи за външни услуги по фирми в България

7. КОНСОЛИДАНИ РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

Консолидираните разходи за персонала включват:

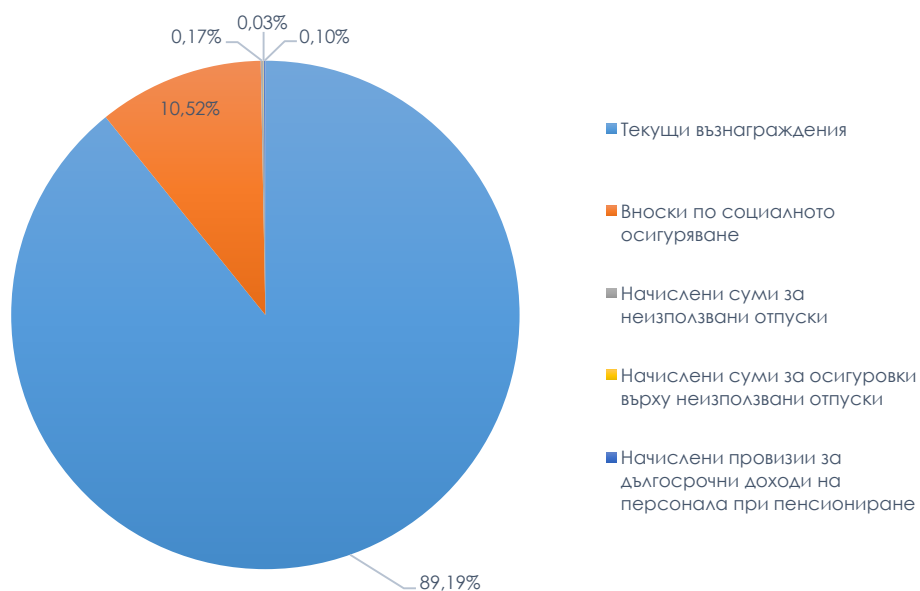
Разходи за персонала	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
Текущи възнаграждения	9701	10485	-784	-7,48%
Вноски по социалното осигуряване	1144	1226	-82	-6,69%
Начислени суми за неизползвани отпуски	18		18	-
Начислени суми за осигуровки върху неизползвани отпуски	3	1	2	200,00%
Начислени провизии за дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране	11	16	-5	-31,25%
Общо	10877	11728	-851	-7,26%

Разходи за персонала

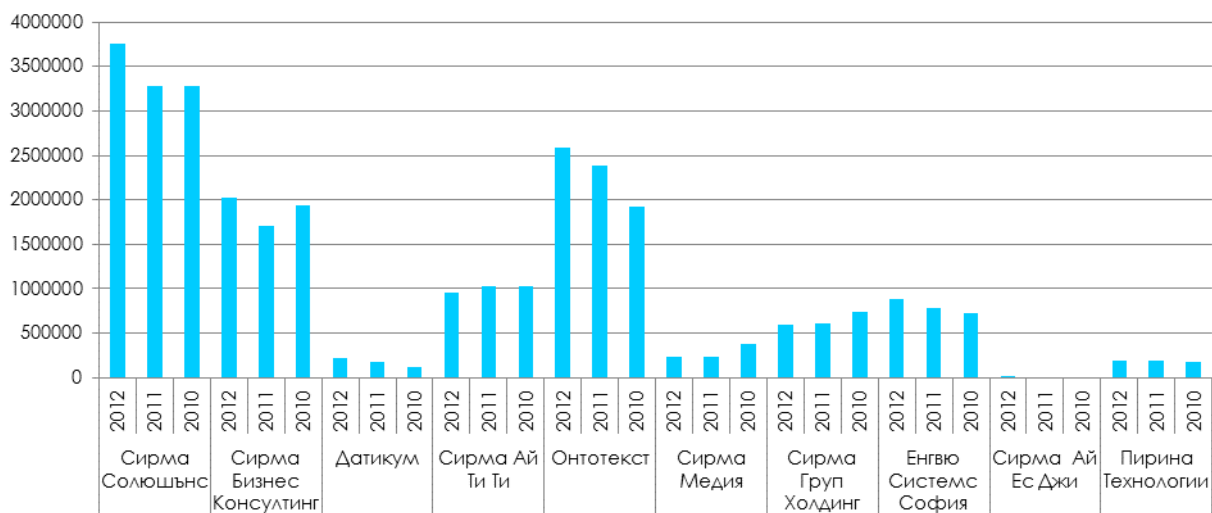

Структура на разходите за персонала 2012

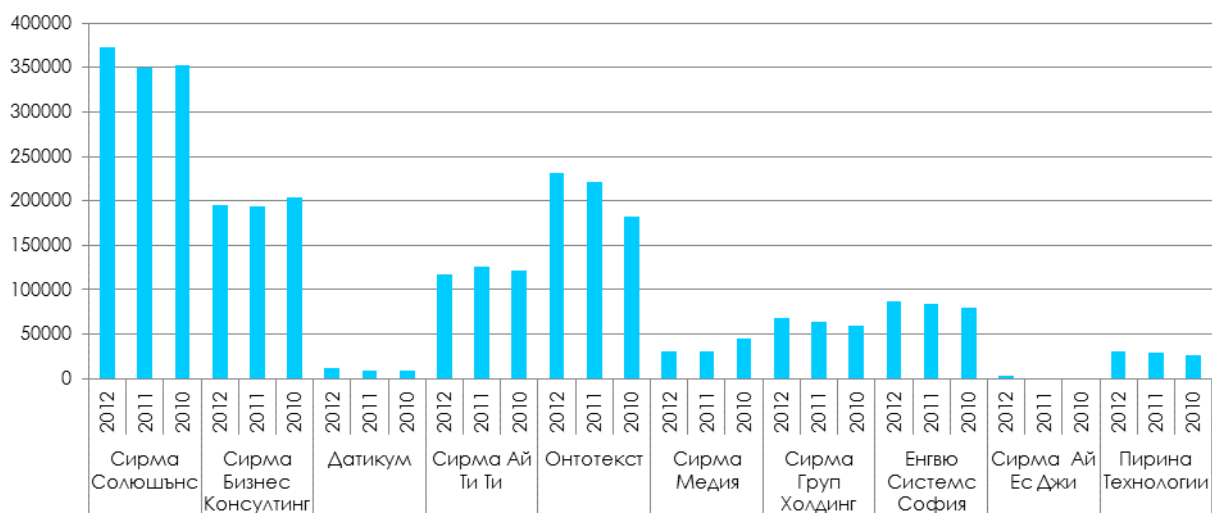

Неконсолидирани разходи за възнаграждения на дружествата в България

Разходи за осигуровки на дружествата в България

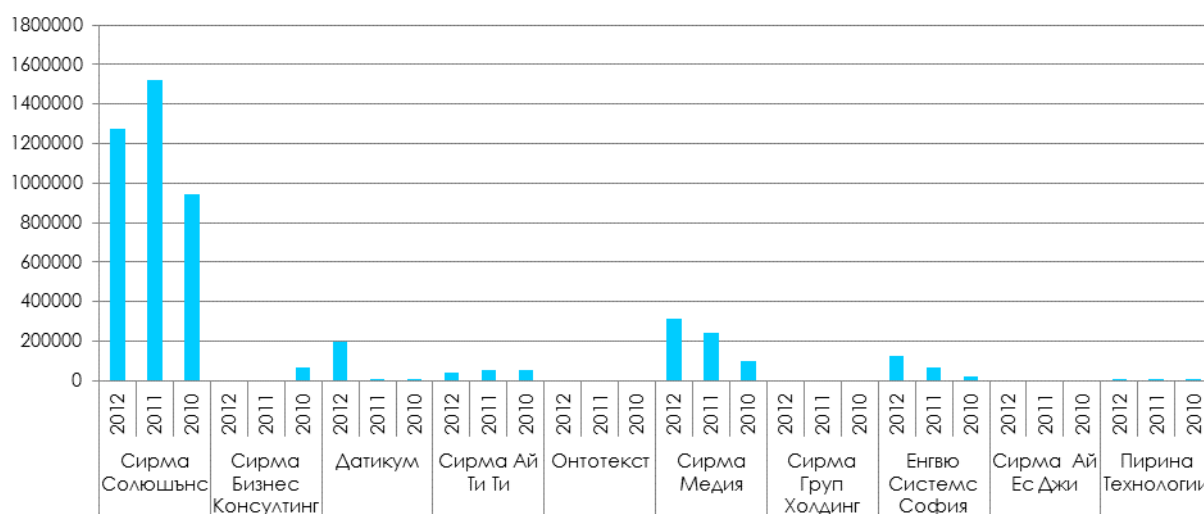

8. БАЛАНСОВА СТОЙНОСТ НА ПРОДАДЕНИ СТОКИ

Балансовата стойност на продадените стоки по видове е както следва:

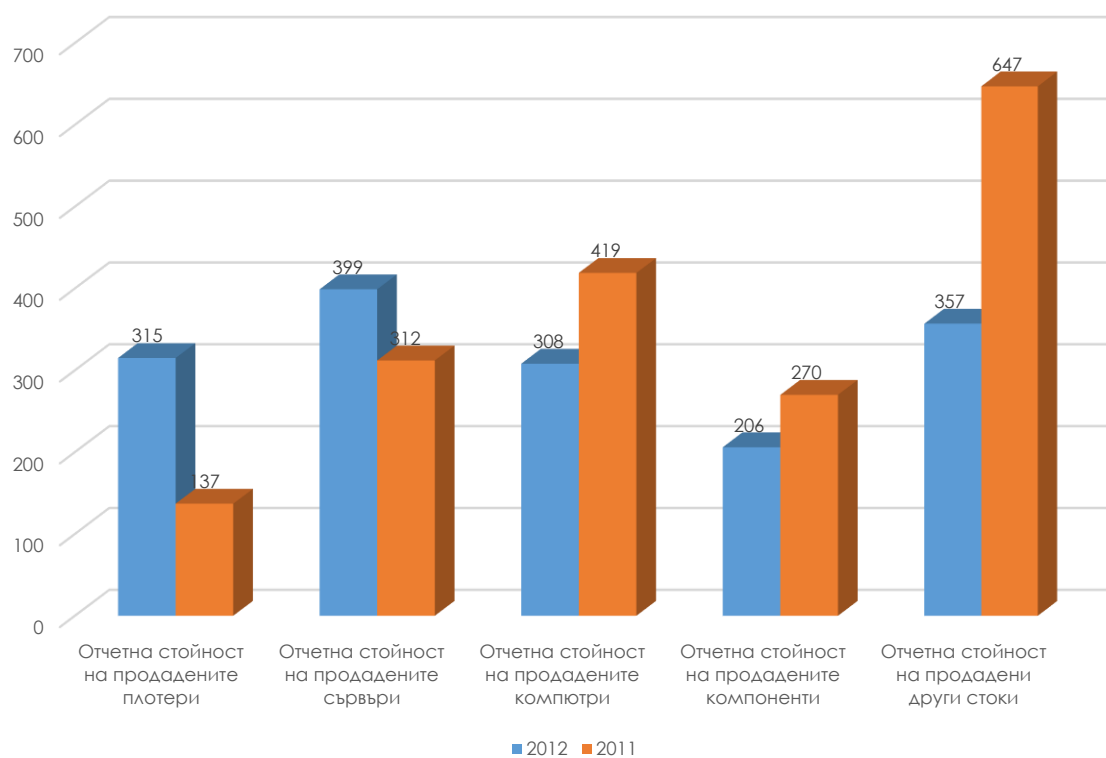
Отчетна стойност на продадените стоки	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
Отчетна стойност на продадените плотери	315	137	178	129,93%
Отчетна стойност на продадените сървъри	399	312	87	27,88%
Отчетна стойност на продадените компютри	308	419	-111	-26,49%
Отчетна стойност на продадените компоненти	206	270	-64	-23,70%
Отчетна стойност на продадени други стоки	357	647	-290	-44,82%
Общо	1585	1785	-200	-11,20%

Неконсолидирана балансова стойност на продадени активи (без продукция)

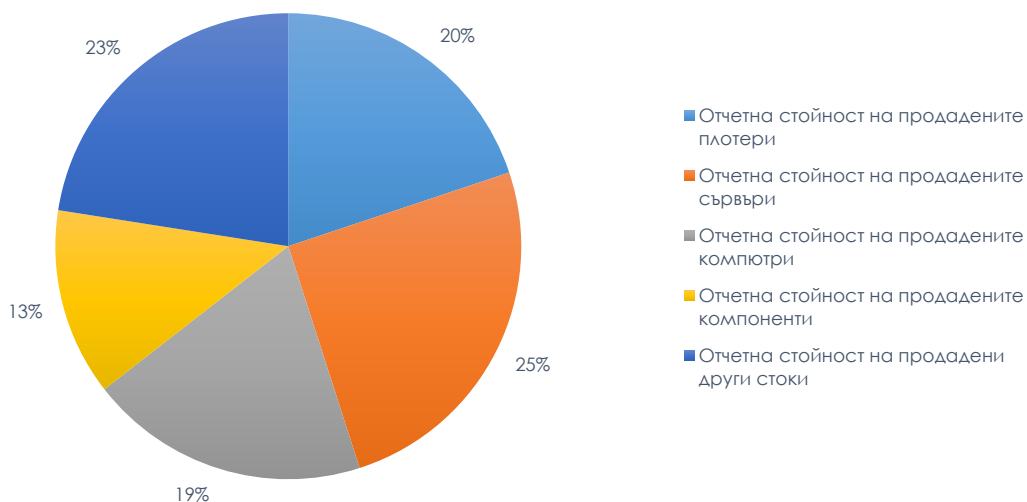

Консолидирана отчетна стойност

Структура на консолидираната отчетна стойност 2012

9. КОНСОЛИДИРАНИ ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

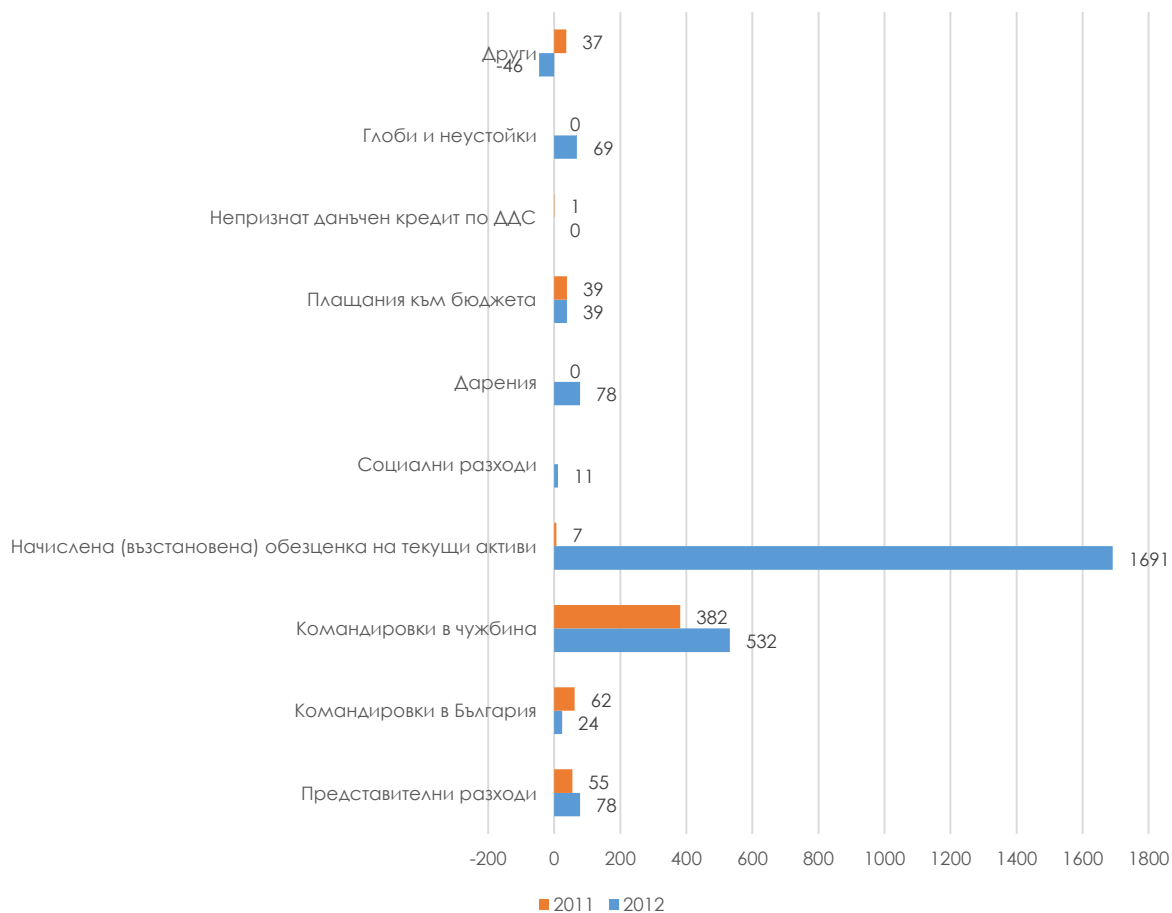
Консолидираните други разходи за дейността включват:

Други разходи за дейността	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
Представителни разходи	78	55	23	41,82%
Командировки в България	24	62	-38	-61,29%
Командировки в чужбина	532	382	150	39,27%
Начислена (възстановена) обезценка на текущи активи	1691	7	1684	24057,14%
Социални разходи	11		11	
Дарения	78	0	78	
Плащания към бюджета	39	39	0	0,00%
Присъдени суми по съдебни дела	0	0	0	
Непризнат данъчен кредит по ДДС	0	1	-1	-100,00%

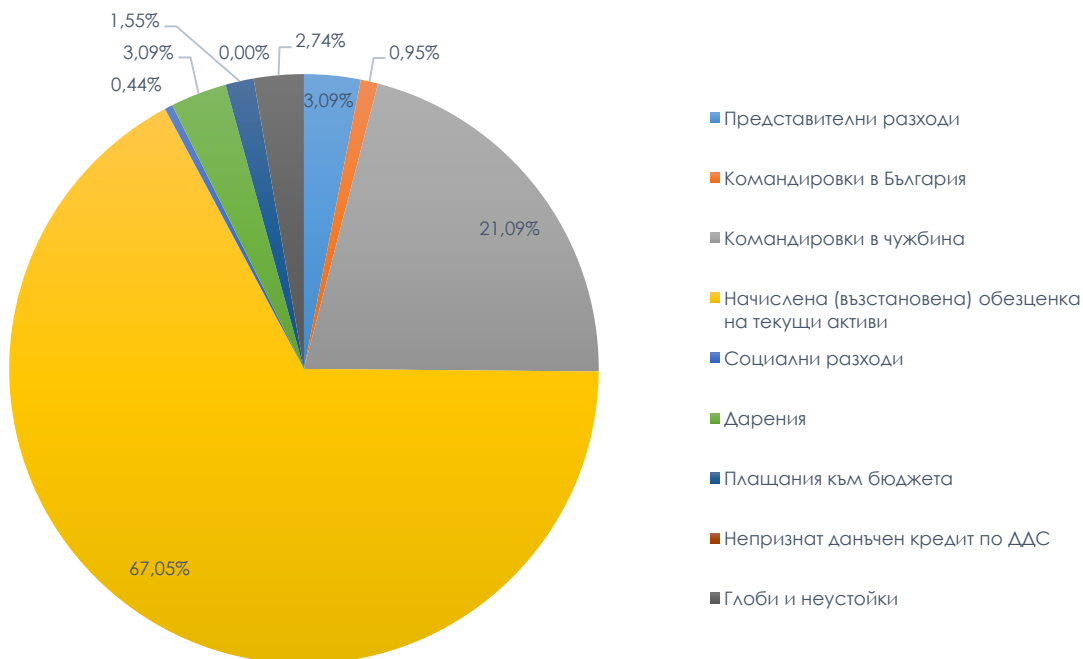
Брак на готова продукция и незавършено производство	0	0	0	
Отписани вземания	0	0	0	
Брак на дълготрайни активи	0	0	0	
Глоби и неустойки	69	0	69	
Други	-46	37	-83	-224,32%
Общо	2476	583	1893	324,70%

Други консолидирани разходи за дейността

Други разходи за дейността

10. ОБЕЗЦЕНКА НА АКТИВИ

Разходите за обезценка на инвестиции, вземания, незавършено производство, продукция и стоки, нетно включват:

Онтотекст – обезценка на вземания и инвестиции – 1024 х.лв.;

Сирма Солюшънс – обезценка на вземания и инвестиции – 1115 х. лв.

ЕнгВю Системс – обезценка на вземания – 8 х. лв.

Обща сума на обезценки – 2147 х. лв.

11. КОНСОЛИДАНИ ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

Финансовите приходи включват:

Финансови приходи	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
Приходи от лихви по предоставени заеми		15		
Нетна печалба от курсови разлики	8	26	-18	-69,23%
Приходи от лихви по депозити	45	43	2	4,65%
Приходи по валутни операции	1	49	-48	-97,96%
Лихви по вземания по специални договори		1		
Общо	54	134	-80	-59,70%

КОНСОЛИДИРАНИ ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

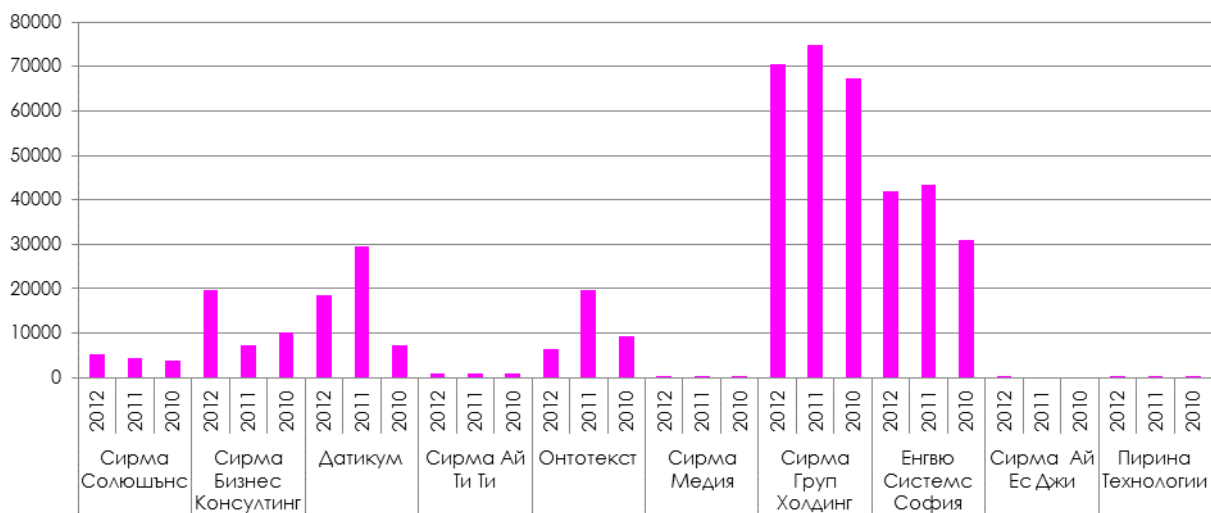

СТРУКТУРА НА КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ 2012

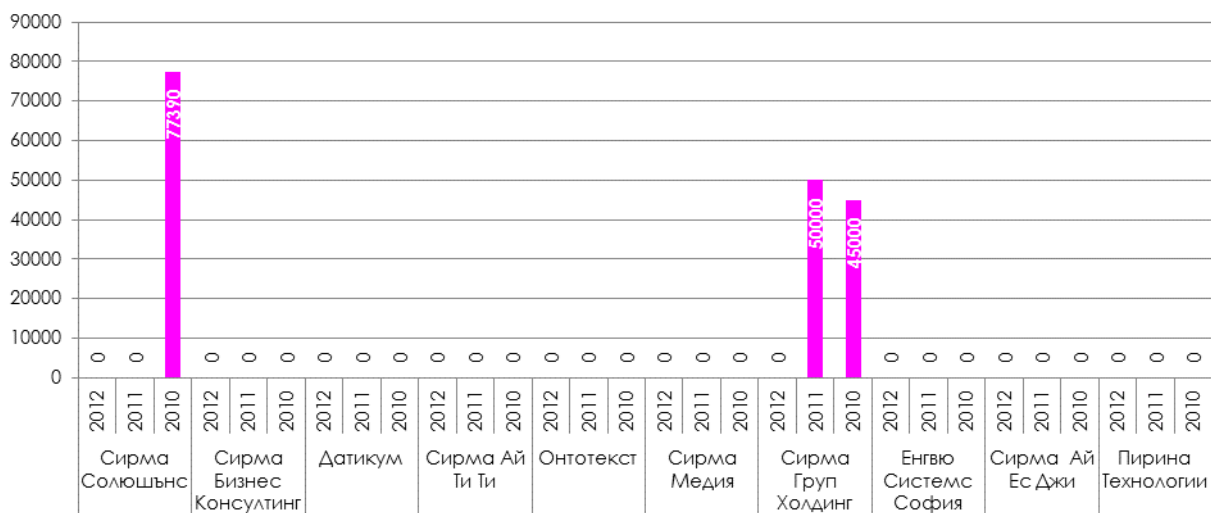

Неконсолидирани приходи от лихви

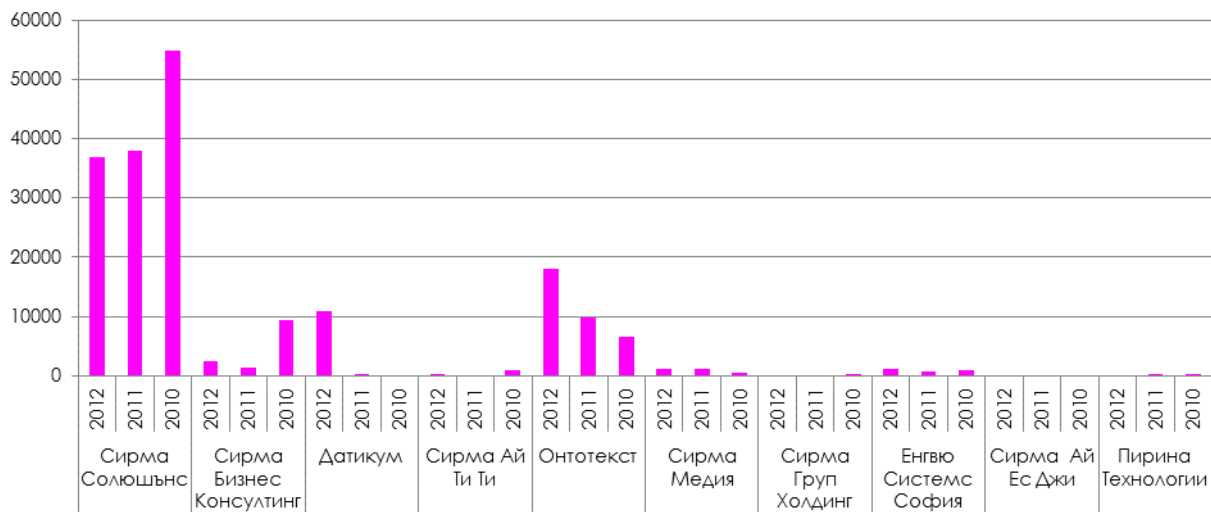

Дивиденди от свързани предприятия

Неконсолидирани положителни разлики от промяна на валутни курсове

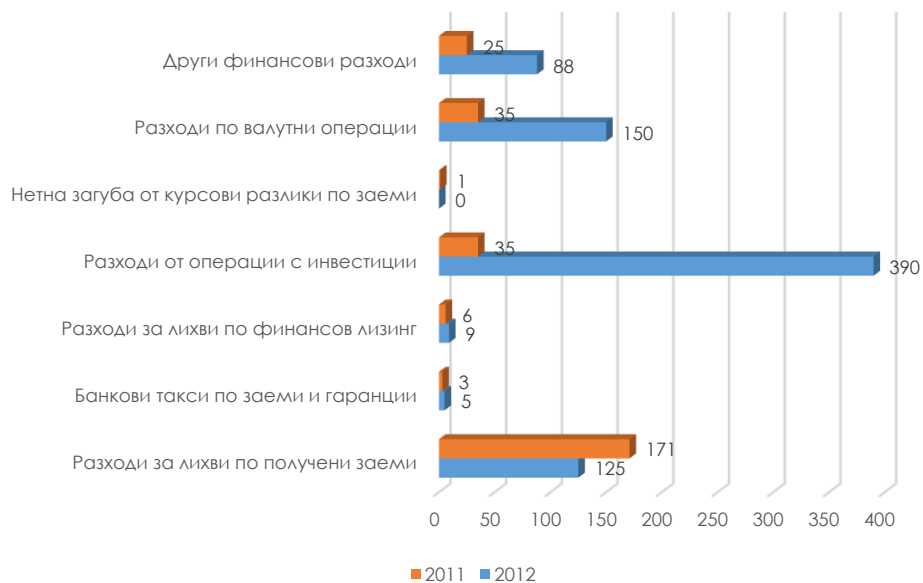

12. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

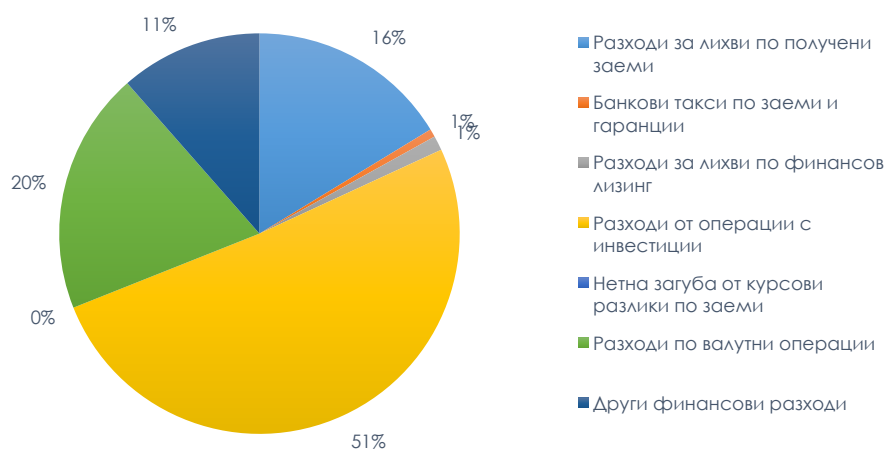
Финансови разходи	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
Разходи за лихви по получени заеми	125	171	-46	-26,90%
Банкови такси по заеми и гаранции	5	3	2	66,67%
Разходи за лихви по финансов лизинг	9	6	3	50,00%
Разходи от операции с инвестиции	390	35	355	1014,29%
Нетна загуба от курсови разлики по заеми	0	1	-1	-100,00%
Разходи по валутни операции	150	35	115	328,57%
Други финансови разходи	88	25	63	252,00%
Общо	767	276	491	177,90%

КОНСОЛИДИРАНИ ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

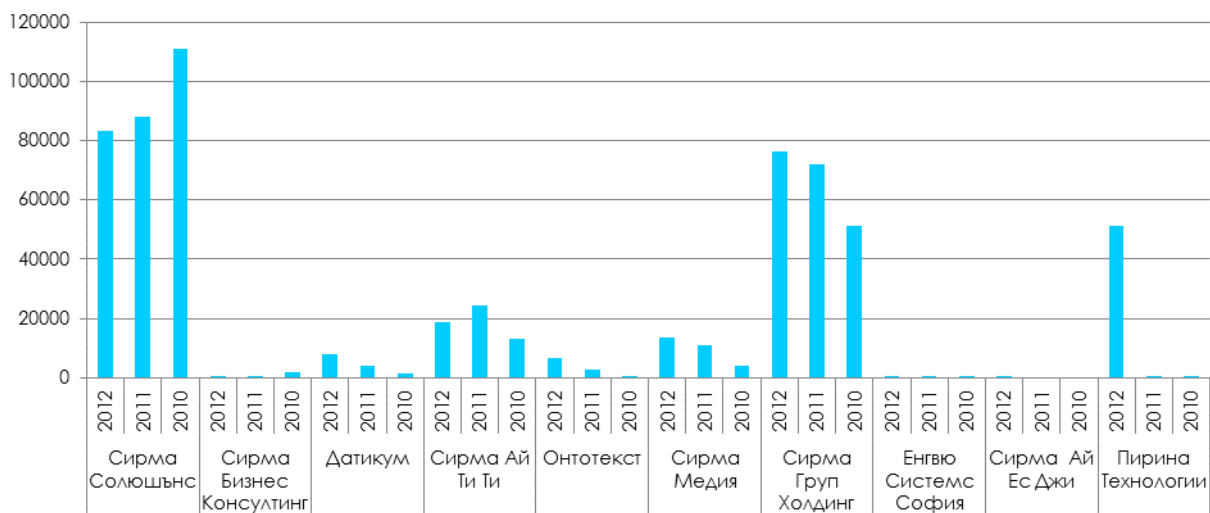

СТРУКТУРА НА КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ 2012

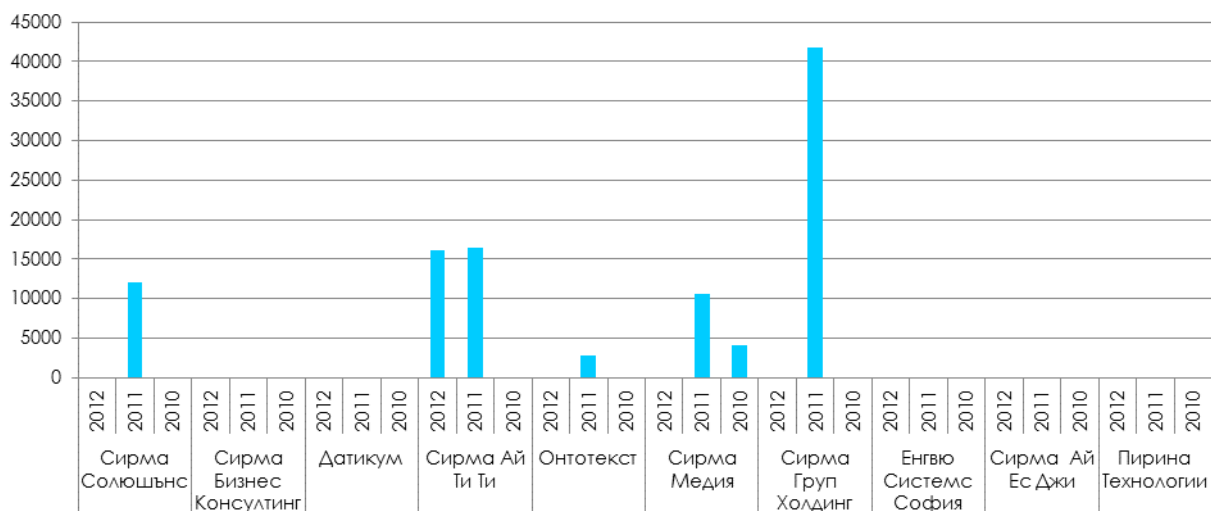

Неконсолидирани разходи за лихви

в т.ч. лихви към свързани предприятия

Неконсолидирани отрицателни разлики от промяна на валутни курсове

Неконсолидирани други разходи по финансови операции

УЧАСТИЕ В РЕЗУЛТАТА НА АСОЦИИРАНИ ДРУЖЕСТВА

Участието в резултата на асоциирани дружества включва:

участие	преизчислен %	резултат	резултат за майката
СГХ – Ай Бил (Сирма Солюшънс)	33,79%		0
СБК	49,24%	298	147
СГХ - Феървей (Онтотекст)	24,05%		0
СГХ - GMG	34,20%	145	49
Общо:		443	196

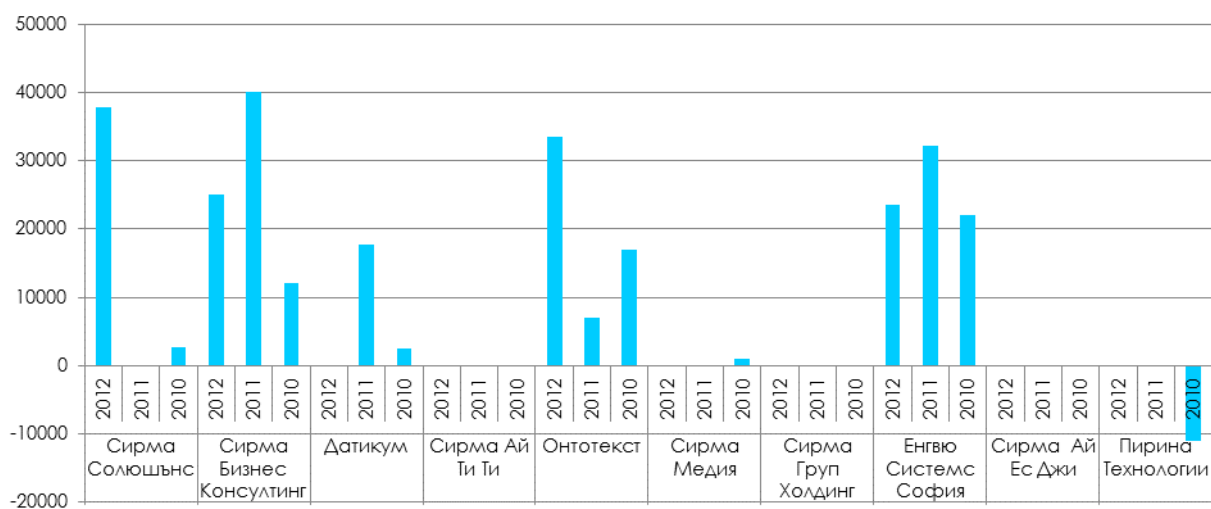
Разход за данък върху печалбата

	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
Печалба преди данъчно облагане	1949	1304	645	49,46%
Данъчна ставка	10%			
Платен данък върху дохода	193	159	34	21,38%

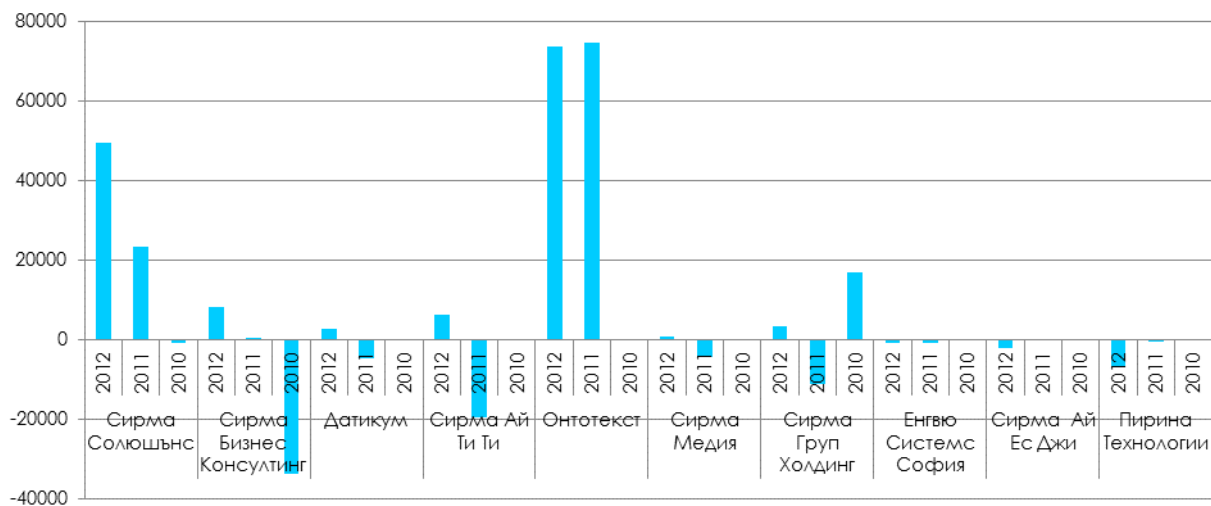

Печалба след данъчно облагане	1756	1145	611	53,36%
-------------------------------	------	------	-----	--------

Данъци от печалбата

Други данъци

13. ДРУГИ КОМПОНЕНТИ НА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД

14. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	сграда		Компютри		Машини съоръжения и оборудване		Други		В процес на придобиване		Общо	
	2012 BGN "000	2011 BGN "000	2012 BGN "000	2011 BGN "000	2012 BGN "000	2011 BGN "000	2012 BGN "000	2011 BGN "000	2012 BGN "000	2011 BGN "000	2012 BGN "000	2011 BGN "000
Салдо на 1 януари	1243	1243	1768	1374	1725	1717	961	1017	0	0	5697	5351
Придобити	0	0	229	394	115	7		81	0	0	344	482
Отписани	0	0	2	0	0	-69	0	-137	0	0	2	-206
Салдо на 31/12/	1243	1243	1999	1768	1840	1725	961	961	0	0	6043	5697
Салдо натрупана амортизация на 1 януари	-327	-302	-1382	-1094	-742	-513	-502	-327	0	0	-2953	-2236
Начислена амортизация за годината	-25	-25	-268	-288	-368	-229	-192	-175	0	0	-853	-717
Отписана амортизация	0	0	0	0	0	0	0	-47	0	0	0	-47
Салдо амортизация на 31/12/2012	-352	-327	-1650	-1382	-1110	-742	-694	-549	0	0	-3806	-3000
Балансова стойност на 31/12/2012	891	916	349	386	730	983	267	412	0	0	2237	2697

15. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Правата върху интелектуална собственост включват

	Репутация		Програмни продукти и лицензионни права		Права върху софтуерни модули		Софтуерни продукти от развойна дейност		Впроцес на придобиване		Общо	
	2012 BGN "000		2012 BGN "000		2012 BGN "000		2012 BGN "000		2012 BGN "000		2012 BGN "000	
Стойност на придобиване												
Салдо на 01/01/2012	10312	10310	115	115	34407	34407	4532	137	8208	10919	57574	55888
Придобити	0	0	1183	40	951	0	387	4532	6793	-2564	9314	2008
Трансфер	0	0	3880	0	0	0	0	0	0	-147	0	-147
Отписани	0	0	0	0	-30	0	-124	0	0	0	-154	0
Салдо на 31/12/2012	10312	10310	5178	155	35328	34407	4795	4669	15001	8208	70614	57749
Амортизация												
Салдо на 1/01/2012	0	0	-96	-81	-5418	-4880	-93	-72	-354	0	-5961	-5033
Начислена амортизация	0		-867	-15	-1799	-538	-605	-21	0	-354	-3271	-928
Отписана амортизация	0	0	0	0	14	0	58	0	0	0	72	144
Салдо на 31/12/2012	0	0	-963	-96	-7203	-5418	-640	-93	0	-354	-9160	-5961
Балансова стойност на 31/12/2012	10312	10310	4215	59	28125	28989	4155	4576	15001	7854	61454	51788

16. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

Сградата на Сирма Груп Холдинг АД, която в индивидуалния отчет е инвестиционен имот е рекласифицирана в обикновен имот, тъй като се ползва основно за нуждите на групата.

17. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА

Балансовата стойност на инвестициите по дружества е както следва:

Нетекущи дълготрайни активи държани за продажба	Фирма	Сума BGN '000
СофМ-Х-Package Desiner	СГХ	10 081
СофМ-Х-Measure	СГХ	4 556
СофМ-Х-Package Project Organizer	СГХ	1 887
СофМ-Х-Package Synergy	СГХ	3 872
Облачна платформа	Датикум	329
Общо		20 725

18. ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Към 31 декември дружеството няма дългосрочни вземания от свързани предприятия.

19. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

Материалните запаси включват:

Материални запаси	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
Стоки	94	122	-28	-22,95%
Продукция	65	56	9	16,07%
Материали	230	154	76	49,35%

Незавършено производство	113	900	-787	-87,44%
Общо	502	1232	-730	-59,25%

Материални запаси

20. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

21. Търговските вземания включват:

Вземания	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
Вземания от клиенти	4538	4640	-102	-2,20%
Обезценка на несъбираеми вземания	-783	-7	-776	11085,71%
Вземания от клиенти, нетно	3803	4633	-830	-17,91%

Общо	3851	9266	-5415	-58,44%
-------------	-------------	-------------	--------------	----------------

Предоставените аванси са:

Предоставени аванси за покупка на	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
Материали	14	0	14	
Доставка на оборудване	5	8	-3	-37,50%
Консултантски услуги	29	13	16	123,08%
Общо	48	21	27	128,57%

Вземанията от клиенти са безлихвени и са основно в български лева и евро.

Обичайно дружествата от Групата договарят с клиентите срок на плащане на вземанията по продажби в диапазона от 30 до 180 дни, освен ако няма определени специфични условия за падеж на определени клиенти.

Групата е определила обичаен кредитен период от 180 дни, за който не начислява лихви на клиентите. Забава след този срок е приета от Групата като индикатор за обезценка.

Ръководствата на дружествата от Групата преценяват събираемостта като анализират експозицията на конкретния клиент, възможностите за погасяване (на клиента и чрез обезпечението) и вземат решение относно признаването и начисляването на съответна обезценка.

Възрастова структура на вземанията	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
до 30 дни	2886	2053	833	40,57%
от 31 до 90 дни	396	781	-385	-49,30%
от 91 до 180 дни	267	37	230	621,62%

от 180 до 360 дни	165	119	46	38,66%
от 1 до 2 години	50	1469	-1419	-96,60%
над 2 години	87	181	-94	-51,93%
Общо	3851	4640	-789	-17,00%

Възрастовата структура на просрочените необезценени търговски вземания е както следва:

Възрастова структура на просрочените необезценени вземания	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
от 31 до 90 дни	103	195	-92	-47,18%
от 91 до 180 дни	109	26	83	319,23%
от 181 дни до 365	156	112	44	39,29%
от 1 до 2 години	44	1462	-1418	-96,99%
над 2 години	77	163	-86	-52,76%
Общо	489	1958	-1469	-75,03%

Обичайно при просрочените, но необезценени вземания, са били вече постигнати или са в процес на изготвяне споразумения за лихвено разсрочване на плащанията по тях за всеки конкретен клиент (включително санкциониращи лихви за забава).

Възрастовата структура на просрочените обезценени търговски вземания е както следва:

Възрастова структура на просрочените обезценени вземания	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
от 31 до 90 дни	64	0	64	
от 1 до 2 години	1	0	1	
над 2 години	780	7	773	11042,86%
Обезценка	-783	-7	-776	11085,71%
Общо	62	0	62	

Движение на коректива за обезценка

Движение на коректива за обезценка	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
Салдо в началото на годината	7	0		
Отчетена обезценка	776	7	769	10985,71%
Салдо в края на годината	783	7	776	11085,71%

22. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Вземания от свързани предприятия включват:

Вземания от свързани предприятия	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
Вземания от дружества под общ индиректен контрол	857	242	615	254,13%
Обезценка на несъбираеми вземания	-491	0	-491	
Общо	366	3445	-3079	-89,38%

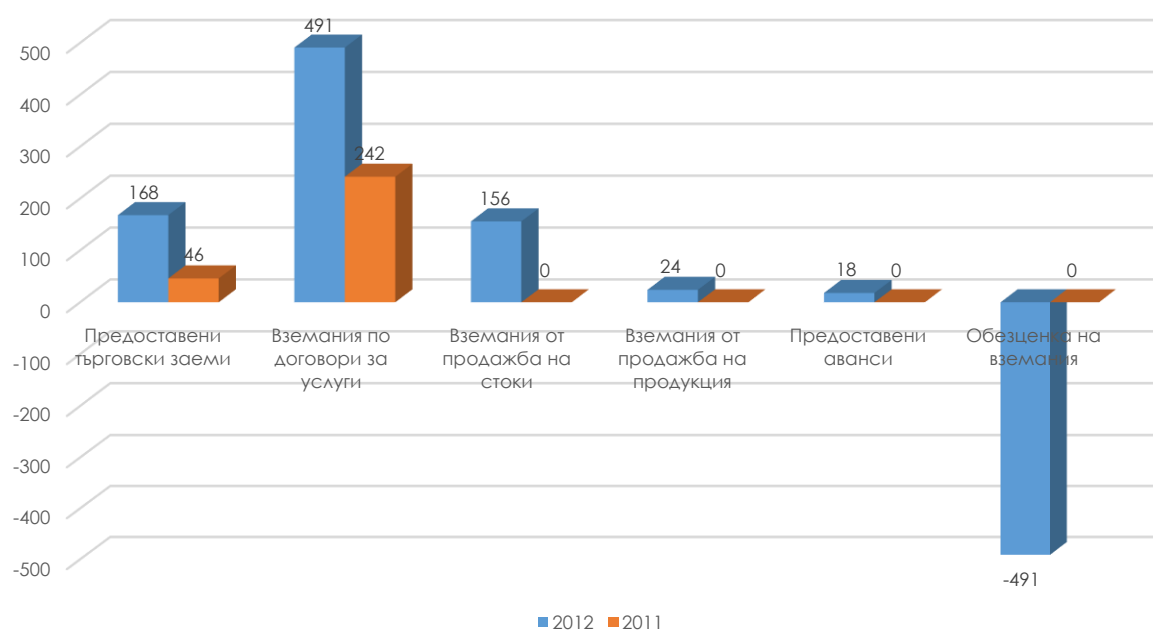
Вземанията от свързани предприятия по видове са както следва:

Видове вземания от свързани предприятия	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
Предоставени търговски заеми	168	46	122	265,22%

Вземания по договори за услуги	491	242	249	102,89%
Вземания от продажба на стоки	156	0		
Вземания от продажба на продукция	24	0		
Предоставени аванси	18	0		
Обезценка на вземания	-491	0		
Общо	366	288	78	27,08%

Видове консолидирани вземания от свързани предприятия

Вземанията по продажби на продукция и материали са безлихвени и са в лева и в евро.

Обичайно дружествата от Групата договарят срок на плащане на вземанията по продажби на продукция между 90 до 180 дни.

Групата е определила максимален кредитен период до 365 дни, за който не начислява лихви

на контрагентите по продажби – свързани лица. Забавя след този срок е приета от Групата като индикатор за обезценка. Ръководствата на дружествата от Групата преценяват събираемостта като анализират конкретните вземания и състоянието на дружество-длъжник, както и обстоятелствата по забавата и възможностите за погасяване, след което вземат решение дали да се признава и начислява обезценка на индивидуална база и в какъв размер.

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) търговски вземания от свързани лица е както следва:

Непадежирали вземания от свързани лица	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
до 30 дни	147		147	
от 31 до 90 дни	219		219	
от 181 дни до 365	491	288	203	70,49%
Общо	857	288	569	197,57%

Възрастовата структура на просрочените необезценени търговски вземания от свързани лица е както следва:

Възрастова структура на просрочените необезценени вземания от свързани лица	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
от 181 дни до 365		288	-288	-100,00%
Общо	1161	288	873	303,13%

23. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ

Другите вземания и предплатени разходи на Групата включват:

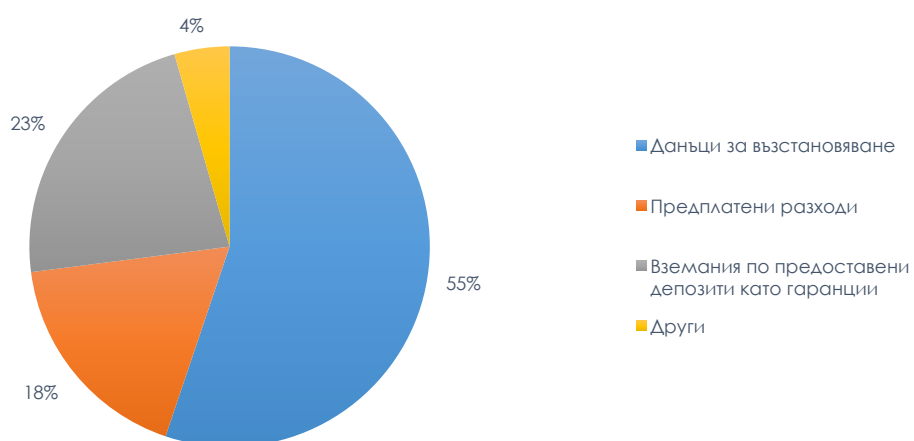
Други вземания	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
Данъци за възстановяване	149	157	-8	-5,10%
Предплатени разходи 402	48		48	
Вземания по предоставени депозити като гаранции	61	44	17	38,64%
Други	12	296	-284	-95,95%
Общо	270	485	-215	-44,33%

Други вземания

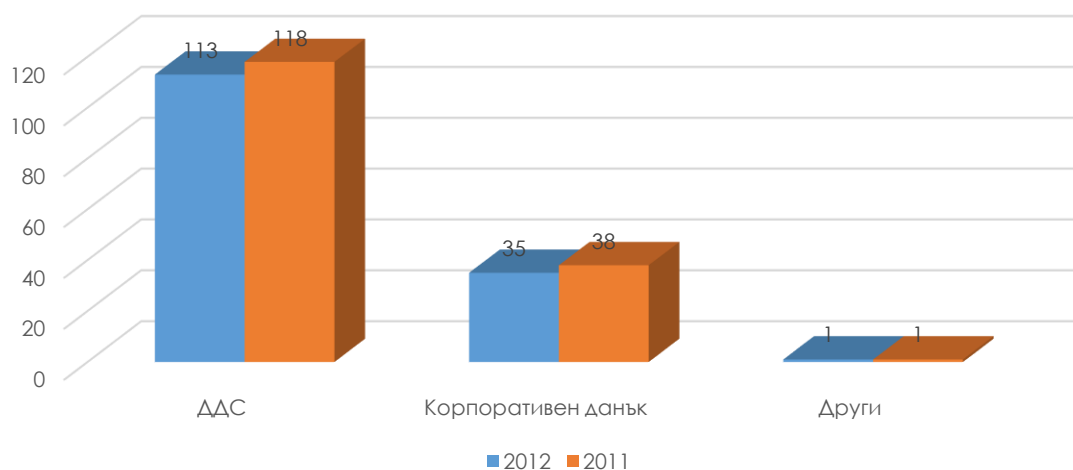
Структура на другите вземания 2012

Данъци за възстановяване	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
ДДС	113	118	-5	-4,24%
Корпоративен данък	35	38	-3	-7,89%
Други	1	1	0	0,00%
Общо	149	157	-8	-5,10%

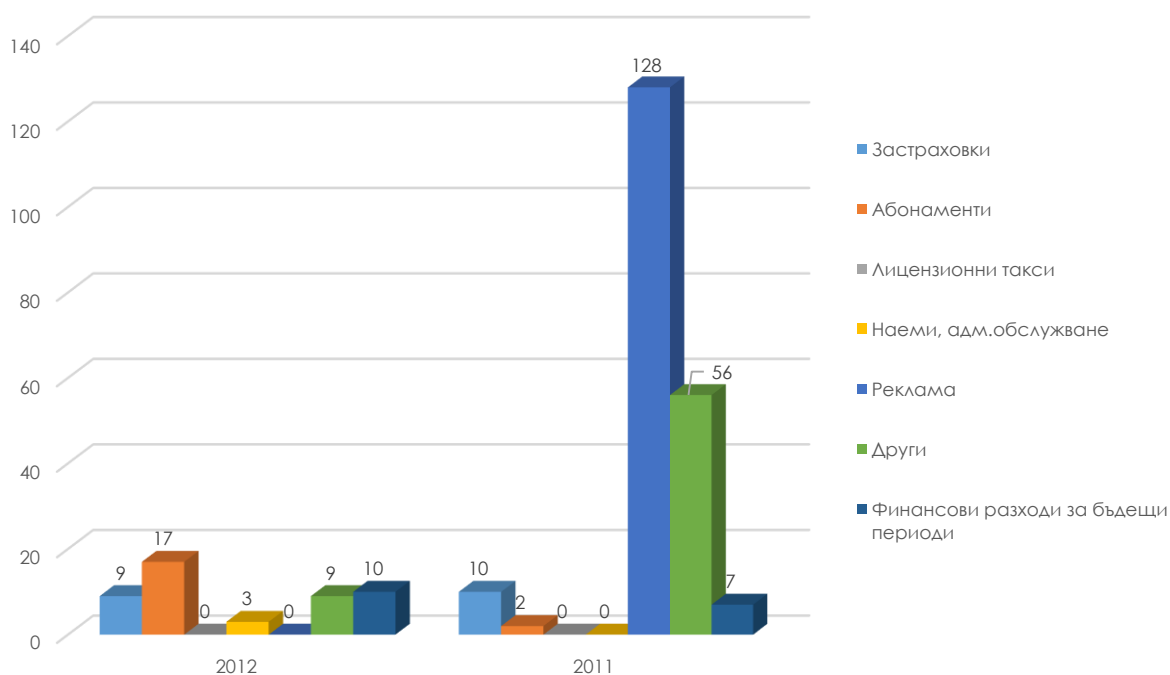
Данъци за възстановяване

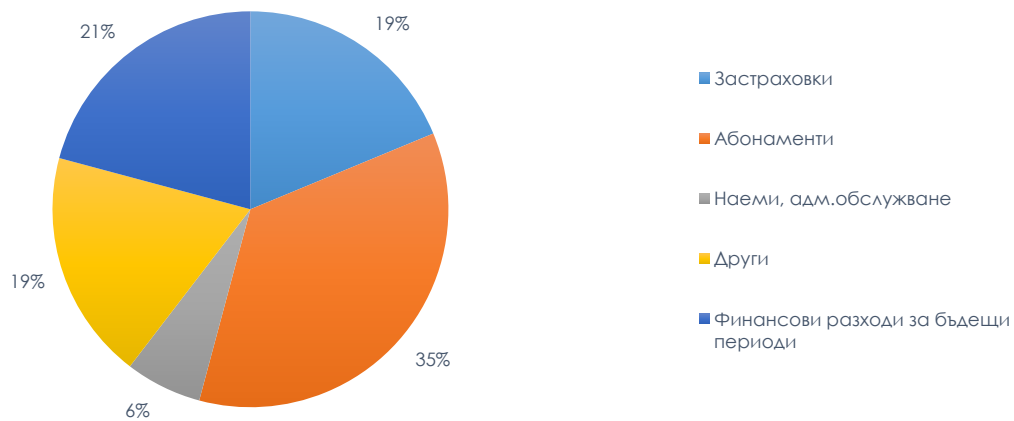
Предплатени разходи	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
Застраховки	9	10	-1	-10,00%
Абонаменти	17	2	15	750,00%
Наеми, адм.обслужване	3	0	3	
Реклама	0	128	-128	-100,00%
Други	9	56	-47	-83,93%
Финансови разходи за бъдещи периоди	10	7	3	42,86%
Общо	48	203	-155	-76,35%

Предплатени разходи

Структура на предплатените разходи 2012

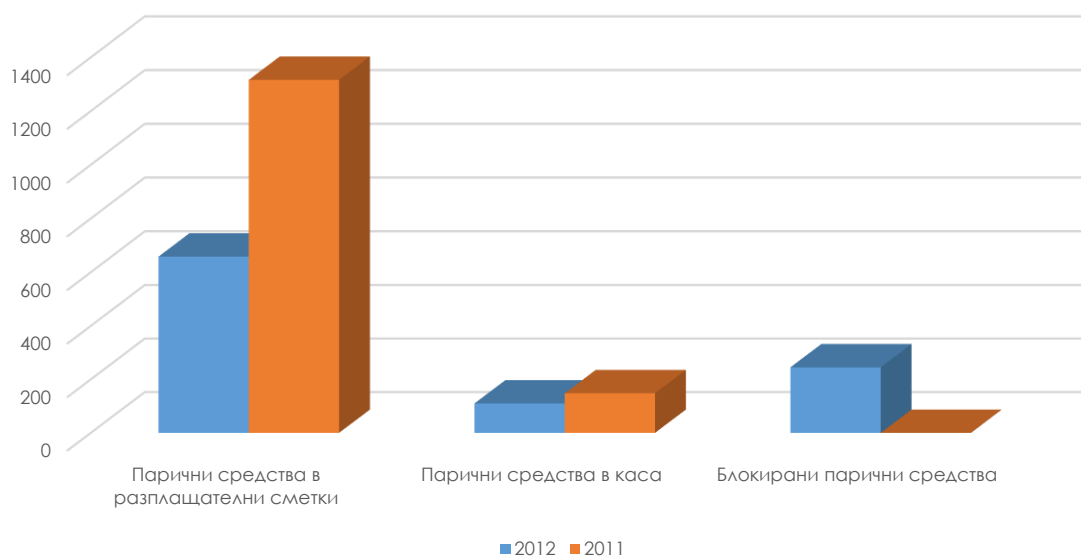
Предоставени депозити като гаранции	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
Гаранции за добро изпълнение по договори	7	15	-8	-53,33%
Други	54	48	6	12,50%
Общо	61	63	-2	-3,17%

24. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Парични средства и парични еквиваленти	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
Парични средства в разплащателни сметки	658	1316	-658	-50,00%
Парични средства в каса	110	148	-38	-25,68%
Блокирани парични средства	245	0	245	
Парични средства и парични еквиваленти за парични потоци	1013	1464	-451	-30,81%
Общо	1013	1464	-451	-30,81%

Парични средства и парични еквиваленти

Структура на паричните средства и паричните еквиваленти 2012

Паричните средства и парични еквиваленти, с които разполага Групата са деноминирани основно в лева и евро (31.12.2011 г.: лева и евро).

Средното ниво на годишните лихвени равнища по разплащателните сметки в лева и валута е в границите от 0.10 % до 0.11 % (2011 г.: от 0.1% до 0.2%), а на депозитните сметки в лева и валута е в границите от 0.43 % до 5.5 % (2011 г.: от 1.05 % до 6.5 %).

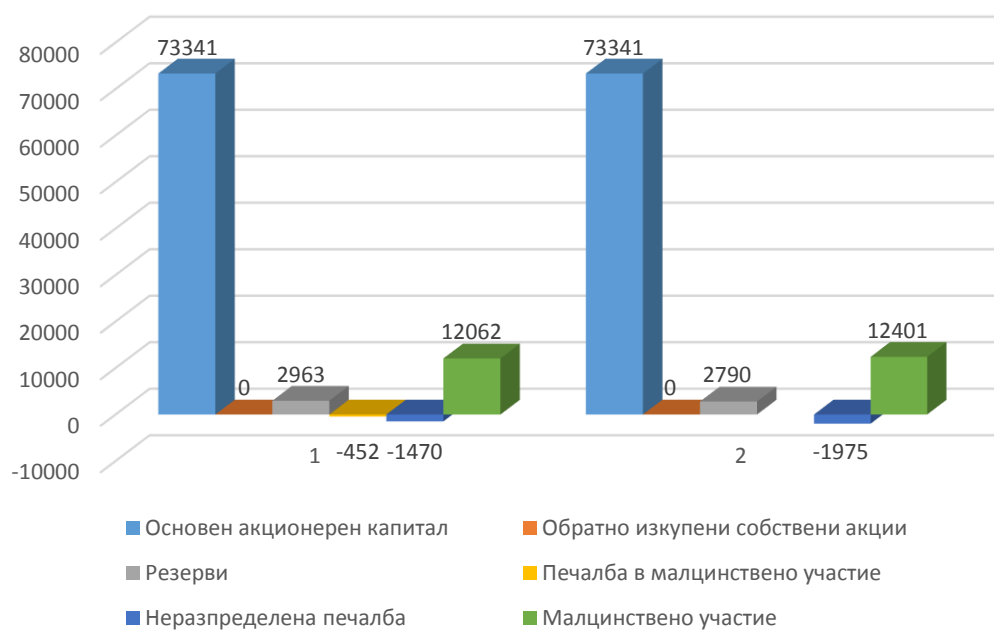
Към 31.12.2012 г. блокираните парични средства в размер на 245 х.лв. (31.12.2011 г.: 0 х.лв.) представляват основно гаранции за изпълнение.

25. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

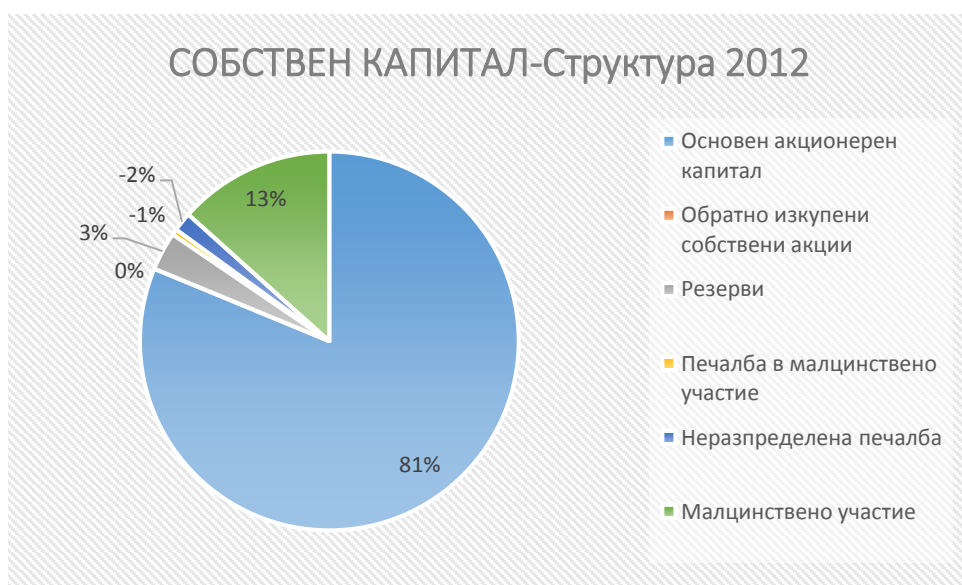
	2012	2011
СОБСТВЕН КАПИТАЛ	BGN'000	BGN'001
Основен акционерен капитал	73341	73341
Резерви	2963	2790
Печалба в малцинствено участие	-452	
Неразпределена печалба	-1470	-1975
Малцинствено участие	12062	12401
общо	86444	86557

Собствен капитал

СОБСТВЕН КАПИТАЛ-Структура 2012

Основен акционерен капитал

Към 31.12.2012 г. регистрираният акционерен капитал на СИРМА ГРУП ХОЛДИНГ АД възлиза на 73341 х.лв., разпределени в 73341 акции с номинална стойност един лев за акция.

Основен доход на акция

Доходът на 1 акция за 2012 г е 0,0239 лв., спрямо 0,0186 лв. за 2011 г.

26. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

Групата няма дългосрочни банкови заеми.

27. АКТИВИ И ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Общото изменение на активите и пасивите по отсрочени данъци на Групата през съответната финансова година е както следва: данъчните ативи са увеличени със 104 х. лв., а данъчните пасиви със 79 х.лв.

28. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ

Задължение към персонала при пенсиониране	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	58	42	16	38,10%
Задължение признато в баланса на 1 януари	58	42	16	38,10%
Разход, признат в отчета за доходите за периода	3	13	-10	-76,92%
Задължение признато в баланса на 31/12/2012	61	55	6	10,91%

Сегашна стойност на задълженията на 31/12/2012	61	55	6	10,91%
Сегашна стойност на задължението на 31/12/2012	61	55	6	10,91%

Съгласно Кодекса на труда в България всеки служител има право на обезщетение в размер на две brutни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест brutни заплати към момента на пенсиониране.

За определяне на тези задължения дружествата от Групата са направили актюерска оценка, като са ползвали консултации със сертифициран актюер.

При определяне на настоящата стойност към 31.12.2012 г. за дружествата в България са направени следните актюерски предположения:

Вероятностите за пенсиониране в отделните дружества за периодите до 2010 г. базират на статистиката на Сирма Груп / СС, тъй като само това дружество има необходимата история; След този период статистиката се отнася за всички дружества в Холдинга

	2004	2005	2006	2007	2008 *	2009*	2010*	2011	2012
Списъчен брой в началото на годината	46	58	87	140	210	130	105	302	307
Назначени от началото на годината	17	40	60	95	48	11	5	59	68
Напуснали през годината	5	11	7	25	128	36	15	50	57
Списъчен брой в края на годината	58	87	140	210	130	105	95	311	318
Средно списъчен брой на заетите	50	72	106	178	156	109	100	307	313
% на оборот към ср.спис.брой	10%	15%	7%	14%	24%	17%	9%	16%	18%

* В края на 2008 г. се извърши реструктуриране и част от служителите в СС бяха преназначени в други дружества от Холдинга. В началото на 2009 бяха преназначени служители в Холдинга. През 2010 има още преназначения

- преназначени 2008 г.:	102
- преназначени 2009 г.:	17
- преназначени 2010 г.:	7

1/ Среден оборот на служители за последните 8 години 14%
 2/ Среден оборот за периода 2004-2007 (2008 се образува холдинга) 11%
 Средно-претеглен оборот м/у 1 и 2 12%
 => **средният престой на служител във фирмата е около 8 години**

Retirement within the Company probability

<u>Years left to retirement</u>	<u>Probability</u>	
0-1	100%	
2-5	70%	
6-10	15%	Залагаме средната вероятност за периода 6-10 години
10-15	5%	
16-20	3%	
>20	1%	

**Retirement benefit
provision calculation
summary**

**Average annual interest
rate** 4,50%

Annual salary grow rate 6,5%

**Retirement within the Company
probability**

<u>Years left to retirement</u>	<u>Probability</u>
0-1	100%
2-5	70%
6-10	15%
10-15	5%
16-20	3%
>20	1%

Провизии по дружества:

	Баланс	Баланс	Баланс	Баланс	Баланс
Дружество	2008	2009	2010	2011	2012

1/ СГХ		6 928 лв	3 572 лв	6 602 лв	2 862 лв
2/ СС	11 371 лв	24 199 лв	10 829 лв	22 525 лв	26 871 лв
3/ ОТ	1 003 лв	2 464 лв	2 828 лв	3 308 лв	6 002 лв
4/ Пирина	1 990 лв	4 104 лв	4 807 лв	3 317 лв	3 767 лв
5/ СИПТ	189 лв	894 лв	1 229 лв	3 614 лв	2 386 лв
6/ ЕВ	0 лв	1 010 лв	1 502 лв	1 325 лв	1 951 лв
7/ СМ	0 лв	484 лв	143 лв	108 лв	208 лв
8/ Датикум	0 лв	41 лв	60 лв	138 лв	260 лв
9/ Намерими	0 лв	0 лв	144 лв	74 лв	0 лв
ОБЩО ПРОВИЗИЯ ПО МСС19	21 085 лв	42 257 лв	31 233 лв	44 068 лв	54 886 лв

Данни по дружества за 2012:

Дружество	Месечен фонд, брутни заплати	Брой служители	Средно месечно възнаграждение	Средна възраст	Среден срок до пенсиониране
1/ СГХ	38 646 лв	23	1 680 лв	40,9	23,1
2/ СС	255 706 лв	94	2 720 лв	34,6	29,2
3/ ОТ	165 751 лв	54	3 069 лв	35,4	31,5
4/ Пирина	11 205 лв	7	1 601 лв	44,5	19,7
5/ СИПТ	61 801 лв	21	2 943 лв	31,7	33,8
6/ ЕВ	56 321 лв	25	2 253 лв	36,7	29,9
7/ СМ	12 460 лв	8	1 557 лв	27,7	35,5
8/ Датикум	7 381 лв	3	2 460 лв	31,9	30,3
9/ Намерими					
ОБЩО / Средна стойност:	722 034 лв	282	2 560,40 лв	35,9	29,0
Ръст спрямо предходната година			64,40%		
* без ИД (договори за управление и контрол)					

Данни по дружества за 2011:

Дружество	Месечен фонд, brutни заплати	Брой служители	Средно месечно възнаграждение	Средна възраст	Среден срок до пенсиониране
1/ СГХ	44 907 лв	24	1 871 лв	41,9	21,7
2/ СС	255 706 лв	94	2 720 лв	35,3	29,2
3/ ОТ	165 751 лв	54	3 069 лв	33,0	31,5
4/ Пирина	11 205 лв	7	1 601 лв	44,7	19,7
5/ СИПТ	61 801 лв	34	1 818 лв	30,6	33,8
6/ ЕВ	56 321 лв	25	2 253 лв	34,5	29,9
7/ СМ	12 460 лв	8	1 557 лв	28,8	35,5
8/ Датикум	7 381 лв	3	2 460 лв	34,7	30,3
9/ Намерими	2 704 лв	1	2 704 лв	37,9	25,1
ОБЩО / Средна	733 173 лв	304	2 411,75 лв	35,2	29,1

стойност: _____

Ръст спрямо предходната година

5,08%

* без ИД (договори за управление и контрол)

Данни по дружества за 2010:

Дружество	Месечен фонд, брутни заплати	Брой служители	Средно месечно възнаграждение	Средна възраст	Среден срок до пенсиониране
1/ СГХ	42 850 лв	24	1 785 лв	44,6	19,1
2/ СС	239 024 лв	87	2 747 лв	35,1	29,3
3/ ОТ	151 650 лв	52	2 916 лв	32,2	32,3
4/ Пирина	11 114 лв	8	1 389 лв	47,9	16,6
5/ СИТТ	57 772 лв	35	1 651 лв	31,7	32,6
6/ ЕВ	53 190 лв	26	2 046 лв	33,2	31,2
7/ СМ	14 588 лв	9	1 621 лв	28,0	36,3
8/ Датикум	4 228 лв	2	2 114 лв	29,3	34,7
9/ Намерими	6 631 лв	2	3 316 лв	37,3	26,0
ОБЩО / Средна стойност:	695 409 лв	303	2 295,08 лв	35,5	29,2

Ръст спрямо предходната година

4,05%

* без ИД (договори за управление и контрол)

Данни по дружества за 2009:

Дружество	Месечен фонд, брутни заплати	Брой служители	Средно месечно възнаграждение	Средна възраст	Среден срок до пенсиониране
1/ СГХ	44 613 лв	17	2 624 лв	38,5	22,9
2/ СС	244 639 лв	102	2 398 лв	35,2	26,7
3/ ОТ	116 060 лв	43	2 699 лв	32,0	30,4
4/ Пирина	9 732 лв	7	1 390 лв	45,7	16,4
5/ СИТТ	53 522 лв	36	1 487 лв	28,7	33,5
6/ ЕВ	47 852 лв	25	1 914 лв	34,0	28,0
7/ СМ	21 111 лв	13	1 624 лв	29,3	32,8
8/ Датикум	5 586 лв	3	1 862 лв	30,9	32,1
ОБЩО / Средна стойност:	674 972 лв	306	2 205,79 лв	34,3	27,7

Ръст спрямо предходната година

6,98%

* без ИД (договори за управление и контрол)

- за определяне на дисконтовия фактор е използвана норма на база годишен лихвен процент в размер на 4.5 % (2011 г.: 5.7 %). Направеното предположение се базира на данните за доходността на дългосрочните ДЦК с 10 годишен матуритет;
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на дружеството и е в размер на 6,5 % годишен ръст спрямо предходния отчетен период ;
- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението на България за периода 2009 г. - 2011 г. (2011 г.: 2008 г. - 2010 г.);
- темп на текучество – между 0 и 16 % в зависимост от пет обособени възрастови групи (2011 г.: между 0 и 16 %).

Ръководството на дружеството – майка все още е в процес на проучване, изчисляване и оценка на ефектите от промените в МСС 19 (променен) Доходи на наети лица (в сила за годишни периоди от 1.01.2013 г. – приет от ЕК) съвместно с актюерите, чиято професионална услуга използва по приложението на МСС 19. То е определило, че тази промяна ще окаже влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на пасивите и резултатите на Групата по отношение на отчитането на последващите оценки директно в друг всеобхватен доход (компонент на собствения капитал), вместо в консолидирания отчет за доходите, както и преизчисления за предходни периоди за отчетените през консолидирания отчет за доходите такива последващи оценки. Конкретните изчисления на сумите на ефектите по отделни засегнати компоненти от евентуалното ретроспективно преизчисление към 01.01.2012 г. са свързани с определени практически действия по събиране на информация от предходни отчетни периоди, които са в процес на реализация.

29. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ

Задължения по финансов лизинг	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
Нетекущи задължения по финансов лизинг	35	76	-41	-53,95%
Текуща част на нетекущите задължения по финансов лизинг	54	56	-2	-3,57%
Общо	89	132	-43	-32,58%

Финансов лизинг

ДРУГИ НЕТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Дружеството няма други нетекущи задължения.

30. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

Краткосрочните банкови заеми на Групата към 31 декември са 1567 х.лв.

В полза на банките кредитори за обезпечение на посочените по-горе заеми са учредени особени залози на:

- търговски вземания

Салдото на консолидираните задължения за краткосрочни банкови заеми към 31.12.2012 г. е 1567 х.лв., спрямо 1565 х.лв. към 31.12.2011 г.

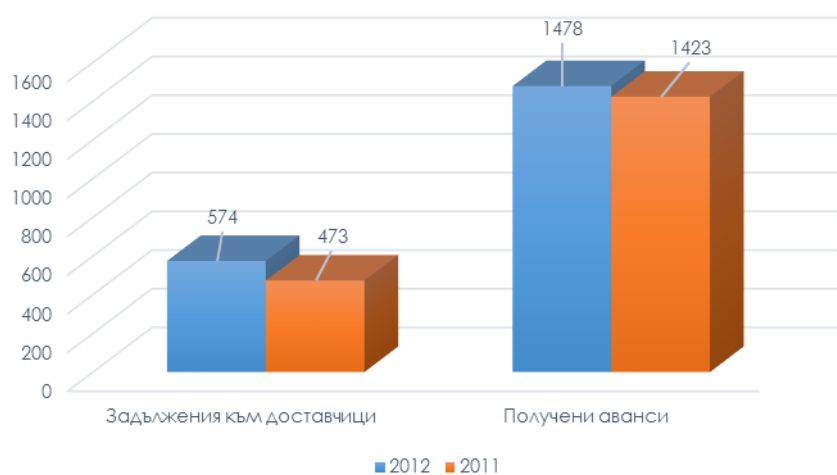

31. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Търговските задължения включват:

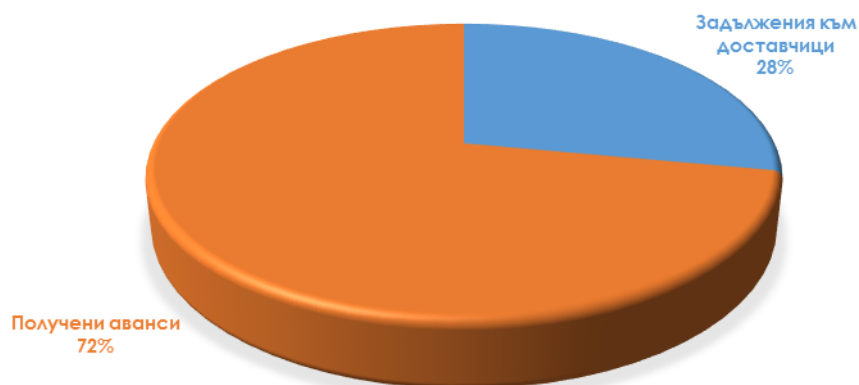
Търговски задължения	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
Задължения към доставчици	574	473	101	21,35%
Получени аванси	1478	1423	55	3,87%
Общо	2052	1896	156	8,23%

Търговски задължения

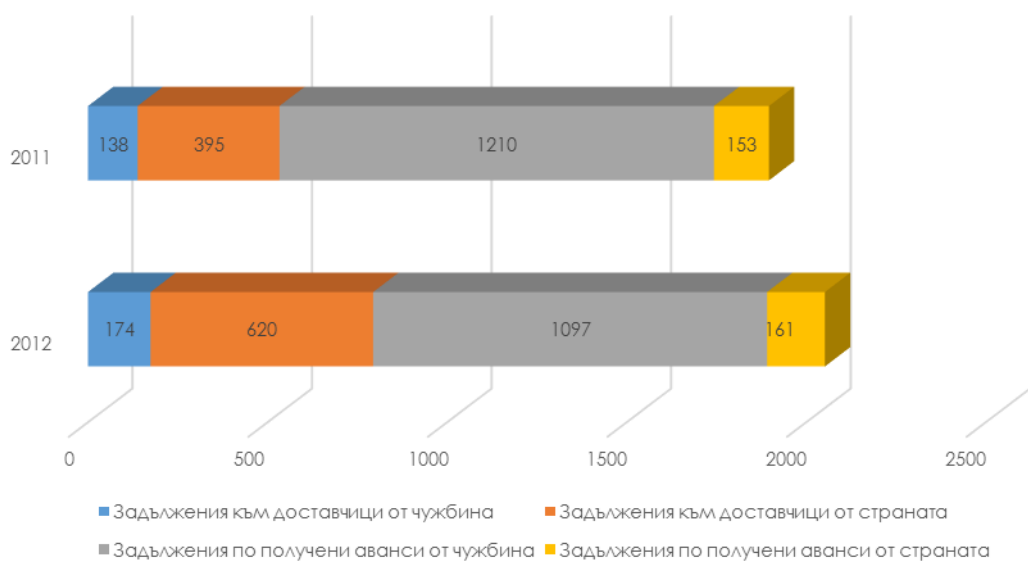
СТРУКТУРА НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА 2012

Търговски задължения по локация на кредиторите	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
Задължения към доставчици от чужбина	174	138	36	26,09%
Задължения към доставчици от страната	620	395	225	56,96%
Задължения по получени аванси от чужбина	1097	1210	-113	-9,34%
Задължения по получени аванси от страната	161	153	8	5,23%
Общо	2052	1896	156	8,23%

Структура на задълженията по локация на кредиторите

Задълженията към доставчици са текущи, безлихвени и са за получени материали, стоки и услуги. Обичайният среден кредитен период, за който не се начислява лихва по търговски задължения е до 180 дни.

32. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

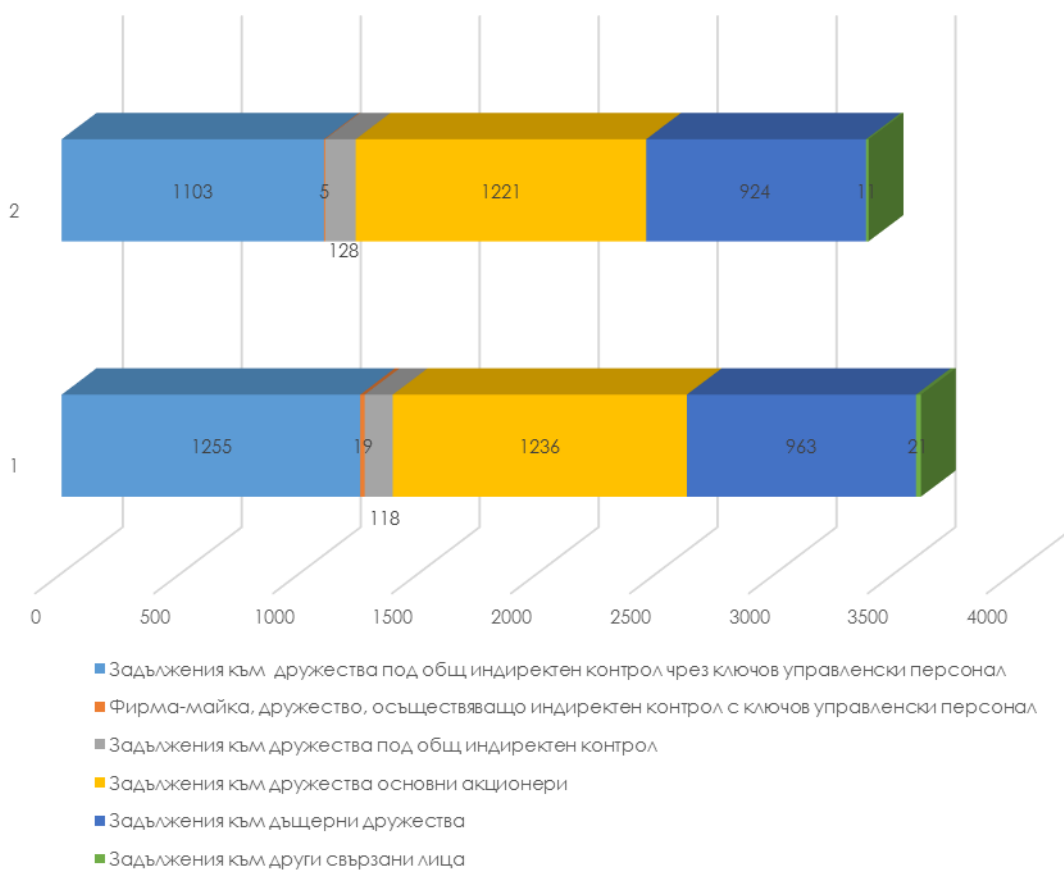
Задълженията към свързани предприятия включват:

Задължения към свързани предприятия	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
Задължения към дружества под общ индиректен контрол чрез ключов управленски персонал	1255	1103	152	13,78%
Фирма-майка, дружество, осъществяващо индиректен контрол с ключов управленски персонал	19	5	14	280,00%
Задължения към дружества под общ индиректен контрол	118	128	-10	-7,81%

Задължения към дружества основни акционери	1236	1221	15	1,23%
Задължения към дъщерни дружества	963	924	39	4,22%
Задължения към други свързани лица	21	11	10	90,91%
Общо	3612	3392	220	6,49%

Задължения към свързани предприятия

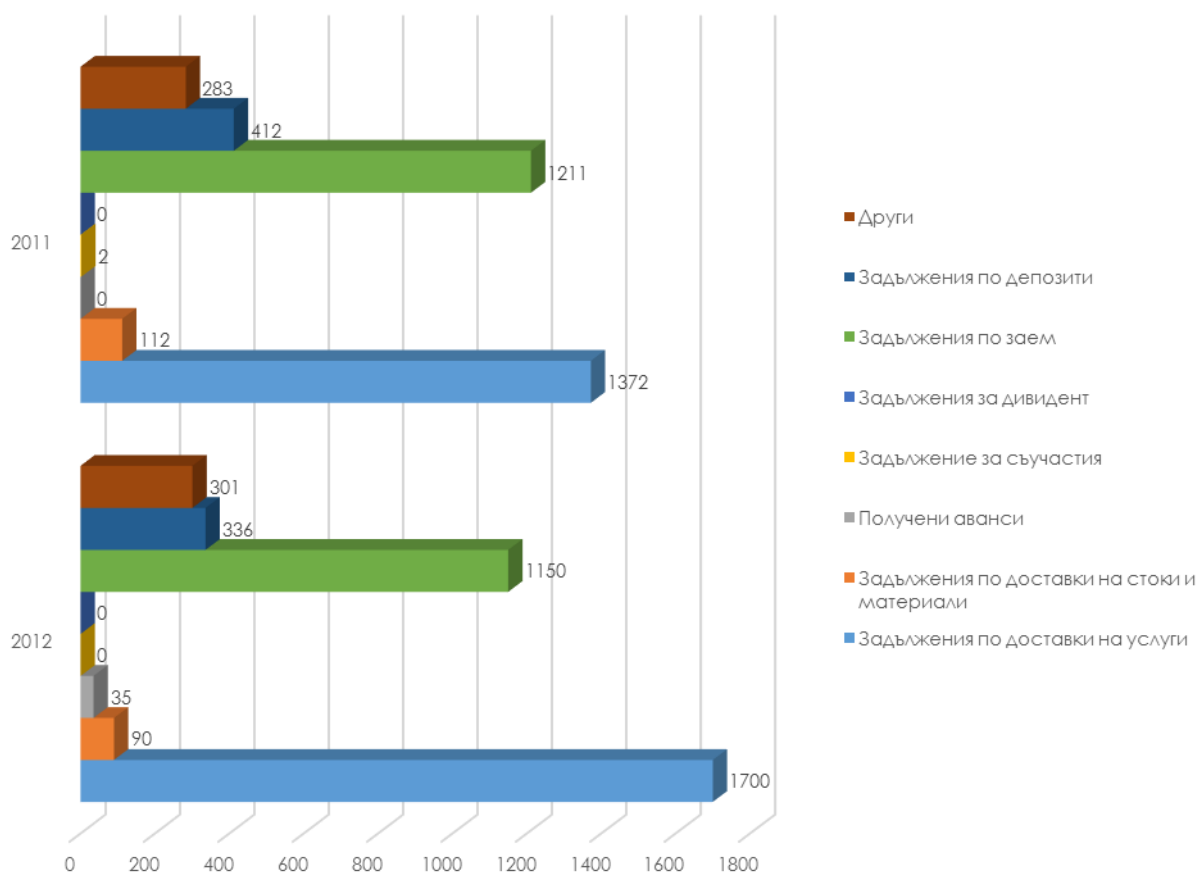
Задълженията към свързани предприятия по видове са:

Задължения към свързани предприятия по видове	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
Задължения по доставки на услуги	1700	1372	328	23,91%
Задължения по доставки на стоки и материали	90	112	-22	-19,64%
Получени аванси	35	0	35	
Задължение за съучастия	0	2	-2	-100,00%
Задължения по заем	1150	1211	-61	-5,04%
Задължения по депозити	336	412	-76	-18,45%
Други	301	283	18	6,36%
Общо	3612	3392	220	6,49%

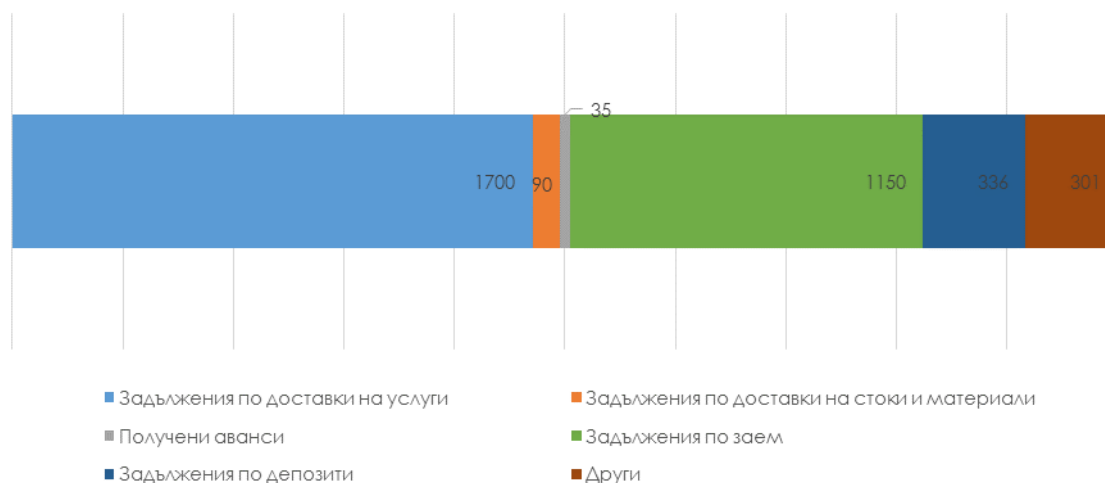

Задължения към свързани предприятия по видове

Структура на задълженията към свързани предприятия по видове

Задълженията към свързани лица са текущи, в лева, безлихвени и не са обезпечени допълнително със специален залог или гаранция от Групата.

33. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

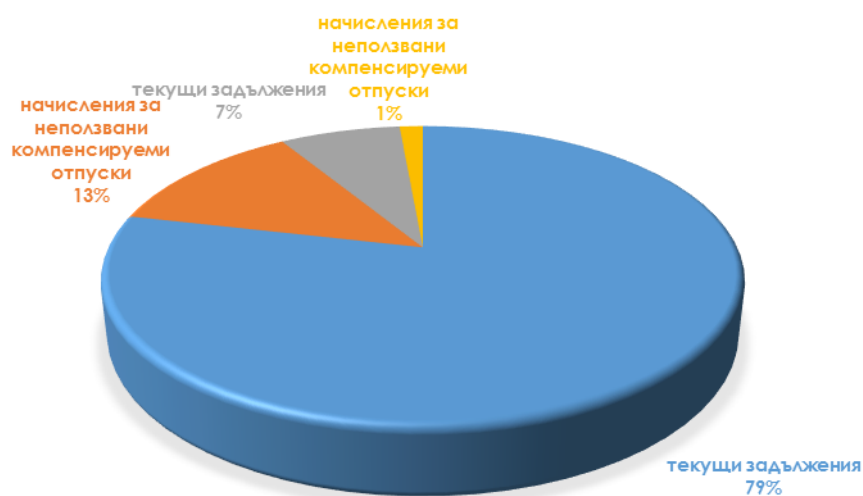
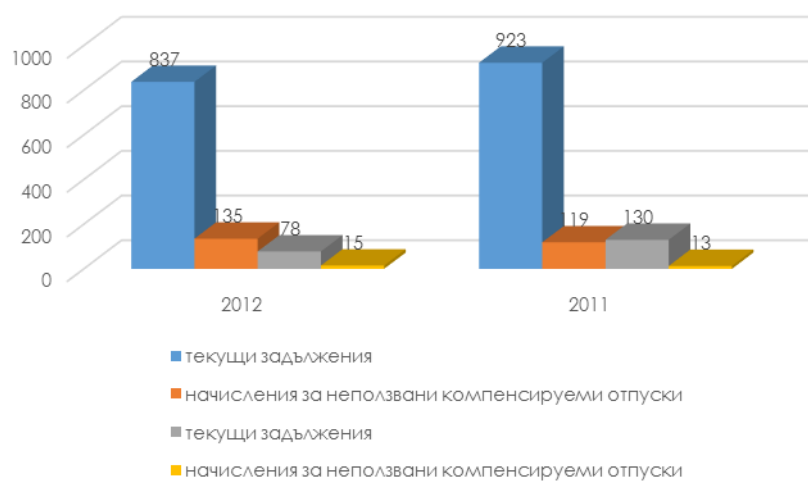
Задълженията към персонала и за социалното осигуряване включват:

Задължения към персонала	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
Задължения към персонала, в т.ч.:	972	1042	-70	-6,72%
текущи задължения	837	923	-86	-9,32%
начисления за неползвани компенсируеми отпуски	135	119	16	13,45%
Задължения по социалното осигуряване, в т.ч.:	93	143	-50	-34,97%
текущи задължения	78	130	-52	-40,00%
начисления за неползвани компенсируеми отпуски	15	13	2	15,38%

Общо	1065	1185	-120	-10,13%
------	------	------	------	---------

Задължения към персонала

СТРУКТУРА НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА КЪМ ПЕРСОНАЛА 2012

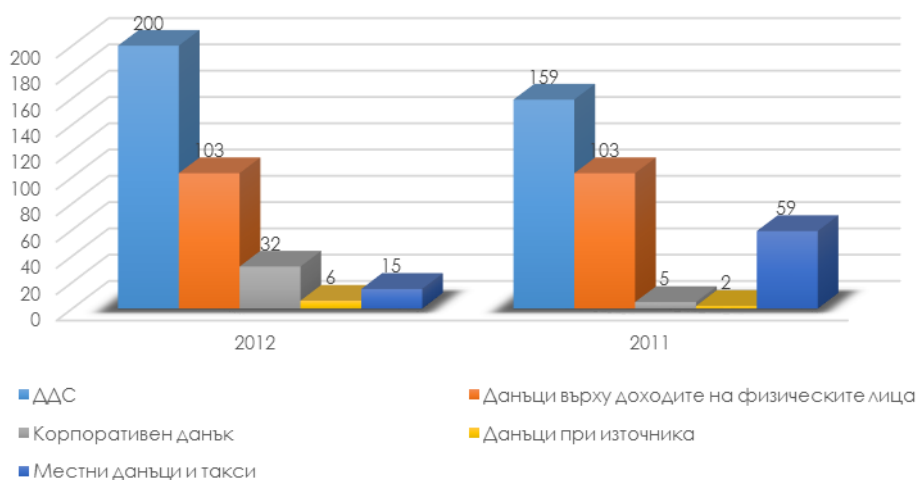

34. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

Задълженията за данъци включват:

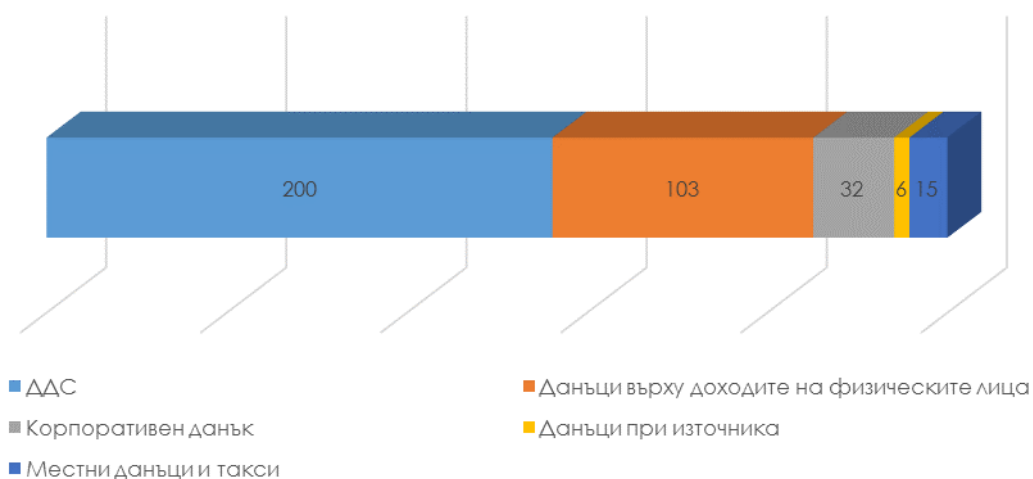
Задължения за данъци	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
ДДС	200	159	41	25,79%
Данъци върху доходите на физическите лица	103	103	0	0,00%
Корпоративен данък	32	5	27	540,00%
Данъци при източника	6	2	4	200,00%
Местни данъци и такси	15	59	-44	-74,58%
Общо	356	328	28	8,54%

Задължения за данъци

Структура на данъчните задължения 2012

35. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Другите текущи задължения включват:

Други текущи задължения	2012 BGN'000	2011 BGN'000	Изменение	%
Задължение по финансов лизинг	45	57	-12	-21,05%
Финансиране по европейски проекти	127	272	-145	-53,31%
Провизии	204	225	-21	-9,33%
Други	232	107	125	116,82%
Общо	608	661	-53	-8,02%

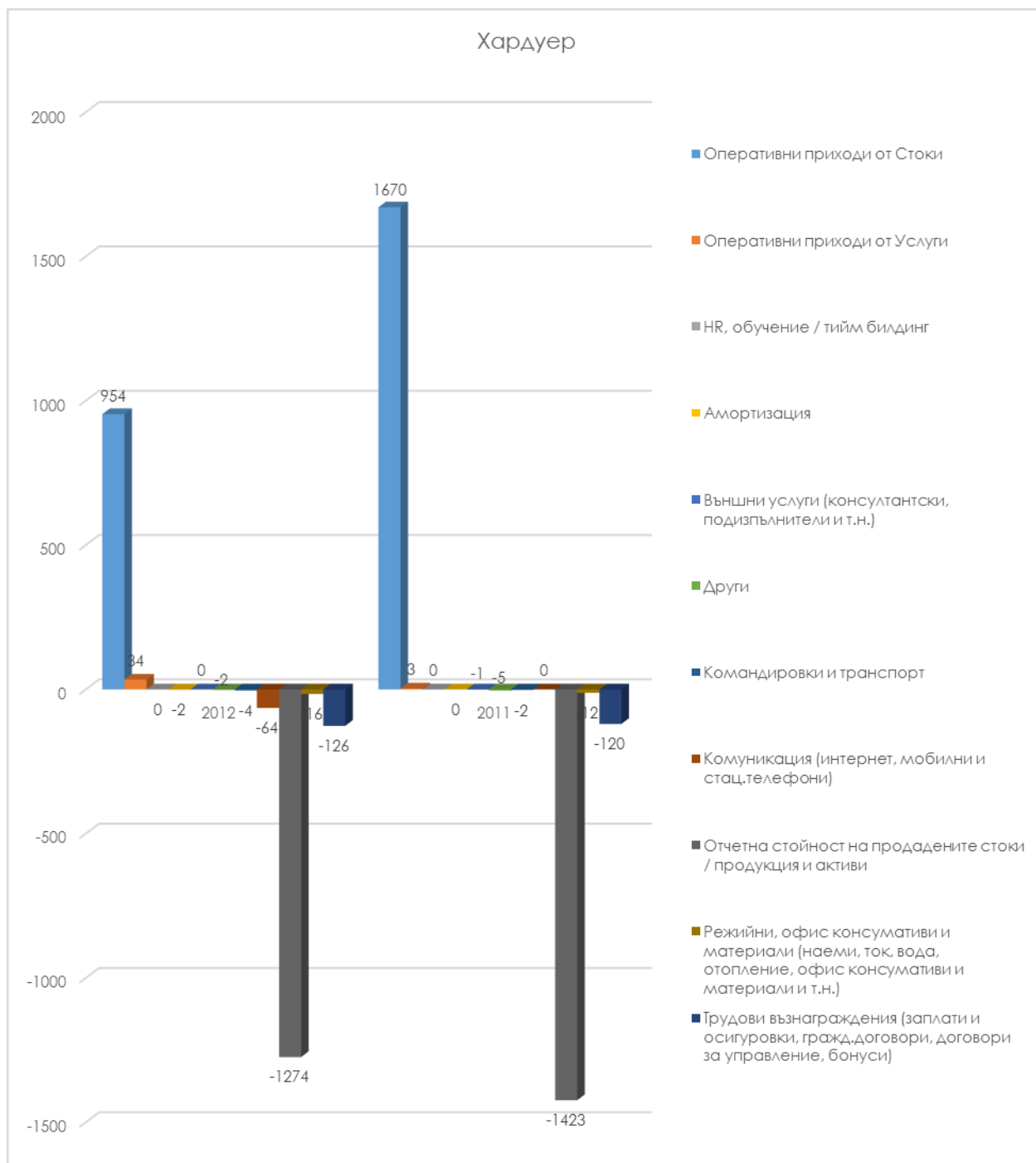
Други текущи задължения

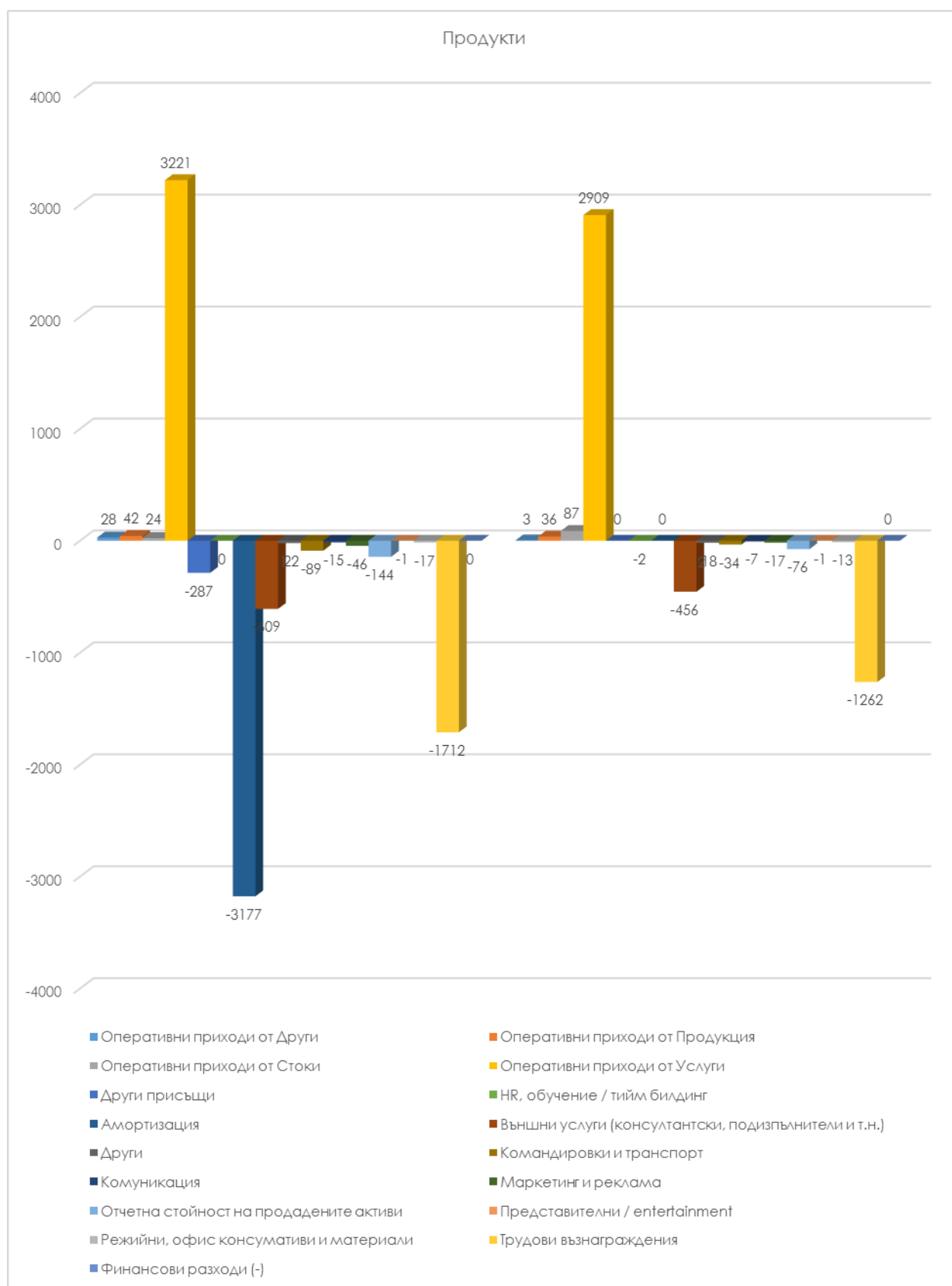

Други текущи задължения 2012

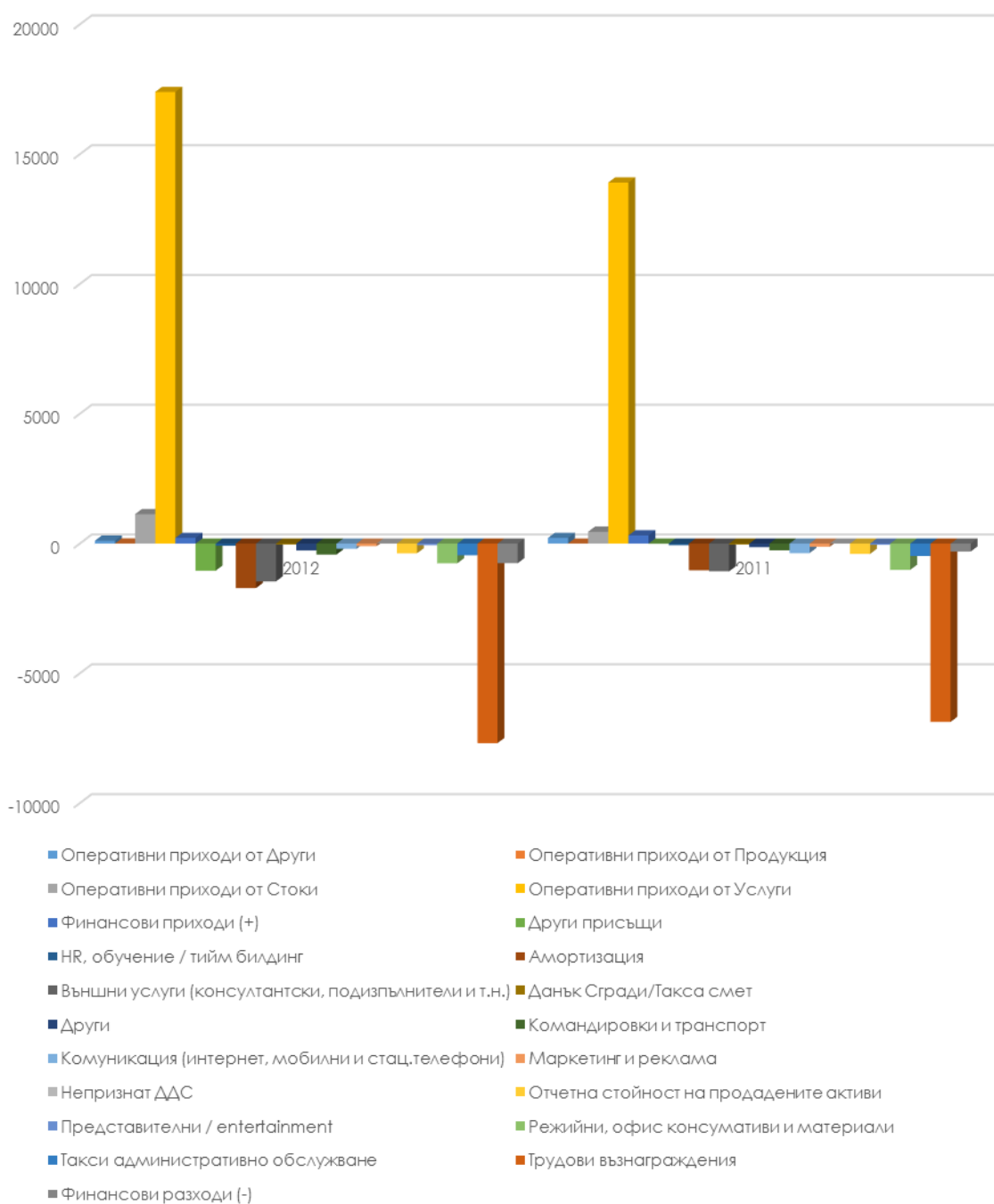
36. СЕГМЕНТНО ОТЧИТАНЕ

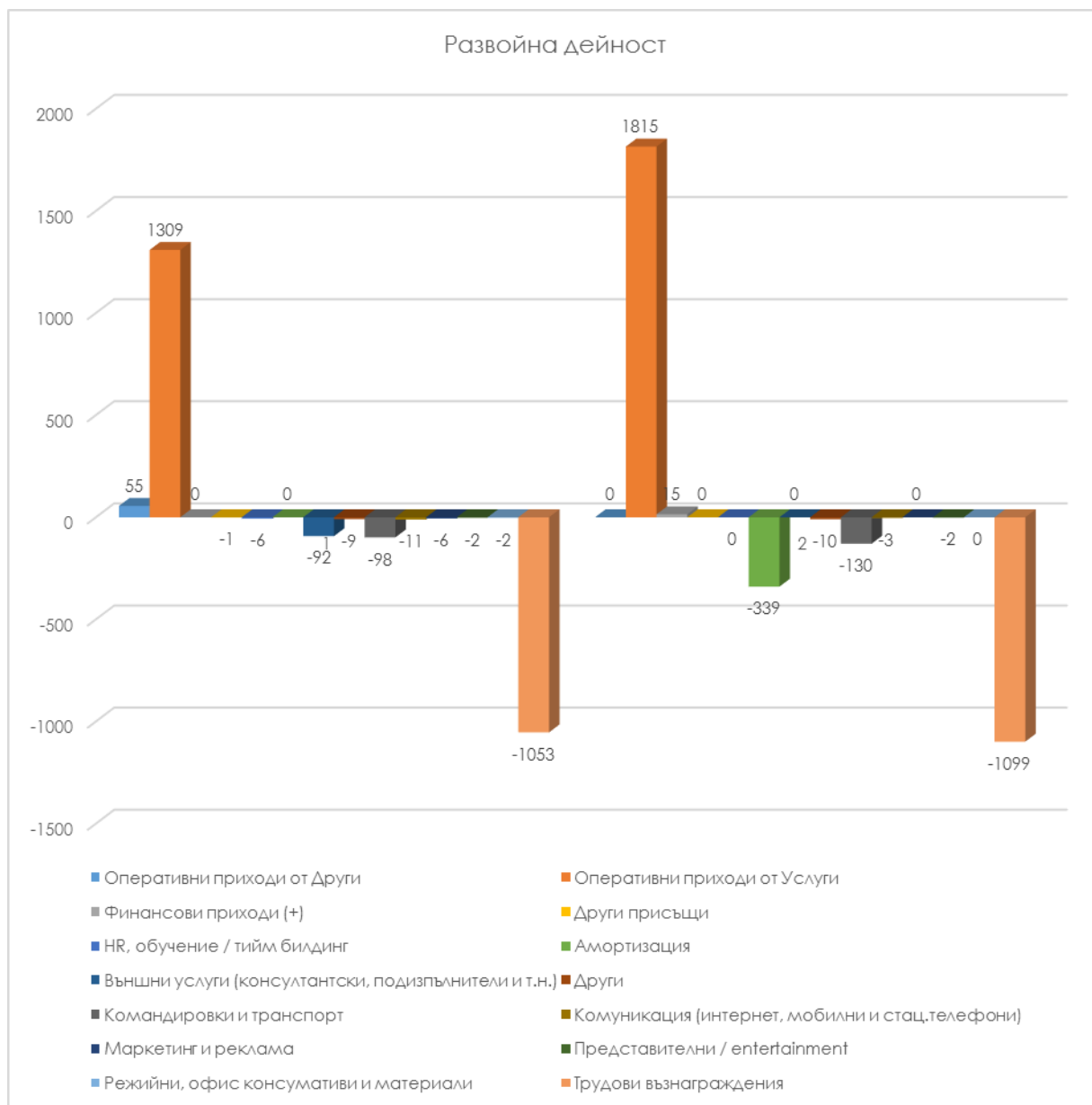

Услуги

37. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност Групата може да бъде изложена на различни

финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и достигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и

състояние на Групата. Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на продуктите и услугите на дружествата от Групата и на привлечения от тях заеман капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от тях инвестиции и формите за поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на рисковете се осъществява текущо от ръководството на дружеството-майка и респективно ръководствата на дъщерните дружества съгласно политиката определена от Управителния съвет на дружеството-майка. Управителният съвет е приел основни принципи за общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретни процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на деривативни инструменти.

Валутен риск

Дружествата от Групата извършват своята дейност при активен обмен с чуждестранни доставчици и клиенти и поради това те са изложени на валутен риск.

Групата има много сделки в щатски долари. Валутният риск е свързан с негативното движение на валутния курс на щатския долар спрямо българския лев при бъдещите стопански операции, по признатите валутни активи и пасиви, и относно нетните инвестиции в чуждестранни дружества.

Доколкото макроикономическите ефекти са извън контрола на дружествата от Групата, които упражняват своята дейност в САЩ, ръководството на Групата е предприело действия за контролиране на този валутен риск като регулира текущо работния капитал на тези дружества и се стреми да поддържа разумен баланс между текущите активи и пасиви на тези дружества, чрез който да се регулират своевременно съществени негативи на Групата като цяло.

Останалата част от повечето от операциите на дружествата от Групата обичайно са деноминирани в български лева или в евро.

За контролиране на валутния риск има въведена система в цялата Група на планиране на

доставките от внос, за продажбите в чуждестранна валута, както и процедури за ежедневно наблюдение на движенията във валутния курс на щатския долар и контрол върху предстоящи плащания. Експозициите на почти всички дъщерни дружества в САЩ към валутен риск е незначителна. Заемите, когато са деноминирани в чуждестранна валута са отпуснати основно в евро.

Ценови риск

Дружествата от Групата са изложени на ценови риск от два основни фактора:

- а) нарастващата конкуренция от страни като Индия и Китай със значително по-ниска цена на труда;
- б) нарастващата конкуренция на българския пазар за привличане на квалифицирана работна сила и повишаването на цената на труда;

За минимизиране на това влияние ръководството на Групата прилага фирмена стратегия, целяща оптимизиране на разходите.

Ценовата политика е функция от три основни фактора - структура на разходите, цени на конкуренти и покупателна възможност на потребителите.

Кредитен риск

Кредитен е рискът, при който клиентите на Групата няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските вземания. Последните са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудносъбираеми вземания.

Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

Групата работи с контрагенти с история на взаимоотношенията на основните си пазари, като си партнира с голям брой български и чуждестранни фирми и институции.

Кредитният риск се минимизира чрез въведени процедури за подбор и текущо наблюдение върху ликвидността и финансовия стабилитет на търговските партньори. При просрочване на вземанията от тези контрагенти, Групата е определила срок от 30 дни, след който започва действия по събиране на вземанията.

Отсрочени плащания (продажби на кредит) за контрагенти се предлагат само на клиенти, които имат дълга история и търговско сътрудничество с Групата, добро финансово състояние и липса на нарушения при спазването на договорените кредитни условия.

Кредитната политика на Групата предвижда всеки нов клиент да се проучва за

кредитоспособност преди да се предложат стандартните условия на доставка и плащане. Анализът, който извършва Групата включва, но не се ограничава с посещение на клиента, събиране на информация за месечните обороти.

Събираемостта на вземанията се контролира директно от изпълнителния директор, на дружеството-майка и респективно от ръководствата на дъщерните дружества. Отговорността им е оперативно да контролират и регулират вземанията съобразно обективните дадености на пазара и потребностите на Групата.

Групата има разработена политика и процедури за оценка на кредитоспособността на своите контрагенти и определяне на кредитен рейтинг и кредитни лимити по група клиенти.

Ръководството на Групата текущо наблюдава и регулира, формиращата се концентрация на вземания по клиенти и контрагенти.

Към 31.12.2012 г. Групата няма концентрация в търговски вземания от един контрагент, превишаваща 10 % от общата сума на търговските вземания, представена в консолидирания отчет за финансовото състояние.

Паричните средства в Групата и разплащателните операции са съсредоточени в различни първокласни банки. При разпределението на паричните потоци между тях ръководството на дружеството-майка и на дъщерните предприятия се съобразяват с редица фактори, между които размерите на капитала, сигурността, ликвидността, кредитния потенциал и рейтинг на банката и др.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация Групата да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж, включително и поради наличието на свръхинфлация и индексирането на търговските разчети за дружествата упражняващи своята дейност в такава среда.

Групата генерира и поддържа значителен обем на ликвидни средства. Вътрешен източник на ликвидни средства за Групата е основната стопанска дейност на дружествата от нея, генерираща достатъчни оперативни потоци. Външни източници на финансиране са банките и други постоянни партньори.

С цел изолиране евентуалния общ ликвиден риск, Групата работи със система от алтернативни механизми за действие и прогнози, крайният ефект от което е поддържането на добра ликвидност, респективно способност за финансиране на стопанската си дейност. Това се допълва от текущо наблюдение на матуритетите на активите и пасивите, контрол върху изходящите парични потоци и осигуряване на текущо им балансиране спрямо входящите,

вкл. предоговаряне на падежите и оптимизиране структурата на дълговете, увеличаване и вътрешно реструктуриране на собствено генерирани средства и тяхното инвестиране.

Риск на лихвоносни парични потоци

В структурата на активите на Групата лихвоносните активи са представени от паричните средства, банкови депозити и предоставени заеми, които са с фиксиран лихвен процент. От друга страна, привлечените средства на Групата под формата на дългосрочни и краткосрочни заеми са обичайно с променлив лихвен процент. Това обстоятелство частично поставя паричните потоци на Групата в зависимост от лихвен риск. Покриването на този риск се постига по два начина:

а) оптимизиране на източниците и структурата на кредитни ресурси за постигане на относително по-ниска цена на привлечените средства; и

б) комбинирана структура на самите лихвени проценти по кредитите, която съдържа два компонента – постоянен и променлив, съотношението между които, а и абсолютната им стойност, могат да се постигнат и поддържат в благоприятен размер за дружествата от Групата. Постоянната компонента е с относително ниска абсолютна стойност и достатъчно голям относителен дял в общия лихвен процент. Това обстоятелство премахва вероятността от значителна промяна в лихвените равнища при евентуална актуализация на променливата компонента. Така се минимизира и вероятността от промяна в неблагоприятна посока на паричните потоци.

Ръководствата на дружествата от Групата, заедно с това на дружеството-майка, текущо наблюдават и анализират експозицията на съответното дружество спрямо промените в лихвените равнища. Симулират се различни сценарии на рефинансиране, подновяване на съществуващи позиции и алтернативно финансиране. На база на тези сценарии се измерва ефектът върху финансовия резултат и собствения капитал при промяна с определени пунктове или проценти. За всяка симулация, едно и също предположение за промяна на лихвения процент се прилага за всички основни валути. Изчисленията се правят за значителните лихвоносни позиции.

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала Групата цели да създаде и поддържа възможности тя да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвращаемост на инвестираните средства на акционерите, стопански ползи на другите

заинтересовани лица и участници в нейния бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала. Аналогичен подход се прилага и на ниво индивидуално дружество от Групата по отношение на неговата капиталова структура и финансиране.

Групата текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на ангажирания капитал. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства (краткосрочни и дългосрочни) така, както са посочени в консолидирания отчет за финансовото състояние и паричните средства и паричните еквиваленти. Общата сума на ангажирания капитал е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал.

Характерното и за двата представени периода е, че Групата финансира дейността си както от собствените си генерирани печалби, така и като поддържа определено ниво на търговски и други краткосрочни задължения и заеми (банкови, търговски).

Справедливи стойности

Справедливата стойност най-общо представлява сумата, за която един актив може да бъде разменен или едно задължение да бъде изплатено при нормални условия на сделката между независими, желаещи и информирани контрагенти. Политиката на Групата е да оповестява във финансовите си отчети справедливата стойност на финансовите активи и пасиви.

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и банковите депозити, Групата очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респективно погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са или краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения, краткосрочни заеми), или са отразени в консолидирания отчет за финансово състояние по пазарна стойност (предоставени банкови депозити, инвестиции в ценни книжа) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност.

Ръководството на дружеството-майка счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

През 2012 г. групата няма придобивания на и в дъщерни дружества.

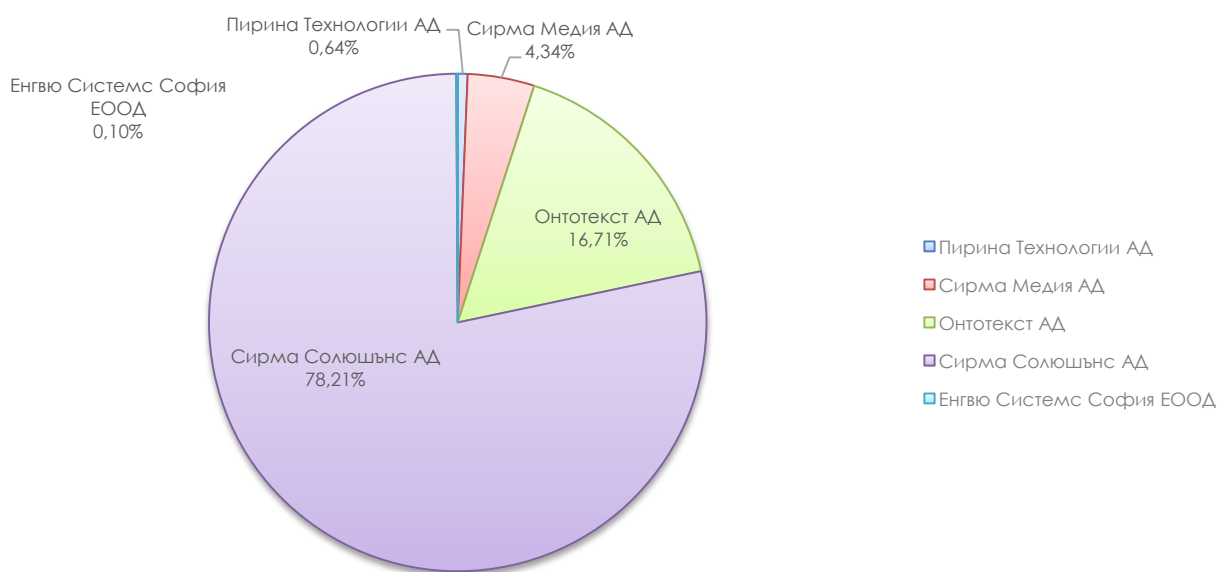

38. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ И АСОЦИИРАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Неконсолидираните инвестиции в дъщерни дружества са:

Инвестиции в дъщерни дружества	31.12.2012 BGN '000	31.12.2011 BGN '000	промяна %	отн. Дял 2012 %
Пирина Технологии АД	332	332	0,00%	0,64%
Сирма Медия АД	2256	2241	0,65%	4,34%
Онтотекст АД	8680	8680	0,00%	16,71%
Сирма Солюшънс АД	40632	40632	0,00%	78,21%
Енгвю Системс София ЕООД	50	50	0,00%	0,10%
Общо	51950	51935	0,03%	100,00%

Структура на инвестициите в дъщерни дружества 2012

Инвестициите в дъщерни дружества са се увеличили с 14532,76 лв. спрямо предходната година.

Консолидираните инвестиции в дъщерни дружества са 44 х. лв.

Консолидираните инвестиции в асоциирани предприятия и дългосрочните финансови активи в в Сирма Бизнес Консултинг АД, СЕП АД, GMG USA, Sirma USA, Ontotext USA, Ай Бил, Е-Дом ООД, Panaton Software Inc. USA възлизат на 1816 х. лв.

39. ДАНЪЦИ ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА И ДАНЪЧНО ПРЕОБРАЗУВАНЕ

	2012 BGN '000	2011 BGN '000
Печалба преди данъчно облагане	1949	1507
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данъци върху дохода	-200	-181
Данъчен ефект от:	0	0
- намаления на финансовия резултат за данъчни цели	728	403
- увеличения на финансовия резултат за данъчни цели	-619	-221
Текущ разход за данъци върху дохода	-96	-39
Отсрочени данъчни (разходи)/приходи:	0	0
- възникване и обратно проявление на временни разлики	-97	-144
Разходи за данъци върху дохода	-193	-183
Отсрочени данъчни (разходи, признати директно в другия всеобхватен доход)	0	0
Печалба след данъчно облагане	1756	1365

40. ПРИДОБИВАНИЯ И УВЕЛИЧЕНИЯ НА УЧАСТИЯ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

През 2012 г. групата няма придобивания на и в дъщерни дружества.

41. ОСВОБОЖДАВАНЕ ОТ ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА И НАМАЛЕНИЯ НА УЧАСТИЯТА В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

41.1 Намаление на участия и загуба на контролиращо участие

Датикум АД - продадени 57 551 бр. акции – намалено контролиращо участие от 63% на 60,5%

През изтеклата година Групата е намалила участието си в **„Сирма Бизнес Консултинг“ АД** като е продала 107 704 бр. акции вследствие на което участието ѝ е спаднало на 48,9% от акциите с право на глас и е загубила контролиращо участие.

Дъщерната фирма **„Сирма Солюшънс“ АД** е запазила контролиращо участие в **„Сирма Бизнес Консултинг“ АД** и притежава 55% от акциите с право на глас.

42. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Съставът на ключовия управленски персонал на Групата включва оповестения изпълнителен директор и членове на Управителния и надзорния съвети на дружеството- майка. Допълнително към него са включени и изпълнителните директори, членовете на Управителния съвет на дъщерните дружества от Групата.

Възнагражденията и другите краткосрочни доходи на ключовия управленски персонал са в размер на 641 х.лв.

43. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Няма събития след датата на съставяне на настоящите отчети, които да оказват съществено влияние върху тези отчети.

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР:

ЦВЕТАН АЛЕКСИЕВ

Приложение 1:

**Консолидирен Отчет за доходите за годината, приключваща на
31 декември 2012 г.**

(класификация на разходите по функционално предназначение)

на "Сирма Груп Холдинг"

	Пояснение	2012 '000 лв.	2011 '000 лв.
Приходи от продажби	3	20 352	18 875
Себестойност на продажбите		(1 585)	(1 785)
Брутна печалба /(загуба)		18 767	17 090
Други приходи	4	64	
Разходи по продажби			
Административни разходи	5,6,7	(14 191)	(14 764)
Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти			
Печалба/ (Загуба) от продажба на нетекущи активи			
Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи	14	(4 124)	(1 591)
Промени в наличностите на готовата продукция и незавършеното производство		53	192
Капитализирани собствени разходи		4 567	1 298
Други разходи	9	(2 476)	(583)
Печалба/ (Загуба) от оперативна дейност		2 662	1 641
Печалба/(Загуба) от продажба на инвестиции в дъщерни и асоциирани предприятия			41
Финансови разходи	12	(767)	(244)
Финансови приходи	11	53	110
Други финансови позиции		1	
Печалба/ (Загуба) преди данъци		1 949	1 507
Разходи за данъци върху дохода	39	(193)	(183)
Печалба/ (Загуба) за годината от продължаващи дейности		1 756	1 365
Печалба/ (Загуба) за годината		1 756	1 365
Доход/ (Загуба) на акция:		0,0239	0,0186

Приложение 1(продължение):

Същност на разходите	2012 '000 лв.	2011 '000 лв.
Промени в наличностите на готовата продукция и незавършеното производство	53	192
Разходи за материали	(733)	(608)
Разходи за външни услуги	(2 581)	(2 428)
Разходи за персонала	(10 877)	(11 728)
Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи	(4 124)	(1 591)
Себестойност на продадените стоки и други текущи активи	(1 585)	(1 785)
Други разходи	(2 476)	(583)
Обща сума на себестойността на продажбите, разходите по продажби и административните разходи	(22 323)	(18 531)

Същност на разходите	2012 '000 лв.	2011 '000 лв.
Промени в наличностите на готовата продукция и незавършеното производство	53	192
Разходи за материали	(733)	(608)
Разходи за външни услуги	(2 581)	(2 428)
Разходи за персонала	(10 877)	(11 728)
Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи	(4 124)	(1 591)
Себестойност на продадените стоки и други текущи активи	(1 585)	(1 785)
Други разходи	(2 476)	(583)
Обща сума на себестойността на продажбите, разходите по продажби и административните разходи	(22 323)	(18 531)

Съставил:

Радослава Минкова

Дата: 26.04.2013 г.

Изпълнителен директор:

Цветан Алексиев

Приложение 2:

**Консолидиран Отчет за всеобхватния доход
за годината, приключваща на 31 декември 2012 г.
(представен в единен отчет)
на "Сирма Груп Холдинг"**

	Пояснение	2012 '000 лв.	2011 '000 лв.
Приходи от продажби	3	20352	18875
Други приходи	4	64	
Разходи за материали	5	(733)	(608)
Разходи за външни услуги	6	(2 581)	(2 428)
Разходи за персонала	7	(10 877)	(11 728)
Амортизация и обезценка на нефинансови активи	14	(4 124)	(1 591)
Себестойност на продадените стоки и други текущи активи		(1 585)	(1 785)
Промени в наличностите на готовата продукция и незавършеното производство		53	192
Капитализирани собствени разходи		4 567	1 298
Други разходи	9	(2 476)	(583)
Печалба/ (Загуба) от оперативна дейност		2662	1 641
Печалба/(Загуба) от продажба на инвестиции в дъщерни и асоциирани предприятия			41
Финансови разходи		(767)	(244)
Финансови приходи		53,16684	110
Други финансови позиции		1	0
Печалба/ (Загуба) преди данъци		1949	1 507
Разходи за данъци върху дохода	39	(193)	(183)
Печалба/(Загуба) за годината от продължаващи дейности		1756	1 365
Печалба/(Загуба) за годината		1756	1 365
Друг всеобхватен доход		0	0
Общо всеобхватен доход за годината		1756	1 365
Доход/ (Загуба) на акция:		0,0239	0,0186

Съставил:

Радослава Минкова

Дата: 26.04.2013 г.

Изпълнителен директор:

Цветан Алексиев

Приложение 3:

Консолидиран Отчет за паричните потоци

**за годината, приключваща на 31 декември 2012 г. (непряк метод)
на "Сирма Груп Холдинг"**

Пояснение	2012 '000 лв.	2011 '000 лв.
Оперативна дейност		
Нетни промени в оборотния капитал	62	(326)
Плащания за данък върху дохода	(48)	
Паричен поток от оперативна дейност	14	(326)
Инвестиционна дейност		
Придобиване на имоти, машини и съоръжения	(290)	(263)
Постъпления от продажба на имоти, машини и съоръжения	16	
Придобиване на нематериални активи	(14)	
Придобиване на дъщерни предприятия	(499)	
Постъпления от продажба и изкупуване на недеривативни финансови активи	171	
Предоставени заеми	(270)	
Постъпления от предоставени заеми	211	
Получени лихви	23	
Получени дивиденди	0	
Платени данъци	(69)	13
Паричен поток от инвестиционна дейност	(721)	(250)
Финансова дейност		
Получени заеми	606	609
Плащания по получени заеми	(144)	(11)
Плащания по финансов лизинг	(68)	(74)
Постъпления от емитиране на акции	-	196
Плащания на лихви	(138)	(124)

Нетен паричен поток от финансова дейност		256	596
Нетна промяна в пари и парични еквиваленти от продължаващи дейности		(451)	20
Нетна промяна в пари и парични еквиваленти		(451)	20
Пари и парични еквиваленти в началото на годината	24	1 464	1 444
Пари и парични еквиваленти в края на годината	24	1 013	1 464
Пари и парични еквиваленти в края на годината с изключване на тези в групите за освобождаване		1 013	1 464

Съставил:

Радослава Минкова

Дата: 26.04.2013 г.

Изпълнителен директор:

Цветан Алексиев